

แนวโน้ม สถานการณ์ เรือนจำโลก ปี 2568

(GLOBAL PRISON TRENDS 2025)

แนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก ปี 2568 (Global Prison Trends 2025)

รายงานฉบับนี้จัดทำร่วมและได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย และได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากสถาบันเพื่อการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดแห่งสหประชาชาติในละตินอเมริกา (ILANUD) ซึ่งเป็นหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติที่เชี่ยวชาญด้านการบูรณาการยุติธรรมทางอาญาในภูมิภาคละตินอเมริกา โดยเฉพาะเรื่องกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ผู้หญิงในเรือนจำ ระบบราชทัณฑ์ และกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน โดยเป็นรายงานฉบับที่สิบเอ็ดในเอกสารชุด แนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก ขององค์การปฏิรูปการลงโทษสากล

องค์การปฏิรูปการลงโทษสากลและสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยขอขอบคุณทุกท่านดังต่อไปนี้ที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานฉบับนี้: Ioan Durnescu (University of Bucharest), Giada Girelli (Harm Reduction International), Prune Missoffe และ Johann Bihl (Observatoire international des prisons), Marie Nougier (International Drug Policy Consortium), Aurélie Placais (World Coalition Against the Death Penalty), Lotte Schaap และ Maaike de Boois (Dutch Ministry of Justice and Security), ศาสตราจารย์ Dirk Van Zyl Smit และ Zinat Jimada (University of Nottingham), และสมาชิกคณะกรรมการบริหารของ PRI ได้แก่ ดร. Catherine Appleton รวมทั้งขอขอบคุณ Sharon Critoph (บุคลากรและที่ปรึกษาอาวุโสของ PRI), Aysu Amaha (ที่ปรึกษาระดับเริ่มต้น), Ryan Busse ผู้ช่วยวิจัย (อาสาสมัคร), Vermont University Law School และคณะผู้ช่วยวิจัย (อาสาสมัคร) จาก School of Law แห่ง University of Galway ภายใต้การดูแลของ Dr. Róisín Mulgrew สำหรับความช่วยเหลือในการค้นคว้าวิจัยและการร่างรายงานฉบับนี้

เนื้อหาของรายงานฉบับนี้เป็นความรับผิดชอบขององค์การปฏิรูปการลงโทษสากลทั้งหมด

การศึกษา คัดย่อ ทำซ้ำ และแปลรายงานฉบับนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน สามารถทำได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ต้องไม่เป็นการทำเพื่อจำหน่าย หรือเพื่อใช้โดยมีวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์ การเปลี่ยนแปลงข้อความใด ๆ ในรายงานฉบับนี้ต้องได้รับการอนุมัติจากองค์การปฏิรูปการลงโทษสากล และต้องมีการอ้างอิงถึงองค์การปฏิรูปการลงโทษสากล สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย และรายงานฉบับนี้อย่างเหมาะสม

หากมีข้อสอบถาม กรุณาติดต่อที่ publications@penalreform.org

องค์การปฏิรูปการลงโทษสากล (Penal Reform International)

www.penalreform.org

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice)

www.tijthailand.org

ตีพิมพ์ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2568

ข้อมูลหรือสถิติใด ๆ ที่ไม่ได้มีการระบุข้อมูลอ้างอิงไว้ในรายงานนี้ เป็นข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลหลักหรืองานวิจัยที่จัดทำโดยองค์การปฏิรูปการลงโทษสากล และจะไม่มีการระบุข้อมูลอ้างอิงเหตุการณ์หรือความเคลื่อนไหวที่สื่อทำข่าวในวงกว้าง

© Penal Reform International 2025

คำแปลภาษาไทยโดย

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)

ตีพิมพ์ฉบับภาษาไทยครั้งแรก เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2568

ภาพปก: ผู้ต้องขังหญิงที่เพิ่งเดินทางมาถึงทัณฑสถานหญิงธนบุรี

กำลังต่อแถวเพื่อทำการตรวจนับจำนวน ประเทศไทย

กรกฎาคม พ.ศ. 2560 โดย คอริย์ ไรท์ (Cory Wright)

ออกแบบกราฟิกโดยอเล็กซ์ วาเล่ย์ (Alex Valy)

สารบัญ

บทนำ	5
ข้อมูลและสถิติที่สำคัญ	6
สาระสำคัญ	8
ส่วนที่หนึ่ง: การใช้โทษจำคุก	10
ประชากรผู้ต้องจำ	10
ปัญหาผู้ต้องจำล้นเรือนจำ	11
ทางเลือกแทนการคุมจำ	13
โทษประหารชีวิต	14
โทษจำคุกตลอดชีวิต	15
นโยบายยาเสพติด	16
ส่วนที่สอง: ประชากรผู้ต้องจำ	18
ผู้หญิง	18
เด็ก	19
ผู้สูงอายุ	19
กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ	19
เชื้อชาติและชาติพันธุ์	20
ชาวต่างชาติ	20
ประเด็นนำจับตามอง: ผู้หญิง	21
ส่วนที่สาม: สุขภาพในเรือนจำ	24
สุขภาพในเรือนจำ	24
สุขภาพจิต	25
ประเด็นนำจับตามอง: การฆ่าตัวตายในเรือนจำ	27
ส่วนที่สี่: การบริหารจัดการเรือนจำ	28
ความมั่นคงและความรุนแรง	28
เรือนจำในสถานการณ์ประจวบและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง	29
การลงคะแนนเสียงในเรือนจำ	30
การแก้ไขฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคม	33
กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในเรือนจำ	34
ประเด็นนำจับตามอง: ประสบการณ์ตรงที่มีบทบาทต่อการปฏิรูปเรือนจำ	35
เรือนจำสีเขียว	36
ระบบเรือนจำในดินแดนโพ้นทะเล	38
ส่วนที่ห้า: บทบาทและการใช้เทคโนโลยี	40
เชิงอรรถท้ายเล่ม	43

UN0U 2113604
1261

‘เจ’ (สงวนนาม)
พักจากงานทำความสะอาด
ยานพาหนะของเรือนจำ
ใกล้ฟาร์มและคอกม้าของ
เรือนจำบัสตอย (Bastoy)
ประเทศนอร์เวย์ พ.ศ. 2566
ถ่ายภาพโดยคอรี่ ไรท์
(Cory Wright)

การที่ผู้มีประสบการณ์ตรง

จากการถูกจำคุก

มีบทบาทนำและมีส่วนร่วมมากขึ้น

ในการผลักดันการปฏิรูป

ถือเป็นก้าวสำคัญ

ในการสร้างระบบยุติธรรมที่ยั่งยืน

และยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

บทนำ

โดย Olivia Rope

ผู้อำนวยการองค์การการปฏิรูปการลงโทษสากล

และ ดร.พิเศษ สอาดเย็น

ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

เอกสารภายใต้การตีพิมพ์ร่วมกันของชุดเอกสาร *แนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก ประจำปี 2568* นี้ เติบโตด้วยการวิเคราะห์และแนวโน้มเกี่ยวกับเรือนจำและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั่วโลก

รายงานในปีนี้นำเสนอข้อค้นพบใหม่เกี่ยวกับสิทธิในการเลือกตั้งของผู้ต้องขัง ภายหลังจากปี พ.ศ. 2567 ซึ่งถือเป็นปีแห่งการเลือกตั้งที่สำคัญในประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ ยังเผยแพร่ข้อมูลล่าสุดเกี่ยวกับความท้าทายเร่งด่วนที่ระบบเรือนจำกำลังเผชิญ ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง อาทิ การฆ่าตัวตาย ความรุนแรง และบริการสุขภาพที่ไม่เพียงพอ

รายงานฉบับนี้ยังได้สำรวจประเด็นร่วมสมัย เช่น ความพยายามในการส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมในเรือนจำ และบทบาทที่เพิ่มขึ้นของเทคโนโลยีในงานราชทัณฑ์

แนวโน้มที่น่าจับตามองในรายงานฉบับนี้คือการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตรงจากการถูกจำคุกเริ่มมีบทบาทนำและมีส่วนร่วมมากขึ้นในการขับเคลื่อนการปฏิรูป ทั้งสององค์กรของเรา ร่วมเฉลิมฉลองพัฒนาการนี้ ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญในการสร้างระบบยุติธรรมที่ยั่งยืนและยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

เนื่องในปี พ.ศ. 2568 ซึ่งครบรอบ 15 ปีของข้อกำหนดกรุงเทพ (UN Bangkok Rules) และ 30 ปีของปฏิญญาปักกิ่ง (Beijing+30) รายงานฉบับนี้ได้วิเคราะห์ความก้าวหน้าในการดำเนินนโยบายที่คำนึงถึงความแตกต่างทางเพศภาวะสำหรับผู้หญิงในเรือนจำ แม้จะมีพัฒนาการที่สำคัญเกิดขึ้น ซึ่งหลายตัวอย่างได้ถูกนำเสนอในการประชุมว่าด้วยผู้หญิงและการราชทัณฑ์ระดับโลกครั้งใหญ่ที่สุด ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 การวิเคราะห์ของเราชี้ให้เห็นว่ายังมีภารกิจอีกมากที่ต้องดำเนิน

ต่อไป โดยเฉพาะในประเด็นการลดจำนวนผู้หญิงที่เข้าสู่เรือนจำ ซึ่งยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในอัตราที่สูงกว่าผู้ชายอย่างต่อเนื่อง

เราจัดทำรายงานฉบับนี้ในช่วงเวลาที่โลกกำลังเผชิญกับความปั่นป่วนครั้งใหญ่ ทั้งจากความขัดแย้งทางอาวุธที่ยังคงส่งผลกระทบต่อนานาชาติในหลายภูมิภาค และความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่กำลังกำหนดทิศทางใหม่ให้กับสังคม ท่ามกลางความไม่แน่นอนเหล่านี้ เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่า *แนวโน้มสถานการณ์เรือนจำโลก ปี 2568* จะเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อยืนยันถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการให้ความสำคัญกับการปฏิรูปเรือนจำผ่านแนวทางที่อาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์

ข้อมูลและสถิติที่สำคัญ

ประชากรผู้ต้องขังทั่วโลก

ปัจจุบันมีผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำมากกว่าที่เคยเป็นมา

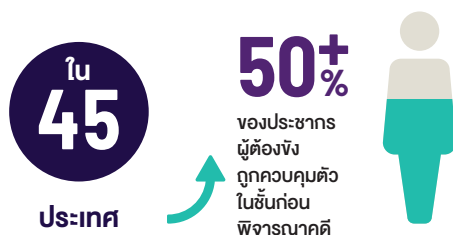

เพิ่มขึ้นในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา

* ประชากรโลกโดยรวมเพิ่มขึ้น 31%
 † ไม่รวมรัสเซีย

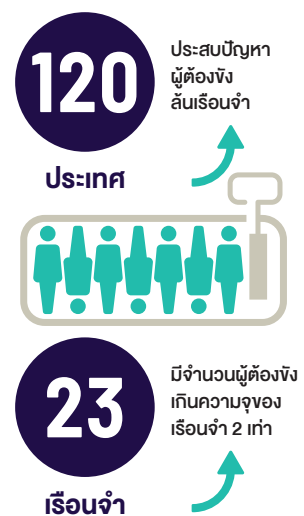
การควบคุมตัวในชั้นก่อนพิจารณาคดี

การลงโทษขั้นรุนแรง

ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ

สิทธิในการเลือกตั้งของผู้ต้องขัง

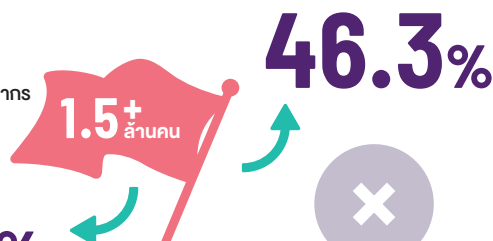
การปฏิรูปและการดำเนินการด้านสิทธิเลือกตั้งในเรือนจำ มีการแก้ไขอุปสรรคด้านการจัดการ เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ใน พ.ศ. 2567

ข้อค้นพบล่าสุดชี้ว่า ในบรรดาประเทศที่มีประชากรมากกว่า

53.7%

ไม่เคยหรือแทบไม่เคยตัดสินใจในการเลือกตั้ง

จากผู้ที่ไม่มีประวัติอาชญากรรม

ตัดสินใจในการเลือกตั้งด้วยการกำหนดข้อจำกัดอย่างกว้างขวาง

ข้อมูลและสถิติที่สำคัญ

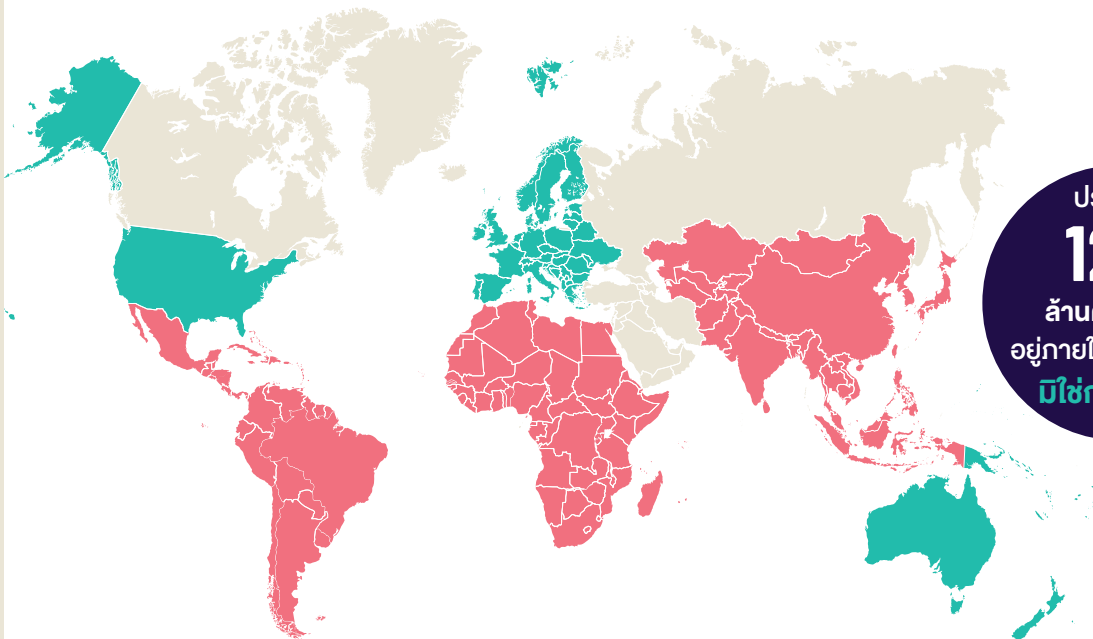
ทางเลือกแทนการคุมจิง

มีการใช้มาตรการทางเลือก มากกว่าโทษจำคุก
ในยุโรป อเมริกาเหนือ และออสเตรเลีย

แต่

มีข้อกังวลในเรื่อง:

- การเพิ่มโทษโดยไม่จำเป็น
- การกลับเข้าสู่เรือนจำจากการผิดเงื่อนไข
- ความยากลำบากที่ผู้ถูกคุมประพฤติต้องเผชิญ

ประมาณ
12.5
ล้านคนทั่วโลก
อยู่ภายใต้มาตรการที่
มีการคุมจิง

มีการใช้โทษจำคุก มากกว่ามาตรการทางเลือก
ในทวีปอเมริกาใต้ แอฟริกา และเอเชีย

แต่

อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถเพิ่มการใช้มาตรการทางเลือก

- ทรัพยากรไม่เพียงพอ
- เจ้าหน้าที่/บุคลากรไม่เพียงพอ
- ขาดกรอบกฎหมายที่ครอบคลุม
- ขาดเจตจำนงทางการเมือง

แนวโน้มเชิงบวกในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

การให้ความสำคัญ กับประสบการณ์จริง

การเปิดพื้นที่ให้ผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการจำคุกได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหรือขับเคลื่อนการปฏิรูป

กระบวนการยุติธรรม เชิงสมานฉันท์

มีการนำแนวทางยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในเรือนจำมากขึ้น

การแก้ไขฟื้นฟู

การศึกษาในระบบและโปรแกรมฝึกอาชีพได้รับความนิยมมากขึ้น

เรือนจำสีเขียว

มีแนวโน้มการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการดำเนินงานของเรือนจำด้วยนวัตกรรมและมีความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม

การลดทอนความเป็น อาชญากรรม

เขตอำนาจศาล 66 แห่ง
ใน 40 ประเทศ ได้ลดทอนความเป็นอาชญากรรมของการใช้ยาเสพติดบางประเภท ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มที่ให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนและแนวทางที่ยืดหยุ่นภาพในการจัดการกับปัญหาการใช้ยาเสพติด

สาระสำคัญ

- 01 **จำนวนผู้ต้องขังทั่วโลกเพิ่มขึ้นถึง 11.5 ล้านคน โดยจำนวนผู้ต้องขังในบางภูมิภาคเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว**
- 02 **จำนวนผู้ต้องขังหญิงทั่วโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 57 ตั้งแต่ พ.ศ. 2543 ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราที่เร็วกว่าผู้ต้องขังชายอย่างมาก**
- 03 **ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำได้เพิ่มขึ้นจนถึงระดับที่น่าเป็นห่วงทั่วโลก ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังภายในระบบเรือนจำ**
- 04 **การใช้มาตรการที่มีใช้การคุมขังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่การนำไปใช้ยังไม่ทั่วถึง ซึ่งยังคงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เรือนจำในบางภูมิภาคเกิดความแออัด**
- 05 **ความรุนแรงในเรือนจำทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากความแออัด การทุจริต อาชญากรรมองค์กร และความล้มเหลวเชิงระบบในการบริหารจัดการ**
- 06 **จำนวนความขัดแย้งทางอาวุธทั่วโลกพุ่งสูงขึ้นถึงระดับที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อผู้ต้องขังหลายล้านคนที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำ**
- 07 **ทั่วโลกได้รับแรงสนับสนุนอย่างไม่เคยมีมาก่อนในการเคลื่อนไหวเพื่อการยกเลิกโทษประหารชีวิต แม้จะยังคงมีความท้าทายสำคัญอยู่ก็ตาม**

ในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา จำนวนผู้ต้องขังได้เพิ่มสูงขึ้นในอเมริกาใต้ โอเชียเนีย และแอฟริกา เกือบหนึ่งในสามของผู้ต้องขังทั่วโลก หรือราว 3.5 ล้านคน ยังคงรอการพิจารณาคดี สะท้อนถึงปัญหาเชิงโครงสร้างของกระบวนการยุติธรรมที่ขาดประสิทธิภาพอย่างกว้างขวาง แม้ว่าจะมีโครงการริเริ่มที่มีแนวโน้มที่ดีในการลดจำนวนผู้ต้องขัง แต่ยังไม่เพียงพอที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบอย่างแท้จริง

กรอบกฎหมายที่เลือกปฏิบัติและมุ่งเน้นการลงโทษ นโยบายยาเสพติดที่รุนแรง และการทำให้ความยากจนหรือสถานะกลายเป็นอาชญากรรม เป็นปัจจัยที่ผลักดันให้จำนวนผู้ต้องขังหญิงในบางภูมิภาคเพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกัน ความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศ การบริการสุขภาพที่ไม่เพียงพอ และการแก้ไขฟื้นฟูที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะทางเพศภาวะยังคงเป็นประเด็นที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งในเรือนจำ

ในอย่างน้อย 120 ประเทศทั่วโลก สถานคุมขังดำเนินงานเกินขีดความสามารถ โดยบางแห่งมีจำนวนผู้ต้องขังมากกว่าสองเท่าของความจุที่กำหนดไว้ แนวโน้มการกำหนดโทษจำคุกที่ยาวนานขึ้นและผลกระทบทางอ้อมจากมาตรการทางเลือกที่มีใช้การคุมขัง ยิ่งทำให้วิกฤตนี้รุนแรงมากขึ้น ผู้ต้องขังในเรือนจำที่แออัดต้องเผชิญกับความรุนแรงในระดับสูงและสภาพความเป็นอยู่ที่ย่ำแย่

คาดว่ามิประชากรราว 12.5 ล้านคนทั่วโลก ที่อยู่ภายใต้มาตรการที่มีใช้การคุมขัง แม้มาตรการเหล่านี้ไม่ถูกนำไปใช้เท่าที่ควรในอเมริกาใต้ แอฟริกา และเอเชีย ซึ่งนำไปสู่ภาระงานที่เกินขีดจำกัดของเรือนจำ ในทางตรงกันข้าม การใช้การคุมประพฤติมากขึ้นในอเมริกาเหนือ ยุโรป และออสเตรเลีย กลับทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับ “การขยายขอบเขตการควบคุมของกระบวนการยุติธรรม” (net widening)

สภาพแวดล้อมในเรือนจำยังคงเต็มไปด้วยความรุนแรง การแสวงหาประโยชน์ และการล่วงละเมิด เครื่องหมายอาชญากรรมองค์กรดำเนินกิจกรรมอย่างล้นหลาม ซึ่งมีอิทธิพลต่อโครงสร้างอำนาจภายในเรือนจำ และในบางกรณียังควบคุมหรือสั่งการอาชญากรรมจากนอกเรือนจำได้อีกด้วย การทรมาน ความรุนแรงทางเพศ และความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศ ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยเสริมจากการขาดแคลนบุคลากร และมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ไม่เพียงพอ

ในหลายพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง ผู้ต้องขังต้องเผชิญกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง รวมถึงการทรมาน การปฏิบัติอย่างโหดร้ายหรือรับนุชยธรรม ความรุนแรงทางเพศ และการถูกปฏิบัติเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงความยุติธรรม มีรายงานถึงสภาพความเป็นอยู่ที่ย่ำแย่ในเรือนจำ การควบคุมตัวโดยพลการ และการล่วงละเมิดในเชิงระบบ ในประเทศต่าง ๆ เช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก อนุวานกาซา เลบานอน รัสเซีย ชูแดนใต้ ซีเรีย และยูเครน

ขณะนี้มีความตึงเครียดระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นในการคัดค้านโทษประหารชีวิต อย่างไรก็ตาม บางประเทศกลับเพิ่มการบังคับใช้โทษประหารชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีอาชญากรรมที่การใช้โทษประหารชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างมาก

- 08 **นโยบายยาเสพติดที่มุ่งเน้น
การลงโทษยังคงเป็นแรงผลักดัน
สำคัญต่อการคุมขังในระดับโลก
โดยส่งผลกระทบต่ออย่างไม่ได้สัดส่วน
ต่อกลุ่มคนที่ถูกแบ่งเชื้อชาติและ
ชนกลุ่มน้อย**
- 09 **สิทธิในการเลือกตั้งเป็นรากฐาน
สำคัญของระบอบประชาธิปไตย
แต่ผู้คนอีกนับล้านที่อยู่ในเรือนจำ
ยังคงถูกปฏิเสธสิทธิมนุษยชน
ขั้นพื้นฐานนี้**
- 10 **การฆ่าตัวตายในเรือนจำ
กำลังกลายเป็น
วิกฤตที่ทวีความรุนแรงขึ้น
โดยคิดเป็นมากกว่าหนึ่งในสิบ
ของการเสียชีวิตในบางภูมิภาค**
- 11 **มีความตระหนักเพิ่มขึ้น
ถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม
จากผู้มีประสบการณ์จริง
ในกระบวนการปฏิรูปเรือนจำ**
- 12 **การตระหนักมากขึ้นถึงผลกระทบ
ต่อสิ่งแวดล้อมจากระบบเรือนจำ
ทำให้เกิดความพยายามในการสร้าง
สถานที่คุมขังที่มีความยั่งยืนและ
ความสามารถในการปรับตัวได้**
- 13 **เรือนจำในดินแดนโพ้นทะเล
เผชิญกับความท้าทายอย่างมาก
โดยหลายประเด็นได้รับอิทธิพลจาก
มรดกทางประวัติศาสตร์**
- 14 **ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีกำลัง
เปลี่ยนแปลงระบบเรือนจำทั่วโลก
แม้ว่าความเร็วและขอบเขตของ
การเปลี่ยนแปลงจะแตกต่างกัน
อย่างมากในแต่ละประเทศ**

แม้จะมีหลักฐานชัดเจนว่าการทำให้ยาเสพติดเป็นอาชญากรรมไม่สามารถลดการใช้ยาเสพติดหรืออาชญากรรมได้ แต่ผู้คนนับล้านยังคงถูกจับกุมและคุมขัง ซึ่งยังทำให้ความไม่เท่าเทียมระบบรุนแรงขึ้น และตอกย้ำวงจรของความยากจน การเลือกปฏิบัติ และการถูกทำให้กลายเป็นอาชญากร อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มเชิงบวกที่หลายประเทศเริ่มหันมาใช้แนวทางการลดทอนความเป็นอาชญากรรมและการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด

ใน พ.ศ. 2567 มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่า 4.3 พันล้านคน จาก 140 ประเทศเข้าร่วมการเลือกตั้ง แต่ผู้ต้องขังจำนวนมากกลับเผชิญกับอุปสรรคสำคัญในการใช้สิทธิเลือกตั้ง แม้ในบางประเทศจะมีความก้าวหน้าในการรับรองสิทธิเลือกตั้ง แต่หลายประเทศยังคงมีข้อจำกัดอย่างกว้างขวางที่อิงกับสถานะความผิด ระยะเวลาของโทษ หรือขั้นตอนทางราชการที่ยุ่งยาก แม้ในที่ที่กฎหมายรับรองสิทธิไว้แล้ว อุปสรรคด้านการดำเนินการ และข้อกังวลเกี่ยวกับความโปร่งใสของกระบวนการเลือกตั้งก็มักเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของผู้ต้องขัง

อัตราการฆ่าตัวตายในเรือนจำสูงที่สุดในยุโรปและอเมริกา โดยเฉพาะในกลุ่มผู้หญิงซึ่งมีอัตราสูงเป็นพิเศษ การขาดแคลนการสนับสนุนสุขภาพจิตอย่างร้ายแรงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อวิกฤตนี้ แม้ว่าบางประเทศจะเริ่มตอบสนองด้วยการปรับปรุงการประเมินสุขภาพจิต การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และการดูแลโดยใช้ชุมชน

คุณค่าของการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เคยมีประสบการณ์ตรงในกระบวนการยุติธรรมกำลังได้รับการยอมรับมากขึ้น เนื่องจากมุมมองของพวกเขาช่วยให้เกิดนโยบายที่มีข้อมูลครบถ้วนและมีความเห็นอกเห็นใจมากขึ้น แนวทางนี้ได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้นทั่วโลก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศโลกเหนือ ซึ่งทั้งองค์กรระดับรากหญ้าและรัฐบาลต่างให้การส่งเสริมบทบาทของพวกเขาในการกำหนดทิศทางของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อย่างไรก็ตาม ยังคงพบความท้าทาย อาทิ อคติทางสังคม และอุปสรรคทางกฎหมาย

บางประเทศได้นำมาตรการด้านความยั่งยืนมาใช้เพื่อเพิ่มความสามารถในการปรับตัวรับมือกับปัญหา และลดร่องรอยทางนิเวศของเรือนจำ เช่น โครงการแก้ไขพื้นที่สีเขียว การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ และโครงการประหยัดพลังงาน อย่างไรก็ตาม มีการเตือนว่า มาตรการด้านความยั่งยืนไม่ควรกลบความจำเป็นของการปฏิรูปเรือนจำในภาพรวม และควรระวังความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น “การฟอกเขียว” (greenwashing) อันเป็นเพียงภาพลักษณ์ที่ไม่ได้สะท้อนความเปลี่ยนแปลงที่แท้จริง

ดินแดนโพ้นทะเลของประเทศต่าง ๆ เช่น สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกา ยังคงประสบปัญหาเรือนจำอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นความแออัด สภาพความเป็นอยู่ที่ย่ำแย่ และความรุนแรง ซึ่งมักทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นจากมรดกยุคอาณานิคมและบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่ซับซ้อน แม้จะมีความพยายามในการปฏิรูปอย่างต่อเนื่อง

ในประเทศที่มีทรัพยากรมากกว่า “เรือนจำอัจฉริยะ” กำลังผสานเทคโนโลยีล้ำสมัยเพื่อส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟู การศึกษา และการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม การเติบโตอย่างรวดเร็วของปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการเฝ้าระวังโดยใช้ดิจิทัลในเรือนจำก่อให้เกิดข้อกังวลด้านความเป็นส่วนตัวส่วนตัว การมีอำนาจควบคุมตนเอง และอคติที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบาง

ส่วนที่หนึ่ง

การใช้โทษจำคุก

ประชากรผู้ต้องขัง

จากข้อมูลทั่วโลกที่เผยแพร่ล่าสุดในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2567 คาดว่ามีผู้ต้องขัง ประมาณ 11.5 ล้านคนทั่วโลกในแต่ละวัน ตัวเลขนี้รวมถึงจำนวนผู้ต้องขังที่มีการบันทึกไว้ อย่างเป็นทางการจำนวน 10.99 ล้านคน และ ประมาณการจากประเทศที่ไม่มีข้อมูลอย่างเป็นทางการ เช่น จีน และเกาหลีเหนือ²

รายงานจาก World Prison Brief ระบุว่า ในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา จำนวนประชากรในเรือนจำ ทั่วโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 27 ซึ่งน้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรโลกที่ร้อยละ 31 เพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม บางภูมิภาคมีการเพิ่มขึ้นที่สูงกว่ามาก ในอเมริกาใต้ จำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 224 ซึ่งเป็นสถิติสูงสุด ขณะที่ ภูมิภาคโอเชียเนียมีจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นร้อยละ 85 (เนื่องจากการเพิ่มขึ้นในออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์) ในแอฟริกา จำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นร้อยละ 53 โดยมีอัตราการคุมขังระหว่าง พิจารณาคดีสูง ยูโรเปียนเป็นภูมิภาคเดียวที่จำนวนผู้ต้องขังลดลงตั้งแต่ พ.ศ. 2543 โดยแนวโน้มดังกล่าวส่วนใหญ่เกิดจากรัสเซียซึ่งมีการลดลงของจำนวนผู้ต้องขังอย่างมีนัยสำคัญถึงร้อยละ 59 หากไม่นับรวมรัสเซีย ยุโรปส่วนที่เหลือมีจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา³

สหรัฐอเมริกา มีจำนวนผู้ต้องขังสูงที่สุดในโลก จากข้อมูลของ Prison Policy Initiative พบว่ามีผู้ต้องขังเกือบ 1.1 ล้านคนในเรือนจำของรัฐ 562,000 คนในเรือนจำท้องถิ่น และ 203,000 คนในเรือนจำและทัณฑสถานของรัฐบาลกลาง รวมทั้งสิ้นมากกว่า 1.8 ล้านคน⁴

ผู้ชายเป็นกลุ่มประชากรส่วนมากในเรือนจำ ทั่วโลก โดยผู้หญิงคิดเป็นประมาณร้อยละ 6.8 หรือมากกว่า 733,000 คน จากผู้ต้องขังทั้งหมด 11.5 ล้านคนทั่วโลก อย่างไรก็ตาม จำนวน

ผู้ต้องขังหญิงกำลังเพิ่มขึ้นในอัตราที่เร็วกว่าผู้ชายอย่างมาก โดยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 57 ตั้งแต่ พ.ศ. 2543 ในขณะที่จำนวนผู้ต้องขังชาย เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 22 ในช่วงเวลาเดียวกัน⁵ (โปรดดูหัวข้อ ผู้หญิง)

ประชากรบางเชื้อชาติมักมีสัดส่วนในเรือนจำสูงเกินกว่าสัดส่วนของพวกเขาในประชากรทั่วไป ความเหลื่อมล้ำนี้เกิดจากหลายปัจจัย เช่น การบังคับใช้กฎหมายที่มีอคติ กระบวนการตัดสินโทษที่เลือกปฏิบัติ และความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจและสังคม (โปรดดูหัวข้อ ประชากรผู้ต้องขัง)

การเก็บข้อมูลจำนวนเด็กที่ถูกคุมขังทั่วโลกยังคงเป็นเรื่องที่ท้าทาย เนื่องจากหลายประเทศไม่มีการเก็บข้อมูล และในกรณีที่มีข้อมูล ข้อมูลเหล่านั้นมักจะไม่ถูกต้อง ใน พ.ศ. 2568 องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ได้เผยแพร่ข้อมูลจากโครงการระยะเวลา 5 ปี ในการจัดทำฐานข้อมูลอย่างครอบคลุม โดยประเมินว่ามีเด็กเกือบ 240,000 คนทั่วโลกที่ถูกคุมขัง ไม่ว่าจะอยู่ระหว่างการพิจารณาคดี ภายหลังคำพิพากษา หรือในการควบคุมตัวของตำรวจ⁶ ตัวเลขนี้สอดคล้องกับประมาณการก่อนหน้านี้ ซึ่งสะท้อนความจริงว่าจำนวนเด็กที่ถูกจำคุกทั่วโลกยังไม่ได้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ แม้จะมีความพยายามในระดับโลก และฉันทามติร่วมกันตามมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติสำหรับการบริหารงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน (The United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice: Beijing Rules) ที่ระบุว่า การจำคุกเด็กควรเป็นมาตรการสุดท้ายเท่านั้น

ประมาณหนึ่งในสามของประชากรในเรือนจำ ทั่วโลก หรือราว 3.5 ล้านคน ถูกคุมขังระหว่างรอการพิจารณาคดี ทั้งที่ตามกฎหมายยังถือว่า

เป็นผู้บริสุทธิ์ สัดส่วนนี้แทบไม่เปลี่ยนแปลง มาตั้งแต่ พ.ศ. 2555⁷ โดยอัตราการคุมขังก่อนการพิจารณาคดีที่สูงหรือเพิ่มขึ้นมักเกิดจากระบบยุติธรรมทางอาญาที่ไม่มีประสิทธิภาพ หรือทำงานบกพร่อง ซึ่งนำไปสู่กระบวนการพิจารณาคดีที่ล่าช้า สถานการณ์นี้พบได้บ่อยในทวีปแอฟริกา ซึ่งอย่างน้อย 20 ประเทศมีจำนวนผู้ถูกคุมขังระหว่างพิจารณาคดีเท่ากับหรือมากกว่าผู้ที่รับโทษหลังคำพิพากษา⁸ และในภูมิภาคเอเชียใต้ ซึ่งเกือบร้อยละ 63 ของผู้ต้องขังในภูมิภาคยังไม่ได้รับคำตัดสินจากศาล⁹

การกำหนดให้คุมขังระหว่างพิจารณาคดีโดยอัตโนมัติสำหรับความผิดบางประเภท เช่น คดียาเสพติด เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้อัตราการคุมขังก่อนการพิจารณาคดีสูงขึ้นในบางพื้นที่ของเอเชียและลาตินอเมริกา นอกจากนี้ การตัดสินใจที่มุ่งป้องกันความเสี่ยงมากเกินไปก็มีส่วนทำให้อัตรานี้เพิ่มขึ้นเช่นกัน เช่น ในออสเตรเลีย จำนวนผู้ถูกคุมขังระหว่างพิจารณาคดีเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 110 ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2556 ถึงธันวาคม พ.ศ. 2566 ขณะที่จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับคำตัดสินแล้วเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 6.5 ในช่วงเวลาเดียวกัน¹⁰

อัตราการกระทำผิดซ้ำมีความแตกต่างกันอย่างมากในแต่ละประเทศ และการวิเคราะห์เปรียบเทียบทำได้ยาก เนื่องจากมีความแตกต่างในวิธีการวัด การรายงาน และการนิยามคำว่า “การกระทำผิดซ้ำ” ในแต่ละประเทศและเขตอำนาจศาล การศึกษาหนึ่งใน พ.ศ. 2566 ได้วิเคราะห์ข้อมูลจาก 33 ประเทศพบว่า อย่างน้อยหนึ่งในห้าของผู้ที่พ้นโทษจากเรือนจำหรือได้รับโทษในชุมชนกลับมามีการกระทำผิดอีกภายในระยะเวลา 2 ปี นอกจากนี้ การศึกษายังชี้ว่า ประเทศที่มีอัตราการจำคุก อัตราการลักทรัพย์ และอัตราการฆาตกรรมสูง มักมีอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงในกลุ่มผู้พ้นโทษจากเรือนจำเช่นกัน¹¹

ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ

ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำนั้นยังคงเป็นประเด็นสำคัญระดับโลก แม้ว่าวิธีการคำนวณอาจแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ แต่มีประมาณ 120 ประเทศที่มีการคุมขังผู้ต้องขังในสภาพที่แออัดเกินมาตรฐาน ในจำนวนนี้มีถึง 23 ประเทศที่จำนวนผู้ต้องขังเกินกว่าสองเท่าของความจุตามมาตรฐาน

สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก กัมพูชา ยูกันดา และฟิลิปปินส์ รายงานระดับความแออัดในเรือนจำเกินกว่าร้อยละ 350¹² โดยในฟิลิปปินส์ บางเรือนจำมีระดับความแออัดสูงยิ่งกว่า โดยเฉพาะในเรือนจำสำหรับผู้ต้องหา ก่อนการพิจารณาคดี ซึ่งต้องรอเป็นเวลานานก่อนจะได้ขึ้นศาล หรือถูกปล่อยตัวโดยไม่ได้รับการพิจารณาคดี โดยส่วนใหญ่เป็นคดีอาชญากรรม เรือนจำนิวกินีบิลิตี ใกล้กรุงมะนิลา มีผู้ต้องขังประมาณ 30,000 คน ทั้งที่สถานที่นั้นออกแบบไว้สำหรับเพียงกว่า 6,000 คน ในยูกันดา อัตราความแออัดที่สูงเป็นประวัติการณ์มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย รวมถึงการคุมขังระหว่างรอ ก่อนการพิจารณาคดีเป็นเวลานาน คำสั่งฝ่ายบริหารที่จำกัดการให้ประกันตัวแก่ผู้ต้องหาคดีอุกฉกรรจ์ และความล่าช้าในการพิจารณาคดีเนื่องจากศาลอาญามีการเปิดทำการไม่บ่อยครั้งนัก

แนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของการลงโทษจำคุกระยะยาว รวมถึงโทษจำคุกตลอดชีวิตในบางพื้นที่ของโลก หมายความว่าผู้ต้องขังต้องถูกคุมขังเป็นระยะเวลานานขึ้น ซึ่งปัจจัยนี้ยังส่งผลให้จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำสูงขึ้น และในบางกรณีก็ทำให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำมากขึ้นด้วย (โปรดดูหัวข้อ โทษจำคุกตลอดชีวิต)

ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการที่มีใช้การคุมขังแสดงให้เห็นว่า การขยายมาตรการลงโทษที่ใช้ชุมชนเป็นฐานมีส่วนทำให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำมากขึ้นเช่นกัน ซึ่งปรากฏการณ์นี้เรียกว่า “การกลับเข้าสู่เรือนจำจากการผิดเงื่อนไข” (back door sentencing) โดยเกิดขึ้นเมื่อบุคคลไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของมาตรการที่มีใช้การคุมขัง เช่น การคุมประพฤติ หรือการทำงานบริการสังคม และสุดท้ายถูกส่งตัวเข้าเรือนจำ กล่าวคือ แทนที่มาตรการเหล่านี้จะเป็นทางเลือกแทนการคุมขัง กลับกลายเป็นว่าทำให้มีคนเข้าสู่เรือนจำมากขึ้น (โปรดดูหัวข้อ ทางเลือกแทนการคุมขัง)

การตอบสนองต่อปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำในหลายประเทศรวมถึงการสร้างเรือนจำเพิ่มเพื่อขยายความจุ เช่น ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 เอกวาดอร์ประกาศแผนสร้างเรือนจำแห่งใหม่ที่สามารถรองรับผู้ต้องขังได้ 800 คน¹³ ขณะที่ในฮอนดูรัส ประธานาธิบดีประกาศแผนสร้าง “เรือนจำขนาดใหญ่” สำหรับรองรับผู้ต้องขังจำนวน 20,000 คน เพื่อตอบสนองต่อปัญหาความรุนแรงจากแก๊งอาชญากรรม¹⁴ โดยเดิมทีมีแผนจะสร้างบนพื้นที่ของชนพื้นเมือง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเอลซัลวาดอร์ ที่เปิดใช้เรือนจำความมั่นคงสูง ซึ่ง ณ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567 มีผู้ต้องขังอยู่ 14,532 คน หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 36 ของความจุทั้งหมดของเรือนจำดังกล่าว¹⁵ ในแอฟริกาใต้ รัฐบาลมีโครงการก่อสร้างเรือนจำอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มความจุ โดยรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องรายงานต่อรัฐสภาว่า จำเป็นต้องสร้างพื้นที่รองรับผู้ต้องขังเพิ่มอีก 50,000 คน “อย่างเร่งด่วน” โดยมีค่าใช้จ่ายประมาณ 36 พันล้านแรนด์ (คิดเป็นประมาณ 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)¹⁶

รัฐเวสเทิร์นออสเตรเลียมีแผนสร้าง “เรือนจำขนาดใหญ่” เพื่อแก้ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณประมาณ 1 พันล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย¹⁷ ในสหราชอาณาจักร ท่ามกลางวิกฤตผู้ต้องขังล้นเรือนจำ รัฐบาลได้ประกาศว่าจะสร้างเรือนจำใหม่เพื่อรองรับ 14,000 คน ภายใน พ.ศ. 2574 ทั้งอังกฤษและเวลส์ ควบคู่ไปกับการทบทวนกฎหมายการตัดสินโทษ โดยใช้งบประมาณลงทุน 2.3 พันล้านปอนด์ และจะเร่งกระบวนการก่อสร้างด้วยการผ่อนปรนกฎหมายด้านการวางผังเมือง¹⁸ ในเบลเยียม ภาคประชาสังคมได้แสดงความกังวลว่า มาตรการของรัฐบาลที่เพิ่งได้รับเลือกเข้ามา ไม่ว่าจะเป็นการขยายเรือนจำ ความเข้มงวดของนโยบายการลงโทษ และการจำกัดการปล่อยตัวก่อนกำหนด อาจทำให้ปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำรุนแรงยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันก็ขาดแนวทางแก้ไขที่พื้นฟูระยะยาวที่ยั่งยืน¹⁹

เพื่อตอบสนองต่อปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ บางประเทศได้ใช้วิธี “เช่า” พื้นที่เรือนจำจากประเทศอื่น ซึ่งแนวทางนี้มีการดำเนินการมาหลายปีแล้ว เช่น ระหว่างเนเธอร์แลนด์กับเบลเยียม และเดนมาร์กกับโคโซโว อย่างไรก็ตาม แนวทางนี้เริ่มได้รับความสนใจมากขึ้น

ในช่วงหลัง โดยเอสโตเนียได้ประกาศว่า ประเทศพร้อมให้เช่าพื้นที่เรือนจำและอยู่ระหว่างการเจรจากับประเทศอื่น ๆ นอกจากนี้ รัฐบาลทรัมป์ในสหรัฐอเมริกาที่เคยแสดงท่าทีว่าจะพิจารณาข้อเสนอจากเอลซัลวาดอร์ในการโอนผู้ต้องขังจากสหรัฐอเมริกา ไปยังเอลซัลวาดอร์ และในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 ผู้ต้องสงสัยว่าเป็นสมาชิกกลุ่มอาชญากรรม เทรน เด อารากัว (Tren de Aragua) ของเวเนซุเอลา จำนวน 238 คน ได้ถูกส่งตัวไปยังเรือนจำขนาดใหญ่ของประเทศดังกล่าวแล้ว

นอกเหนือจากมาตรการทางเลือกแทนการคุมขัง (โปรดดูหัวข้อ ทางเลือกแทนการคุมขัง) การปฏิรูปเชิงบวกอื่น ๆ ที่มีการดำเนินการรวมถึงการลดความเป็นอาชญากรรมของบางความผิด เช่น รัฐควีนส์แลนด์ ประเทศออสเตรเลีย ได้ยกเลิกการเอาผิดทางอาญากับการค้าบริการทางเพศ²⁰ นอกจากนี้ ยังมีอย่างน้อย 66 เขตอำนาจศาลใน 40 ประเทศทั่วโลกที่ได้ลดความเป็นอาชญากรรมของการใช้ยาเสพติดในบางรูปแบบ โดยใน พ.ศ. 2567 ศาลฎีกาของบราซิลได้ตัดสินให้การครอบครองกัญชาไม่เกิน 40 กรัมเพื่อใช้ส่วนตัวไม่ถือเป็นความผิดอาญาอีกต่อไป โดยเปลี่ยนจากการตั้งข้อหาอาญาเป็นโทษทางปกครอง และยกเลิกโทษจำคุกและประวัติอาชญากรรม²¹ (โปรดดูหัวข้อ นโยบายยาเสพติด)

โครงการปล่อยตัวผู้ต้องขังเพื่อลดจำนวนประชากรในเรือนจำได้ถูกนำมาใช้ในหลายประเทศ แม้จะประสบความสำเร็จในระดับที่แตกต่างกัน ทั้งในแง่การสนับสนุนจากสาธารณชนและความยั่งยืนของนโยบาย ตัวอย่างเช่น ใน พ.ศ. 2567 รัฐต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา เช่น โอคลาโฮมา และมิชิแกน ได้นำนโยบาย “การพิจารณาใหม่” (second look) และการปล่อยตัวด้วยเหตุผลด้านมนุษยธรรม มาใช้ในการอนุญาตให้มีการพิจารณาโทษใหม่ในกรณีของผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงในครอบครัว และผู้ต้องขังที่มีโรคเรื้อรังตามลำดับ²² ในอังกฤษและเวลส์ มีผู้ต้องขังอย่างน้อย 3,100 คนที่ได้รับการปล่อยตัวภายใต้โครงการปล่อยตัวก่อนกำหนดช่วงปลายปี พ.ศ. 2567 ถึงต้นปี พ.ศ. 2568 เพื่อลดความแออัดในเรือนจำ

โครงการบริการชุมชน เคนยา
ภาพถ่ายโดย วิลล โบส
(Will Boase) / PRI

PROBATION AND AFTER CARE SERVICES

CSO PROGRAMME

FISH FARMING PROJECT

KIAMBU COUNTY

มีประมาณการประชากรทั่วโลก

ราว 12.5 ล้านคน

ที่อยู่ภายใต้มาตรการที่มีใช้การคุมขัง

ทางเลือกแทนการคุมขัง

คาดว่าประชากรทั่วโลกราว 12.5 ล้านคนที่อยู่ภายใต้มาตรการหรือบทลงโทษที่ไม่ใช่การคุมขัง (แม้ว่าบางประเทศจะไม่ได้รายงานข้อมูลในส่วนนี้) ซึ่งตัวเลขนี้สูงกว่าจำนวนผู้ต้องขังทั่วโลกเล็กน้อย²³

หนังสือคู่มือ Routledge Handbook on Global Community Corrections ที่ตีพิมพ์ใน พ.ศ. 2567 ระบุว่า ในประเทศต่าง ๆ ในอเมริกาใต้ แอฟริกา และบางส่วนของเอเชีย มีการใช้โทษจำคุกมากกว่าการใช้มาตรการที่มีโทษการคุมขัง ขณะที่แนวโน้มกลับกันในยุโรป อเมริกาเหนือ และออสเตรเลีย²⁴ การที่กลุ่มประเทศโลกใต้ใช้มาตรการที่มีโทษการคุมขังน้อยเกินไปถือเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้มีอัตราการคุมขังก่อนการพิจารณาคดีและโทษจำคุกสูง

ในอเมริกาเหนือ มีผู้ที่ได้รับโทษในรูปแบบของมาตรการลงโทษในชุมชนมากกว่าจำนวนผู้ที่ถูกคุมขัง โทษปรับและค่าธรรมเนียมมักถูกใช้เป็นมาตรการที่มีโทษการคุมขัง ในขณะที่ผู้ที่อยู่ภายใต้การคุมประพฤติมักต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขเฉพาะที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูและรับรองว่าผู้ที่อยู่ภายใต้การคุมประพฤติจะปฏิบัติตามเงื่อนไขของคำพิพากษา เงื่อนไขเหล่านี้อาจรวมถึง ตัวอย่างเช่น การห้ามครอบครองอาวุธปืน การตรวจสารเสพติดตามกำหนด หรือข้อจำกัดในการติดต่อกับบุคคลบางกลุ่ม ในสหรัฐอเมริกา มีผู้ถูกคุมประพฤติประมาณ 2.9 ล้านคน เทียบกับผู้ต้องขังในเรือนจำประมาณ 1.9 ล้านคน²⁵ ในแคนาดา ข้อมูลที่เผยแพร่ใน พ.ศ. 2566 ระบุว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563–2564 การคุมประพฤติยังคงเป็นบทลงโทษที่พบได้บ่อยที่สุดในคดีอาญาของผู้ใหญ่ โดยถูกใช้เป็นร้อยละ 43 ของคดีที่มีคำพิพากษาว่ามีความผิด²⁶

ในลาตินอเมริกา ข้อมูลที่มีอยู่แสดงให้เห็นว่าการใช้มาตรการที่มีโทษการคุมขังยังอยู่ในระดับต่ำ ในเปรู และชิลี ประมาณหนึ่งในสี่ของผู้ที่ได้รับโทษทางอาญายู่ภายใต้มาตรการที่มีโทษการคุมขัง ขณะที่ในอาร์เจนตินา มีเพียงร้อยละ 4 เท่านั้น²⁷ มาตรการทางเลือกที่พบได้ทั่วไป ได้แก่ การกักบริเวณในบ้าน การจำกัดเวลาออกนอกบ้าน (เคอร์ฟิว) และการติดกำไลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น โดยรัฐสภาของเปรูได้อนุมัติร่างกฎหมาย

สามฉบับอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับกำไลอิเล็กทรอนิกส์กับความผิดโทษ เพื่อช่วยลดความแออัดในเรือนจำ ซึ่งถือเป็นความคืบหน้าหลังจากที่ประเทศมีความล่าช้าในการดำเนินนโยบายมาตรการทางเลือกที่มีโทษการคุมขังมานานกว่า 15 ปี²⁸ ปารากวัยเริ่มนำการติดกำไลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เช่นกัน โดยมีการตัดสินใจครั้งแรกที่ใช้มาตรการนี้ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 ภายใต้โครงการริเริ่มร่วมกันของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม และฝ่ายตุลาการ²⁹

ในแอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้มาตรการทางเลือกแทนการคุมขังยังมีอย่างจำกัด บางประเทศ เช่น เคนยา มีหน่วยงานคุมประพฤติโดยเฉพาะที่แยกออกจากระบบเรือนจำหรือหน่วยงานยุติธรรมอื่น ๆ ขณะที่หลายประเทศจัดตั้งแผนกคุมประพฤติไว้ภายใต้หน่วยงานที่มีอยู่เดิม ไม่นานมานี้ มีหลายประเทศเริ่มนำมาตรการทางเลือกมาใช้เพื่อลดความแออัดในเรือนจำ ตัวอย่างเช่น ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ประเทศบูร์กินาฟาโซได้ผ่านกฎหมายฉบับใหม่เพื่อเริ่มใช้โทษบริการสังคม อย่างไรก็ตาม การขยายการคุมประพฤติและมาตรการที่มีโทษการคุมขังในภูมิภาคนี้ยังเผชิญกับอุปสรรคสำคัญ เช่น ทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ บุคลากรไม่เพียงพอ และการขาดกรอบกฎหมายที่ครอบคลุม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่เพียงส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานคุมประพฤติเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดอัตราการคุมขังก่อนการพิจารณาคดีในระดับสูง เนื่องจากมาตรการทางเลือกยังถูกใช้น้อยหรือแทบไม่มีให้ใช้เลยในบางพื้นที่

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา หลายประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือได้ริเริ่มการปฏิรูปรัฐธรรมนูญและกฎหมายเพื่อมุ่งเน้นแนวทางการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และลดการพึ่งพาโทษจำคุกมากเกินไป ตัวอย่างเช่น ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2567 โมร็อกโกได้ออกกฎหมายใหม่ที่นำมาตรการที่มีโทษการคุมขังมาใช้กับความผิดโทษ ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญในแนวทางของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยกฎหมายฉบับนี้มีกำหนดเริ่มบังคับใช้ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 และจะดำเนินการ

โดยกรมบริหารงานราชทัณฑ์และการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง (General Directorate for Prison Administration and Reintegration: DGAPR) มีเป้าหมายเพื่อลดความแออัดในเรือนจำ และส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดผ่านมาตรการต่าง ๆ เช่น บริการสังคม การติดกำไลอิเล็กทรอนิกส์ และมาตรการอื่น ๆ³⁰ นอกจากนี้ จอร์แดนก็ได้เริ่มนำมาตรการที่มีโทษการคุมขังมาใช้ ผ่านการแก้ไขกฎหมายใน พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2565 ซึ่งรวมถึงบริการสังคม การห้ามเดินทาง และการกักบริเวณในบ้าน³¹ โดยใน พ.ศ. 2565 ศาลจอร์แดนได้ตัดสินใช้บทลงโทษในชุมชนจำนวน 4,193 คดี โดยในจำนวนนี้ 1,400 คดีเป็นของผู้กระทำผิดครั้งแรกที่ได้รับโทษเป็นบริการสังคม³²

ในยุโรป จำนวนผู้ที่อยู่ภายใต้มาตรการหรือบทลงโทษที่มีโทษการคุมขังยังคงมีแนวโน้มคงที่ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา และจากข้อมูลล่าสุดพบว่า ใน 23 จาก 30 ประเทศ มีจำนวนผู้ที่ถูกคุมประพฤติมากกว่าผู้ที่ถูกคุมขัง³³ จากหน่วยงานคุมประพฤติ 41 แห่ง ใน 51 ประเทศสมาชิกของสภายุโรป มีผู้ที่อยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานคุมประพฤติมากกว่า 1.3 ล้านคนใน พ.ศ. 2566³⁴ ทางเลือกที่มีโทษการคุมขังที่พบได้ทั่วไป ได้แก่ การรายงานตัวกับเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ การจำกัดการเดินทาง การเข้าร่วมโครงการเฉพาะ การตรวจหาสารเสพติดและแอลกอฮอล์ และในปัจจุบัน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในการใช้การติดกำไลอิเล็กทรอนิกส์

ในภูมิภาคที่มีการใช้มาตรการที่มีโทษการคุมขังอย่างแพร่หลายยังคงมีความกังวลว่ามาตรการเหล่านี้อาจไม่ได้ช่วยลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำเสมอไป หนึ่งในสาเหตุหลักคือปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “การขยายขอบเขตการควบคุมของกระบวนการยุติธรรม” หรือการที่กระบวนการยุติธรรมทางอาญายาวนานขึ้น ขอบเขตไปครอบคลุมบุคคลที่เดิมทีอาจไม่ถูกนำเข้าสู่กระบวนการเลย มีหลักฐานเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ที่บ่งชี้ว่า เมื่อมาตรการที่มีโทษการคุมขังถูกนำมาใช้มากขึ้น กลับกลายเป็นว่าระบบดึงดูดบุคคลที่มีความเสี่ยงน้อยหรือแทบไม่มีความเสี่ยงเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมโดยไม่จำเป็น

นอกจากนี้ การคุมขังมักถูกนำมาใช้เป็นบทลงโทษเมื่อผู้ถูกคุมประพฤติละเมิดเงื่อนไข

ที่ผู้พิพากษากำหนด ซึ่งยิ่งส่งผลให้จำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้น เงื่อนไขที่กำหนดให้กับผู้ที่อยู่ภายใต้มาตรการหรือบทลงโทษที่ไม่ใช่การจำคุกนั้นแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ เงื่อนไขดังกล่าวถูกเรียกว่า “ความเจ็บปวดจากการคุมประพฤติ” ซึ่งหมายถึงผลกระทบต่างๆ จากบทลงโทษในชุมชน เช่น การสูญเสียเสรีภาพส่วนบุคคลจากการถูกควบคุมโดยรัฐ หรือการสูญเสียอิสรภาพและรายได้จากข้อจำกัดที่ถูกกำหนดขึ้น³⁵

ในหลายระบบยุติธรรม เจ้าหน้าที่คุมประพฤติหรือเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เทียบเท่ากันมักมีอำนาจดุลยพินิจค่อนข้างกว้าง และหากมีการละเมิดเงื่อนไข เจ้าหน้าที่สามารถส่งตัวบุคคลนั้นกลับเข้าสู่เรือนจำได้ หรือเรียกว่า

“การพิพากษาตอนปลายของกระบวนการ” (back-end sentencing) การวิเคราะห์ล่าสุดจากสหรัฐอเมริกาชี้ให้เห็นว่า เงื่อนไขของการคุมประพฤติที่เข้มงวด เช่น ข้อจำกัดด้านการเดินทาง หรือการเรียกเก็บ “ค่าธรรมเนียมผู้ใช้บริการ” (user fees) มีส่วนทำให้เกิดการคุมขังจำนวนมากในประเทศ โดยในหลายกรณี ผู้คนถูกส่งเข้าเรือนจำจากการกระทำที่ไม่ถือเป็นความผิดทางอาญา มากกว่า 1 ใน 10 ของผู้ที่ถูกส่งเข้าเรือนจำของรัฐ อยู่ในเรือนจำเพราะละเมิดเงื่อนไขทางเทคนิคของการคุมประพฤติหนึ่งข้อหรือมากกว่านั้น³⁶

ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา หลายประเทศได้พัฒนาแนวทางต่าง ๆ เพื่อจัดการกับกรณีที่มีการละเมิดเงื่อนไขการคุมประพฤติ ใน

หลายประเทศ เช่น โปแลนด์ สเปน เคนยา และเนเธอร์แลนด์ เจ้าหน้าที่ใช้มาตรการที่ไม่รุนแรงแทนการเพิกถอนการคุมประพฤติและส่งตัวกลับเข้าเรือนจำ ตัวอย่างของมาตรการเหล่านี้ ได้แก่ การออกค่าเตือนอย่างเป็นทางการหรือในกรณีของแคนาดาอาจตัดสินใจไม่รายงานต่อศาลอย่างเป็นทางการ สำหรับรัฐแมริแลนด์ในสหรัฐอเมริกา มีการใช้ระบบ “แนวทางที่ใช้ในการกำหนดบทลงโทษต่อพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎหรือเงื่อนไขในระบบยุติธรรม” (sanctions matrix) ที่มีความซับซ้อน โดยกำหนดประเภทของการละเมิดตามระดับความรุนแรง พร้อมทั้งแนวทางการตอบสนอง และหน่วยงานที่ควรมีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ³⁷

โทษประหารชีวิต

กระแสดูเลือนไหวเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิตได้รับแรงสนับสนุนเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงปีที่ผ่านมา หนึ่งในหลักฐานที่ชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงนี้คือ ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 มีจำนวนประเทศถึง 130 ประเทศ ซึ่งเป็นสถิติสูงสุด ที่ลงมติเห็นชอบต่อมติของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติที่เรียกร้องให้มีการชะลอการใช้โทษประหารชีวิต ที่น่าสังเกตคือ ประเทศอย่างเคนยา แคมเบีย และบังกลาเทศ ซึ่งก่อนหน้านี้เคยคัดค้านหรือไม่ออกเสียง ได้เปลี่ยนมาลงคะแนนเห็นชอบแสดงให้เห็นถึงความไม่สบายใจที่เพิ่มขึ้นทั่วโลกต่อการใช้โทษประหารชีวิต³⁸

มีความก้าวหน้าในระดับประเทศเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ซิมบับเวมีการออกกฎหมายใหม่ที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมทั่วไป แม้ยังมีความกังวลเกี่ยวกับข้อกำหนดที่อนุญาตให้กลับมาใช้โทษประหารชีวิตได้ในภาวะฉุกเฉิน รัฐบาลของโกตดิวัวร์ได้ให้สัตยาบันต่อข้อตกลงระหว่างประเทศสำคัญฉบับหนึ่งที่มีเป้าหมายเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิตในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 หลังจากที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางไปก่อนหน้านี้ใน พ.ศ. 2566 แคมเบียได้ประกาศยืนยันการยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างถาวรสำหรับความผิดทุกประเภทในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 โดยในเดือนเดียวกันนั้น ประธานาธิบดีโจ ไบเดน แห่งสหรัฐอเมริกา

ได้ลดโทษประหารชีวิตของผู้ต้องหาคดีของรัฐบาลกลางเกือบทั้งหมดให้เป็นจำคุกตลอดชีวิต มาเลเซียมีจำนวนผู้ที่อยู่ในแดนประหารลดลงอย่างมาก หลังจากเปลี่ยนจากระบบบังคับโทษประหารโดยอัตโนมัติมาเป็นระบบที่เปิดโดยใช้ดุลยพินิจของศาล โดยในเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 ผู้หญิงคิดเป็นเพียงร้อยละ 1.43 ของผู้ที่ยังเผชิญโทษประหารชีวิต ซึ่งลดลงอย่างมากจากร้อยละ 9.65 ใน พ.ศ. 2565³⁹ ที่ประเทศญี่ปุ่น ศาลท้องถิ่นได้พลิกคำพิพากษาเดิมในเดือนกันยายน พ.ศ. 2567 และตัดสินยกฟ้องชายวัย 88 ปีที่ถูกตัดสินประหารชีวิตตั้งแต่ พ.ศ. 2509 ซึ่งถือเป็นพัฒนาการทางกฎหมายที่สำคัญ นอกจากนี้ พลเมืองฝรั่งเศสที่ถูกตัดสินประหารชีวิตในอินโดนีเซียตั้งแต่ พ.ศ. 2550 จากคดียาเสพติด ได้รับการส่งตัวกลับประเทศฝรั่งเศสด้วยเหตุผลทางมนุษยธรรม

สถิติการประหารชีวิตทั่วโลกเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วใน พ.ศ. 2567 โดยพุ่งขึ้นเป็น 1,518 ราย ซึ่งถือว่าสูงที่สุดนับตั้งแต่ พ.ศ. 2558 ทั้งที่จำนวนประเทศที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิต ลดลงเหลือเพียง 15 ประเทศ ซึ่งถือเป็นระดับต่ำที่สุดในประวัติศาสตร์ ตามรายงานขององค์การนิรโทษกรรมสากล (Amnesty International) เกี่ยวกับโทษประหารชีวิตประจำปี พ.ศ. 2567⁴⁰ ในบรรดาประเทศที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิต บาง

ประเทศกลับเพิ่มความเข้มงวดในการใช้โทษดังกล่าว โดยเฉพาะในคดียาเสพติด ตามข้อมูลของ Harm Reduction International ภายในสิ้นปี พ.ศ. 2567 มี 34 ประเทศที่ยังคงบังคับใช้โทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด ในปีเดียวกันนี้ มีการประหารชีวิตอย่างน้อย 615 รายที่เกี่ยวข้องกับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คิดเป็นเกือบร้อยละ 40 ของการประหารชีวิตทั้งหมดที่ทราบข้อมูล ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 32 จาก พ.ศ. 2566 และเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 1,950 เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2563 มีการยืนยันว่ามีกรณีประหารชีวิตอย่างน้อย 377 ราย ใน 17 ประเทศ และมีผู้ต้องหาคดียาเสพติดอย่างน้อย 2,300 รายที่ยังรอการประหารชีวิตอยู่ใน 19 ประเทศ อย่างไรก็ตาม ตัวเลขเหล่านี้ยังต่ำกว่าความเป็นจริงเนื่องจากการปิดกั้นข้อมูลและขาดความโปร่งใสจากภาครัฐของบางประเทศ⁴¹

การถดถอยในด้านต่าง ๆ ตลอดปีที่ผ่านมา รวมถึงการตัดสินใจล่าสุดของไนจีเรียในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 ในการแก้ไขกฎหมายยาเสพติดให้รวมโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด ซึ่งเป็นการคุกคามต่อความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นมาและสร้างความกังวลอย่างมากในหมู่ผู้สนับสนุนสิทธิมนุษยชน⁴² หลังจากที่ว่าศาลรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยของโกได้นำโทษประหารชีวิตกลับมาใช้อีกครั้งในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2567

ได้มีการประกาศในเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 เกี่ยวกับการประหารชีวิตที่ใกล้จะเกิดขึ้นของชาย 170 คนที่ถูกตัดสินประหารชีวิตเนื่องจากมีความเชื่อมโยงกับแก๊งอาชญากรรมในชุมชน แม้ว่าจะมีรายงานว่าพวกเขาถูกย้ายไปยังเรือนจำทหารอังกงกา (Angenga) เพื่อเตรียมตัวสำหรับการประหารชีวิต แต่จนถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 ยังคงไม่มีรายงานว่ามีการประหารชีวิตเกิดขึ้นแต่อย่างใด⁴³

พบความกังวลเกี่ยวกับการบังคับใช้โทษประหารชีวิตอย่างเลือกปฏิบัติ เช่น รายงานเกี่ยวกับการเหมารวมทางเพศในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาอย่างต่อเนื่องในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีผู้หญิง 51 คนที่อยู่ในแดนประหาร⁴⁴ ในคดีที่น่าสนใจช่วงต้นปี พ.ศ. 2568 ศาลสูงสุดได้ตัดสินให้เป็นคดีต่อผู้หญิงเพียงคนเดียวที่รอกการประหารชีวิตในรัฐโอคลาโฮมา โดยระบุว่าพยานหลักฐานที่มี

อคติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและบทบาทความเป็นแม่ของเธอ ได้ละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญของเธอ⁴⁵ ยังมีกรณีล่าสุดที่มีการใช้โทษประหารชีวิตกับอาชญากรรมที่กระทำในขณะที่ผู้กระทำยังเป็นเด็ก เช่น ในโซมาเลีย มีการประหารชีวิตบุคคล 4 คนในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2567 จากอาชญากรรมที่พวกเขาก่อขึ้นในช่วงที่ยังเป็นเยาวชน⁴⁶

โทษจำคุกตลอดชีวิต

การวิจัยในระดับโลกเกี่ยวกับโทษจำคุกตลอดชีวิตประเมินว่า ใน พ.ศ. 2567 มีผู้ต้องขังที่รับโทษจำคุกตลอดชีวิตอยู่ประมาณครึ่งล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 84 จาก พ.ศ. 2543⁴⁷ เมื่อคำนวณรวมถึงจำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับโทษในลักษณะจำคุกตลอดชีวิต “แบบไม่เป็นทางการ” กล่าวคือ แม้จะไม่ได้เรียกว่า “จำคุกตลอดชีวิต” อย่างเป็นทางการ แต่มีผลในการคุมขังบุคคลไว้ตลอดชีวิต ซึ่งจำนวนดังกล่าวยังทำให้ยอดรวมเพิ่มสูงขึ้น⁴⁸ นอกจากนี้ การได้มาซึ่งภาพรวมที่ครบถ้วนและแม่นยำของโทษจำคุกตลอดชีวิตทั่วโลกยังแทบเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากมีอุปสรรคสำคัญในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ หรือไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลใด ๆ ได้เลยในบางประเทศ

มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลให้โทษจำคุกตลอดชีวิตเพิ่มขึ้นในบางประเทศที่มี “นโยบายปราบปรามอาชญากรรมอย่างเด็ดขาด” ทำให้หลายประเทศกำหนดโทษจำคุกที่ยาวนานขึ้นสำหรับความผิดที่หลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้ การใช้กฎหมายที่กำหนดการบังคับโทษขั้นต่ำที่เพิ่มขึ้นก็มีบทบาทสำคัญในบางประเทศ เช่น อินโดนีเซีย ไทย และสหรัฐอเมริกา ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดสามารถนำไปสู่โทษจำคุกตลอดชีวิตได้ อีกทั้งการยกเลิกหรือชะลอการใช้โทษประหารชีวิตในหลายประเทศ ยังส่งผลให้มีการเปลี่ยนโทษประหารเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตมากขึ้นด้วย

สหรัฐอเมริกามีผู้ต้องขังที่รับโทษจำคุกตลอดชีวิตมากกว่าประเทศอื่น ๆ โดยคิดเป็นประมาณร้อยละ 40 ของจำนวนผู้ต้องขังที่รับโทษจำคุกตลอดชีวิตทั่วโลก⁴⁹ ข้อมูลล่าสุดจากรายงานของ The Sentencing Project ที่เผยแพร่ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 ระบุ

ว่า ใน พ.ศ. 2567 มีผู้ต้องขังในสหรัฐอเมริกาเกือบ 200,000 คนที่กำลังได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิต (ไม่ว่าจะเป็นจำคุกตลอดชีวิตโดยมีโอกาสรอลงอาญา และไม่มีโอกาสรอลงอาญา หรือโทษจำคุกตลอดชีวิตโดยพฤตินัยหรือแบบไม่เป็นทางการ) ในจำนวนนี้ มีผู้ต้องขัง 56,245 คนที่รับโทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีโอกาสรอลงอาญา/อภัยโทษ ซึ่งเป็นตัวเลขสูงสุดที่เคยมีการบันทึก และเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 68 ตั้งแต่ พ.ศ. 2546 รายงานยังเน้นถึงความเหลื่อมล้ำทางเชื้อชาติ โดยระบุว่าเกือบครึ่งหนึ่งของผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตในสหรัฐอเมริกา เป็นคนผิวดำ⁵⁰

ประเทศอินเดียเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีจำนวนผู้ต้องขังซึ่งรับโทษจำคุกตลอดชีวิตในระดับสูงเช่นกัน ใน พ.ศ. 2565 ผู้ต้องขังที่รับโทษจำคุกตลอดชีวิตมีจำนวน 75,629 คน คิดเป็นกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ต้องขังที่ถูกพิพากษาจำคุกทั้งหมดในประเทศ⁵¹ ตัวเลขนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนผู้ที่อยู่ในแดนประหารยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในจำนวนนี้หลายคนได้รับการเปลี่ยนโทษประหารเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต การวิเคราะห์โดย Project 39A ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของการใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีโอกาสรอลงอาญา/อภัยโทษ โดยเฉพาะในฐานะที่เป็นทางเลือกแทนโทษประหารชีวิตซึ่งศาลฎีกาเป็นผู้พิพากษา ใน พ.ศ. 2567 พบว่าร้อยละ 61 ของการเปลี่ยนโทษประหารทั้งหมดนำไปสู่โทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่มีโอกาสรอลงอาญา/อภัยโทษ⁵²

มีพัฒนาการหลายประการที่สะท้อนถึงแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นในการพึ่งพาโทษจำคุกระยะยาว โดยที่ผู้ต้องขังกลับมีโอกาสจำกัดในการ

ขอทบทวนโทษ แนวโน้มนี้ส่งผลให้ผู้ต้องขังจำนวนมากขึ้นที่ต้องรับโทษจำคุก “เสมือน” ตลอดชีวิต หรือ โทษจำคุกตลอดชีวิตโดยพฤตินัย ซึ่งหมายถึงโทษจำคุกตลอดชีวิตอย่างไม่เป็นทางการที่มีระยะเวลายาวนาน เช่น โทษที่เกินกว่า 50 ปีขึ้นไป ในรัฐโคโลราโดของสหรัฐอเมริกา มีการเพิ่มเกณฑ์ระยะเวลาที่ผู้ต้องขังต้องรับโทษจริงจากร้อยละ 75 เป็นร้อยละ 85 ของโทษที่ได้รับ และมีการยกเลิกระบบพิจารณารอลงอาญาแบบใช้ดุลยพินิจสำหรับความผิดบางประเภท ขณะที่ในรัฐลุยเซียนา ฝ่ายนิติบัญญัติได้ผ่านกฎหมายที่ตัดสิทธิการรอลงอาญาสำหรับการตัดสินโทษใหม่ส่วนใหญ่ และเพิ่มข้อกำหนดระยะเวลาการรับโทษจริงก่อนมีสิทธิพิจารณาปล่อยตัวจาก “ความประพฤติดี” จากร้อยละ 35 เป็นร้อยละ 85⁵³

ในยุโรป มีการแก้ไขกฎหมายในประเทศเนเธอร์แลนด์เมื่อ พ.ศ. 2566 ซึ่งขยายระยะเวลาก่อนที่จะสามารถเริ่มกระบวนการขออภัยโทษออกไปอีกหนึ่งปี ส่งผลให้โอกาสในการได้รับการปล่อยตัวของผู้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตล่าช้าออกไป ปัจจุบันระบบดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (European Court of Human Rights: ECtHR)⁵⁴ คำวินิจฉัยของศาลที่เกี่ยวข้องกับ “สิทธิในการมีความหวัง” ซึ่งกำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีโอกาสที่แท้จริงในการทบทวนโทษของผู้ต้องขังที่รับโทษจำคุกตลอดชีวิต เพื่อนำไปสู่การปล่อยตัวนั้น เริ่มมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ในยูเครน การปฏิรูปกฎหมายเมื่อ พ.ศ. 2566 ส่งผลให้โทษจำคุกตลอดชีวิต 18 คดีถูกแปลงเป็นโทษจำคุกแบบมีกำหนด และมีการจัดตั้ง

ระบบใหม่ที่มีอนุญาโตให้มีการประเมินผู้ต้องขังที่ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตได้ครั้งแรกหลังจากได้รับโทษมาแล้ว 15 ปี ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปมีคำวินิจฉัยชี้ว่าระบบใหม่นี้ตอบสนองต่อข้อกำหนดของการจัดให้มีโอกาสที่ชัดเจนและเป็นจริงในการได้รับการปล่อยตัวจากโทษจำคุกตลอดชีวิต⁵⁵

เงื่อนไขในการคุมขังผู้ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตนั้นแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ แต่ในหลายประเทศมักมีการใช้ระเบียบการควบคุมที่เข้มงวดและอยู่ภายใต้ระบบรักษาความปลอดภัยระดับสูงมากกว่าปกติ ในประเทศแคนาดา สำนักงานผู้ตรวจการเรือนจำได้ดำเนินการตรวจสอบสภาพการคุมขังของผู้ต้องขังที่ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตในเรือนจำของรัฐบาลกลาง ซึ่งมีจำนวนประมาณ 3,600 คน รายงานดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ผู้ต้องขังที่เรียกว่า “ผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต” มักถูกควบคุมตัวในระดับความมั่นคงสูงเป็นระยะเวลานาน โดยไม่มีวัตถุประสงค์ด้านการแก้ไขฟื้นฟูที่ชัดเจน รายงานยังระบุด้วยว่า “การจำแนกระดับความปลอดภัยใหม่และการเตรียมความพร้อมสำหรับการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังที่ได้รับโทษตลอดชีวิตนั้นมีความเสี่ยงทางการเมือง ส่งผลให้มีการคัดค้านนโยบายเหล่านี้บ่อยครั้ง ด้วยเหตุนี้ ผู้ต้องขังเหล่านี้จึงถูกปล่อยให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความ

มั่นคงสูงเป็นเวลานาน รวบรวมว่าเป็นการลงโทษหรือการใช้โทษแบบเอาคืนมากกว่ามุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟู”⁵⁶

มีงานวิจัยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของโทษจำคุกระยะยาวอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ต้องขังสูงอายุ งานศึกษาฉบับใหม่ที่สำรวจแนวคิดเรื่อง “ความหวัง” ในหมู่ผู้สูงอายุที่ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิต พบว่าความหวังในบริบทของเรือนจำนั้นมีลักษณะเฉพาะ มักเป็นความหวังในระยะสั้น และได้รับอิทธิพลจากความอดทน ความสามารถในการปรับตัว และความคุ้นชินกับการอยู่ในเรือนจำ มากกว่าความหวังเกี่ยวกับการได้รับอิสรภาพ ความหวังจึงเป็นสิ่งที่มีความยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา เชื่อมโยงกับประสบการณ์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน และไม่สามารถจำกัดอยู่เพียงสองชั่วระหว่าง ความหวัง/ความสิ้นหวัง อย่างตายตัว⁵⁷

นักเคลื่อนไหวได้เน้นย้ำมาโดยตลอดว่า ผู้ต้องขังที่ได้รับโทษจำคุกแบบไม่มีกำหนดระยะเวลาชัดเจน มักประสบปัญหาด้านสุขภาพจิตอย่างรุนแรง ในประเทศอังกฤษและเวลส์ มีผู้ต้องขังจำนวน 90 คนที่อยู่ภายใต้โทษจำคุกแบบไม่มีกำหนด “เพื่อคุ้มครองสาธารณะ” เสียชีวิตจากการฆ่าตัวตาย ซึ่งสะท้อนถึงผลกระทบทางจิตใจอย่างรุนแรงที่เกิดจากโทษประเภท

นี้⁵⁸ ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการทรมานยังได้ระบุว่า ในหลายกรณี โทษจำคุกแบบไม่มีกำหนดนี้ถือเป็นการทรมานทางจิตใจ⁵⁹

ประเด็นเรื่อง ‘สิทธิในการมีความหวัง’ และสิทธิในการได้รับการพิจารณาปล่อยตัว ได้กลายเป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจในหลายประเทศเมื่อไม่นานมานี้ ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2567 ศาลรัฐธรรมนูญของคาซัคสถานได้มีคำวินิจฉัยให้ยกเลิกข้อห้ามเกี่ยวกับการปล่อยตัวตามเงื่อนไขสำหรับผู้ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตซึ่งเดิมเคยถูกตัดสินประหารชีวิตโดยให้เหตุผลหลายประการ รวมถึงการที่ต้องมีความเท่าเทียมกันระหว่างผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตทั้งหมด⁶⁰ อย่างไรก็ตาม คาดว่าจำนวนของผู้ที่ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากในช่วงต้นปี พ.ศ. 2568 ประธานาธิบดีได้ลงนามในกฎหมายที่อนุญาตให้มีการลงโทษจำคุกตลอดชีวิตสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงการผลิต การผลิตทางอุตสาหกรรม หรือการแปรรูปยาเสพติด⁶¹ ขณะที่ในโปแลนด์ การแก้ไขกฎหมายเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 ได้ให้อำนาจดุลยพินิจแก่ผู้พิพากษาในการตัดสินโทษจำคุกตลอดชีวิตโดยไม่ให้มีการปล่อยตัว⁶²

นโยบายยาเสพติด

นโยบายยาเสพติดที่มุ่งเน้นการลงโทษยังคงเป็นปัจจัยหลักที่ผลักดันให้เกิดการคุมขังในหลายภูมิภาค โดยส่งผลกระทบอย่างไม่เป็นธรรมต่อกลุ่มคนที่ถูกทำให้กลายเป็นเป้าหมายเชื้อชาติและกลุ่มชายขอบ คาดว่าใน พ.ศ. 2563 มีผู้คนราว 3.1 ล้านคนทั่วโลกถูกจับกุมในข้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด โดยมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 61) เป็นการจับกุมในข้อหาครอบครองยาเสพติดเพื่อใช้ส่วนตัว นอกจากนี้ จากจำนวนผู้ต้องขัง 2.5 ล้านคนทั่วโลกที่ถูกคุมขังในข้อหาเสพติด มีจำนวน 470,000 คน (ร้อยละ 19) ที่ถูกคุมขังจากการครอบครองยาเสพติดเพื่อใช้ส่วนตัว ขณะที่ราว 1.7 ล้านคน (ร้อยละ 68)⁶³ ถูกคุมขังในข้อหาค้ายาเสพติด ในสหรัฐอเมริกาเพียงประเทศเดียว หนึ่งในห้าของผู้ต้องขังทั้งหมดถูกคุมขังในคดียาเสพติดคิดเป็นจำนวนราว 360,000 คน⁶⁴

ตัวเลขเหล่านี้สะท้อนแนวโน้มระดับโลกที่กว้างขึ้นในด้านการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งยังคงสร้างแรงกดดันอย่างมากต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั่วโลก ตามรายงานสถานการณ์ยาเสพติดโลกปี พ.ศ. 2567 ของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) มีประชาชนประมาณ 7 ล้านคนทั่วโลกที่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมหรือเรียกตัวอย่างเป็นทางการในคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดใน พ.ศ. 2565 โดยในจำนวนนี้ สองในสามเกี่ยวข้องกับการใช้หรือครอบครองยาเสพติด จากจำนวนดังกล่าว มีผู้ถูกดำเนินคดี 2.7 ล้านคน และมีผู้ถูกตัดสินว่ามีความผิดกว่า 1.6 ล้านคน โดยจำนวนมากเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการใช้หรือครอบครองยาเสพติด อัตราการดำเนินคดีและการตัดสินโทษแตกต่างกันไปตามภูมิภาค

โดยยุโรปมีอัตราสูงที่สุดทั้งในคดียาเสพติดประเภทการค้าและการใช้/ครอบครอง ขณะที่แอฟริกาและเอเชียมีอัตราการดำเนินคดีและตัดสินโทษในคดีการใช้และครอบครองสูงกว่าคดีการค้า⁶⁵

ในด้านบวก มีอย่างน้อย 66 เขตอำนาจศาลใน 40 ประเทศที่ได้ลดทอนความเป็นอาชญากรรมของการใช้ยาเสพติดในบางรูปแบบ ซึ่งเป็นไปตามแนวโน้มที่ให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนและแนวทางด้านสุขภาพในการจัดการกับการใช้ยาเสพติด ผู้นำระดับโลกหลายคน รวมถึงข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ได้เรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลง โดยเน้นว่าการทำให้การใช้ยาเสพติดเป็นความผิดทางอาญานั้นถือว่าล้มเหลวในการลดการใช้ยาเสพติด

หรืออาชญากรรม พร้อมกันมาสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคม⁶⁶ ขณะที่ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิในสุขภาพก็ได้เรียกร้องในรายงานปี พ.ศ. 2567 เกี่ยวกับการลดอันตราย ให้ประเทศสมาชิก “ลดทอนความเป็นอาชญากรรมของการครอบครอง การซื้อหรือการปลูกพืชที่เป็นสารควบคุมเพื่อการใช้ส่วนบุคคล”⁶⁷

ความล้มเหลวของนโยบายการเอาผิดทางอาญาสามารถเห็นได้จากกรณีของสิงคโปร์ แม้ว่า จะใช้มาตรการที่เข้มงวด แต่สถิติผู้กระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดกลับเพิ่มขึ้นเป็นปีที่สามติดต่อกัน โดยใน พ.ศ. 2565 อยู่ที่ร้อยละ 30.8 ขณะที่อัตราการกระทำความผิดซ้ำโดยรวมยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ⁶⁸

ผลกระทบของรูปแบบการยกเลิกการเอาผิดทางอาญาที่แตกต่างกันได้รับการประเมินเมื่อไม่นานมานี้ในเขตเมืองหลวงของออสเตรเลีย โดยหนึ่งปีหลังจากที่มีการยกเลิกการเอาผิดทางอาญาสำหรับการมียาเสพติดปริมาณเล็กน้อย พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทั้งในด้านการใช้ยาเสพติดหรือผลกระทบด้านลบที่เกี่ยวข้อง⁶⁹ ในทางกลับกัน รัฐโอเรกอนของสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้กลับมาใช้กฎหมายเอาผิดทางอาญากับยาเสพติดอีกครั้งใน พ.ศ. 2567 ได้ก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบทางกฎหมายในทันที โดยเฉพาะความเสี่ยงต่อการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและความเหลื่อมล้ำในระบบ เนื่องจากมีหลักฐานชี้ว่าชุมชนคนผิวดำและผิวน้ำตาลเผชิญกับอัตราการถูกจำคุกสูงกว่าอย่างไม่เป็นธรรมจากการบังคับใช้กฎหมายแบบมุ่งเป้า⁷⁰

ควบคู่ไปกับความพยายามในการยกเลิกการเอาผิดทางอาญา บางประเทศได้ดำเนินการนิรโทษกรรมในวงกว้าง เช่น ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2567 โมร็อกโกได้ให้อภัยโทษแก่ผู้ที่ถูกตัดสินหรือดำเนินคดีในคดีที่เกี่ยวข้องกับกัญชากว่า 4,800 ราย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายใหม่ของประเทศที่มุ่งเน้นการใช้กัญชาเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการกลับคืนสู่สังคม⁷¹ ในทำนองเดียวกัน ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 ประธานาธิบดีไบเดนของสหรัฐอเมริกา ซึ่งกำลังจะพ้นจากตำแหน่ง ได้ลดโทษให้กับผู้ต้องขังเกือบ 2,500 รายในคดียาเสพติดที่ไม่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงแรง เพื่อตอบสนองต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเชื้อชาติที่ยาวนานในกระบวนการตัดสินโทษ โดยเฉพาะในกลุ่มคนผิวดำ⁷²

ในบางพื้นที่ของโลก รัฐบาลยังคงเดินหน้าบังคับใช้นโยบายยาเสพติดที่เน้นการลงโทษอย่างเข้มงวด โดยรัฐบาลทรัมป์คาดว่าจะเน้นการจำคุกผู้ใช้หรือค้ายาเสพติด พร้อมทั้งเพิ่มโทษให้รุนแรงขึ้น และกีดกันไม่ให้ประชาชนเข้าถึงบริการด้านสุขภาพหรือการลดอันตรายจากการใช้ยา⁷³ ขณะเดียวกัน ฮอนดูรัสได้ประกาศแผนสร้างเรือนจำขนาดใหญ่ด้วยความจุ 20,000 คน เพื่อปราบปรามความรุนแรงจากแก๊งค์ยาเสพติด⁷⁴ ส่วนคาซัคสถานได้ออกกฎหมายใหม่ในปี พ.ศ. 2568 เพิ่มบทลงโทษในคดียาเสพติด รวมถึงโทษจำคุกตลอดชีวิต สะท้อนถึงการยกระดับการปราบปรามการผลิตและค้ายาเสพติดผิดกฎหมาย⁷⁵ (โปรดดูหัวข้อ โทษจำคุกตลอดชีวิต)

ในเอกวาดอร์ รัฐบาลได้ใช้สถานการณ์ฉุกเฉินที่ยังคงมีอยู่เป็นข้ออ้างในการดำเนินมาตรการควบคุมยาเสพติดโดยใช้กำลังทหาร นอกจากนี้ การควบคุมยาเสพติดยังกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ยังคงมีการใช้โทษประหารชีวิตในหลายประเทศ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความพยายามในการยกเลิกโทษดังกล่าว โดยใน พ.ศ. 2567 เกือบร้อยละ 40 ของการประหารชีวิตทั้งหมด หรือประมาณครึ่งหนึ่ง มีสาเหตุจากคดียาเสพติด (ดูหัวข้อ โทษประหารชีวิต)

อดีตประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ โรดริโก ดูแตร์เต ถูกจับกุมในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 หลังจากที่เขาอาญาระหว่างประเทศออกหมายจับในข้อหาฆาตกรรมจำนวนมาก ซึ่งเข้าข่ายอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ อันเนื่องมาจากนโยบาย “สงครามยาเสพติด” ที่ดำเนินมาตั้งแต่ พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2562 การจับกุมครั้งนี้ได้รับการตอบรับอย่างกว้างขวาง รวมถึงจากข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ซึ่งระบุว่า เป็น “ก้าวสำคัญในการแสวงหาความยุติธรรมให้กับเหยื่อผู้ถูกล้างและผู้ถูกละเมิดจำนวนมาก รวมถึงครอบครัวของพวกเขาที่ต่อสู้อย่างกล้าหาญเพื่อความยุติธรรม”⁷⁶ ปัจจุบัน ผู้ต้องขังในฟิลิปปินส์ประมาณร้อยละ 70 ถูกคุมขังในคดียาเสพติด ซึ่งบางคดีเป็นเพียงความผิดเล็กน้อย สถานการณ์นี้เป็นผลจากนโยบายการปราบปรามยาเสพติดอย่างรุนแรงของดูแตร์เต ซึ่งทำให้จำนวนผู้ต้องขังพุ่งขึ้นจากประมาณ 95,000 คนใน พ.ศ. 2558 เป็นมากกว่า 165,000 คนภายใน พ.ศ. 2564⁷⁷

มีหลักฐานเพิ่มเติมที่ชี้ให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมอย่างเป็นระบบในนโยบายยาเสพติด

และการบังคับใช้ รายงานล่าสุดจากคณะกรรมการาระดับโลกว่าด้วยนโยบายยาเสพติด (Global Commission on Drug Policy) ย้ำถึงประเด็นนี้ โดยใช้ข้อมูลจากสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงที่เผชิญกับความเปราะบางหลายมิติ ผู้หญิงผิวดำในสหรัฐอเมริกา ชนพื้นเมืองอะบอริจินในออสเตรเลีย และชาวเมารีในนิวซีแลนด์ ยังคงถูกจำคุกในอัตราที่สูงกว่าผู้หญิงผิวขาวอย่างมีนัยสำคัญ⁷⁸ ในละตินอเมริกาและเอเชีย ผู้หญิงมากถึงร้อยละ 80 ถูกคุมขังอยู่ในคดียาเสพติด⁷⁹ ขณะที่ในบราซิล ผู้ต้องขังถึงร้อยละ 68 เป็นคนผิวดำและคนเชื้อสายผสม ซึ่งได้รับผลกระทบอย่างไม่เป็นธรรมจากกฎหมายยาเสพติด โดยเฉพาะในกรณีที่ไม่มีการกำหนดปริมาณการครอบครองไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดคำตัดสินที่เป็นไปตามดุลพินิจ และยิ่งตอกย้ำการเหยียดเชื้อชาติในระบบยุติธรรม⁸⁰

สถานการณ์โลก

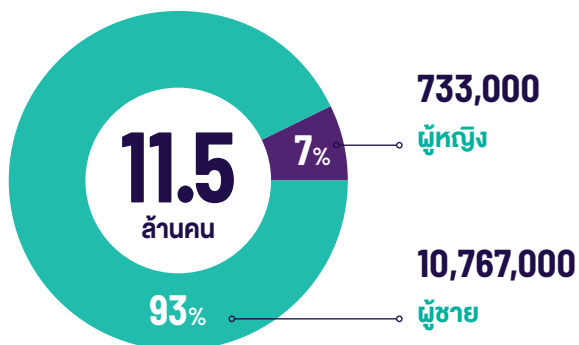
ประชากรผู้ต้องขัง

สำหรับแหล่งอ้างอิง โปรดดูเชิงอรรถหมายเลข 81

ผู้หญิง

แม้ผู้ต้องขังหญิงจะเป็นประชากรกลุ่มน้อยในระบบเรือนจำทั้งหมด แต่จำนวนผู้ต้องขังหญิงได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่ พ.ศ. 2543

จำนวนผู้ต้องขังทั่วโลก แบ่งตามเพศ:

ประชากรผู้ต้องขังทั่วโลกเพิ่มขึ้น

พ.ศ. 2543

พ.ศ. 2567 % เพิ่มขึ้น

ผู้หญิง

+57%

ผู้ชาย

+22%

ภาพรวมข้อมูล:

พ.ศ. 2543 พ.ศ. 2567 % เพิ่มขึ้น (เมื่อเทียบตามสัดส่วนกับตัวเลขในปี พ.ศ. 2543)

อินโดนีเซีย

+622%

ตุรกี

+540%

ฟิลิปปินส์

+415%

บราซิล

+399%

เด็ก

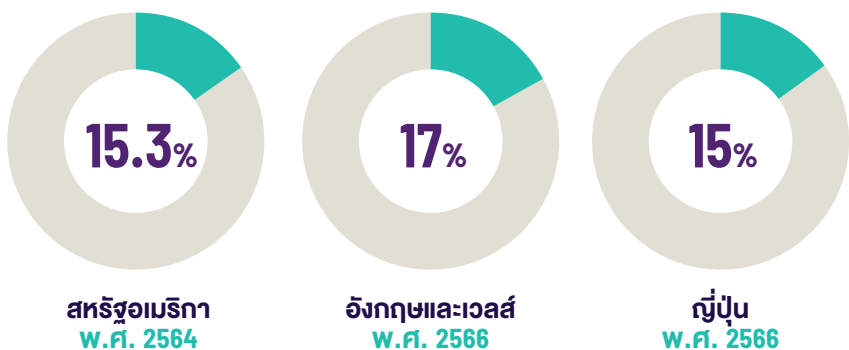

ข้อท้าทายที่พบ:

- 01 ความรุนแรงต่อเด็กในเรือนจำยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สิ่งคนมักเพิกเฉย และไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง
- 02 ระบบขาดทรัพยากรและเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการฝึกอบรมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก
- 03 การขาดการคุ้มครองทางกฎหมายทำให้เด็กตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการถูกคุมขัง

ผู้สูงอายุ

ภาพรวมข้อมูล: สัดส่วนผู้สูงอายุในเรือนจำ

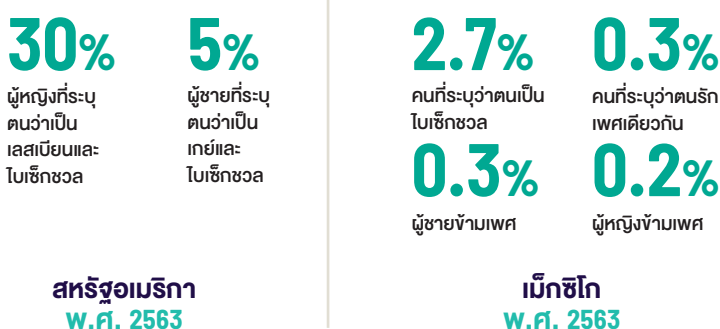
ข้อท้าทายที่พบ:

- 01 มีความเสี่ยงสูงต่อการถูกล่วงละเมิดและการปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม
- 02 ประสบกับภาวะ "แก่ก่อนวัย" จากการใช้ชีวิตในเรือนจำ
- 03 มีความต้องการมากกว่าผู้สูงอายุในชุมชนทั่วไป ทั้งในด้านปัญหาสุขภาพจิต การพึ่งพาสารเสพติด ความบกพร่องทางประสาทสัมผัส รวมถึงความพิการทางจิตสังคมหรือสติปัญญา

ผู้มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQ+)

ทั่วโลกมี 61 ประเทศที่มีกฎหมายลงโทษการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกันแบบสมยอม และมี 131 ประเทศที่ไม่มีกฎหมายลงโทษในเรื่องนี้

ภาพรวมข้อมูล: สัดส่วนผู้มีความหลากหลายทางเพศในเรือนจำ

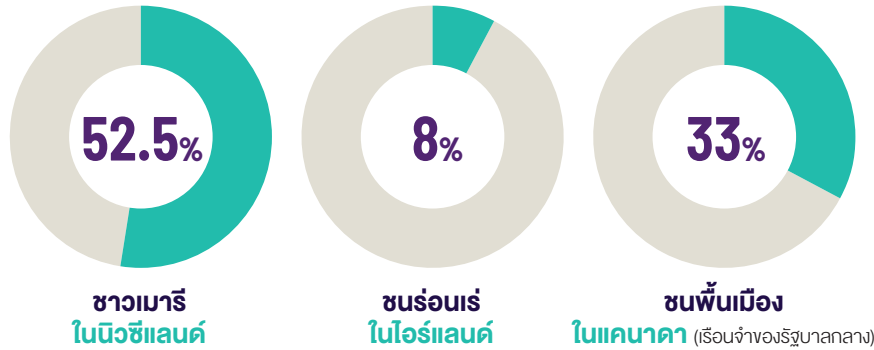

ข้อท้าทายที่พบ:

- 01 การได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องแม่นยำยังคงเป็นเรื่องท้าทาย เนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐเก็บข้อมูลไม่เพียงพอและมีการเลือกปฏิบัติ
- 02 ความรุนแรง การเลือกปฏิบัติ และการตีตราในเรือนจำ
- 03 บุคคลเหล่านี้มักถูกทำให้มีความผิดและจำคุกด้วยเหตุแห่งสถานะทางเพศ

เชื้อชาติและชาติพันธุ์

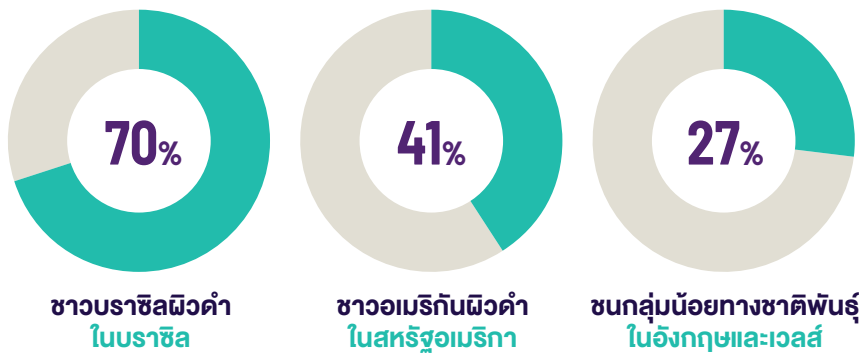
ภาพรวมข้อมูล: สัดส่วนของประชากรกลุ่มชนพื้นเมืองในเรือนจำ

ข้อท้าทายที่พบ:

- 01 ชนพื้นเมืองถูกจับกุม ดำเนินคดี และถูกจำคุกในสัดส่วนที่สูงเกินจริง
- 02 การตรวจทางวัฒนธรรม: ขาดการเชื่อมโยงกับแผ่นดิน ภาษา และชุมชน
- 03 การเลือกปฏิบัติในเรือนจำ รวมถึงอัตราการถูกขังเดี่ยวและการใช้กำลังที่สูงกว่า

ภาพรวมข้อมูล: สัดส่วนของประชากรกลุ่มเชื้อชาติในเรือนจำ

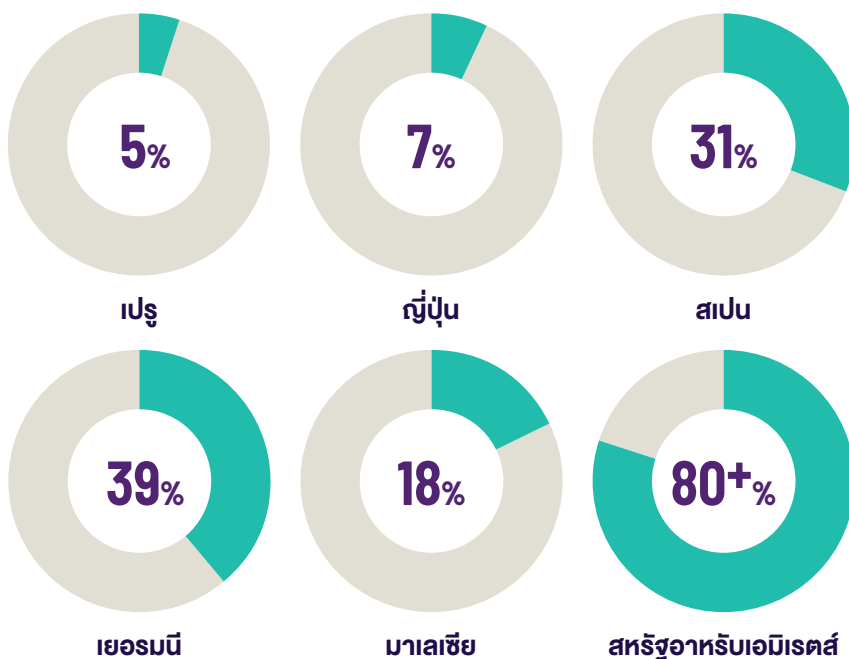

ข้อท้าทายที่พบ:

- 01 การจำคุกที่ไม่ได้สัดส่วนเกิดจากการเหยียดเชื้อชาติอย่างเป็นระบบในกระบวนการตำรวจและการตัดสินโทษ
- 02 มักเผชิญกับการเลือกปฏิบัติและมาตรการลงโทษที่เข้มงวดกว่า
- 03 อัตราการจำคุกที่สูงส่งผลให้เกิดวงจรการถ่ายทอดข้ามรุ่นของบาดแผลทางจิตใจ และการถูกกีดกันทางสังคม

ชาวต่างชาติ

ภาพรวมข้อมูล: สัดส่วนของชาวต่างชาติในเรือนจำ

ข้อท้าทายที่พบ:

- 01 ขาดการติดต่อกับครอบครัวและเครือข่ายสนับสนุน
- 02 อุปสรรคด้านภาษาและความรู้ทางกฎหมายที่จำกัด
- 03 ขาดรูปแบบการดูแลหรือโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูที่ออกแบบให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะ

ประเด็นนำจับตามอง:

ผู้หญิง

ประชากรผู้หญิงในเรือนจำทั่วโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 57 ระหว่างปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2567 ซึ่งสะท้อนถึงการเพิ่มขึ้นจากประมาณ 466,000 คน เป็นมากกว่า 733,000 คน ตามรายงานของสถาบันวิจัยนโยบายอาชญากรรมและความยุติธรรม (Institute for Crime & Justice Policy Research)⁸² เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 โดยใน พ.ศ. 2565 ผู้หญิงที่ถูกควบคุมตัวระหว่างรอการพิจารณาคดีมีจำนวนประมาณหนึ่งในสามของผู้ต้องขังหญิงทั้งหมดทั่วโลก คิดเป็นจำนวน 216,000 คน⁸³ การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้หญิงในเรือนจำทั่วโลกเพิ่มขึ้นในอัตราที่เร็วกว่าการเติบโตของจำนวนผู้ต้องขังชายในช่วงเวลาเดียวกัน โดยจำนวนผู้ต้องขังชายเพิ่มขึ้นร้อยละ 22 ขณะที่ประชากรโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 32

นอกเหนือจากผู้หญิงหลายพันคนที่ถูกคุมขังในเรือนจำแล้ว บุตรของพวกเธอ ไม่ว่าจะเป็นอาศัยอยู่นอกเรือนจำหรือถูกคุมขังอยู่กับมารดา (ประมาณ 19,000 คน) ต่างก็ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากผลเสียของการที่มารดาต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

การลดลงเล็กน้อยของจำนวนผู้ต้องขังหญิงทั่วโลกเมื่อไม่นานมานี้อยู่ที่ร้อยละ 1 จาก 740,000 คนในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2565 เหลือ 733,000 คน คาดว่ามาจากการลดลงของจำนวนผู้ต้องขังหญิงในสหรัฐอเมริกา ซึ่งตัวเลขลดลงจาก 211,000 คน เหลือมากกว่า 174,000 คน สหรัฐอเมริกายังคงเป็นประเทศที่มีจำนวนผู้หญิงในเรือนจำมากที่สุด โดยมีผู้ต้องขังหญิงมากกว่า 174,000 คนในปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วงยี่สิบปีที่ผ่านมา แม้สาเหตุเบื้องหลังแนวโน้มนี้ในสหรัฐอเมริกา จะยังคงเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง แต่นักวิชาการบางรายมองว่าช่องว่างระหว่างเพศที่แคบลงนี้เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่นำไปสู่ “การขยายขอบเขตการควบคุมของกระบวนการยุติธรรม”⁸⁴

ภูมิภาคอเมริกากลางพบการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ต้องขังหญิงอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะในเอลซัลวาดอร์ ซึ่งจำนวนผู้ต้องขังหญิงพุ่งสูงขึ้นมากกว่าเจ็ดเท่า ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2568 ภายใต้ “สภาวะยกรุ่น” ของประธานาธิบดีบูเคเล ประชากรในเรือนจำของเอลซัลวาดอร์เพิ่มขึ้นเป็น 119,200 คน โดยในจำนวนนี้ 84,200 คนถูกควบคุมตัวภายใต้นโยบายดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้หญิงยังไม่มีการเปิดเผย ในกัวเตมาลา จำนวนผู้ต้องขังหญิงเพิ่มขึ้นเกือบหกเท่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายยาเสพติดที่รุนแรงอันส่งผลกระทบอย่างไม่ได้สัดส่วนต่อผู้หญิง ในภูมิภาคอื่นๆ เช่น โอเชียเนีย อเมริกาใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบแนวโน้มการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยประเทศต่างๆ เช่น บราซิล กัมพูชา และอินโดนีเซีย รายงานว่ามีจำนวนผู้ต้องขังหญิงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ซึ่งมีสาเหตุมาจากความไม่เท่าเทียมทางเพศ กฎหมายยาเสพติดที่เข้มงวด และการกระทำผิดทางอาญาดำเนินคดีด้วยความยากจน

รายงานล่าสุดที่จัดทำโดย PRI ร่วมกับองค์กร Women Beyond Walls (WBW) ภายใต้หัวข้อ จากความยากจนสู่การลงโทษ (Poverty to Punishment) ได้วิเคราะห์กฎหมายและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่มุ่งเป้าไปยังผู้หญิงโดยตรง หรือถูกนำไปใช้ในลักษณะที่ส่งผลให้ผู้หญิงตกเป็นเป้าหมายอาญาอย่างไม่ได้สัดส่วน รายงานพบว่า ในทุกภูมิภาค ผู้หญิงที่อยู่ในภาวะยากจนหรือมีความเปราะบาง (เช่น ผู้ทำงานในเศรษฐกิจนอกระบบ) กำลังถูกดำเนินคดีอาญาเนื่องจากการกระทำที่มีเป้าหมายเพื่อขังขังและเลี้ยงดูครอบครัว ในบางประเทศ ผู้หญิงถูกดำเนินคดีทางอาญาอันเนื่องมาจากอัตลักษณ์ทางเพศ รสนิยมทางเพศ สุขภาพทางเจริญพันธุ์ และสุขภาพจิตของตนเอง กฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ เหล่านี้นำไปสู่การดำเนินคดีและการจำคุกในข้อหาที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมอันเคร่งครัดหรือบรรทัดฐานทางสังคม

เช่น กฎหมายที่จำกัดสิทธิของผู้หญิงในการแต่งกายหรือแสดงออกทางรูปลักษณ์ การมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส การทำแท้ง การค้าประเวณี การมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน โดยสมยอมในที่ส่วนตัว หรือการถูกกล่าวหาว่าทำไสยศาสตร์⁸⁵

โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะทางเพศภาวะยังคงขาดแคลนในหลายพื้นที่ของโลก จากผลการสำรวจของ UNODC ใน พ.ศ. 2567 ซึ่งมี 62 ประเทศตอบแบบสอบถาม พบว่าเพียงกว่าครึ่งเท่านั้นที่ระบุว่าได้นำแนวทางที่ตอบสนองเชิงเพศภาวะมาใช้ในโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคม⁸⁶

อย่างไรก็ตาม 15 ปีหลังจากที่มีการรับรองข้อกำหนดกรุงเทป เริ่มเห็นความพยายามหลายประการที่ส่งผลเชิงบวกในการตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของผู้หญิง ในลิทัวเนีย มีการจัดตั้ง “บ้านของมารดา” นอกบริเวณเรือนจำหญิง ซึ่งใช้เป็นสถานที่คุมขังแบบเปิดที่เอื้อต่อผู้หญิงโดยเฉพาะ⁸⁷ ส่วนในทวีปแอฟริกา กรมราชทัณฑ์ประเทศนามิเบียได้เริ่มใช้โปรแกรมเฉพาะสำหรับผู้หญิงที่ชื่อว่า “A Women's Programme” โดยมีรายงานถึงผลลัพธ์เชิงบวกในการส่งเสริมพลังและการตระหนักรู้ในตนเองของผู้เข้าร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁸⁸ ในประเทศไทย โครงการต่าง ๆ เช่น พิชิตภยันต์ เรือนจำเรือนจำมารดร และศูนย์ฝึกวิชาชีพ ได้มอบประสบการณ์จริงให้กับผู้ต้องขังหญิงในด้านการทำอาหาร การให้บริการด้านอาหาร การวางแผนไทย และการทำงานในศูนย์บริการลูกค้าทางโทรศัพท์ (คอลเซ็นเตอร์) นอกจากนี้ ยังมีโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (Pre-Release Model) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกรมราชทัณฑ์กับสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวและสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิงอย่างราบรื่น

“

**การเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจของจำนวนผู้ต้องขังหญิง
ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากความยากจน ความรุนแรง
และกฎหมายที่เลือกปฏิบัติ สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วน
ในการแก้ไขปัญหาล่าช้าอย่างจริงจัง เบื้องหลังแต่ละตัวเลขคือ
เรื่องราวของผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งศักราชภาพของเธอ
ถูกขัดขวางด้วยความไม่เท่าเทียมและความอยุติธรรม**”

แมรี โรบินสัน (Mary Robinson) อดีตประธานาธิบดีไอร์แลนด์ และอดีตเจ้าหญิงสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ
คำนำในรายงาน จากความยากจนสู่การลงโทษ (From Poverty to Punishment)

แม้จะมีความพยายามดังกล่าวเกิดขึ้น แต่สภาพความเป็นอยู่และการปฏิบัติต่อผู้หญิงในเรือนจำทั่วโลกก็ยังคงเป็นประเด็นที่น่ากังวลอย่างมากในทุกภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศ ซึ่งยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ดังกล่าวยิ่งเลวร้ายลงในบริบทที่เปราะบางหรือมีความขัดแย้ง ท่ามกลางความขัดแย้งที่ทวีความรุนแรงขึ้นในสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก หนึ่งในเหตุการณ์อันโหดร้ายที่สุดที่เกิดขึ้นในช่วงต้นปี พ.ศ. 2568 คือการโจมตีเรือนจำมุนเซนเซ (Munzenze) ในเมืองโกมา ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการแตกคอกครั้งใหญ่ โดยมีรายงานว่าผู้ต้องขังหญิงอย่างน้อย 165 คน ถูกข่มขืน และส่วนใหญ่เสียชีวิตในเหตุเพลิงไหม้ที่เกิดขึ้นภายหลัง⁸⁸ ในซีเรีย ผู้หญิงที่ถูกคุมขังภายใต้ระบอบอัสซาดต้องเผชิญกับความรุนแรงทางเพศขณะอยู่ในเรือนจำ และเมื่อได้รับการปล่อยตัวก็ยังคงเผชิญกับการตีตราทางสังคม⁸⁹

ความรุนแรงต่อผู้หญิงในเรือนจำเป็นปัญหาที่แพร่หลายและไม่ได้จำกัดเฉพาะในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งเท่านั้น ในเนเธอร์แลนด์ รายงานเกี่ยวกับเรือนจำหญิงพบว่าการล่วงละเมิดทางเพศ

เป็นปัญหาเชิงระบบ แต่ผู้หญิงจำนวนมากไม่กล้ารายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากเกรงกลัวต่อการตอบโต้⁹¹ ในกัวเตมาลา เจ้าหน้าที่ได้จับกุมเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ล่วงละเมิดทางเพศผู้ต้องขังหญิง ซึ่งเผยให้เห็นถึงการทุจริตเชิงระบบและอิทธิพลของแก๊งอาชญากรรมภายในเรือนจำ⁹² ในเบลารุส คณะกรรมการแห่งสหประชาชาติรายงานถึงมาตรการลงโทษที่รุนแรง เช่น การขังเดี่ยว การประจานผู้ต้องขังในที่สาธารณะ การยุยงให้เกิดความรุนแรงระหว่างผู้ต้องขัง และการขาดการสอบสวนอย่างจริงจังเกี่ยวกับการเสียชีวิตของผู้ต้องขังหญิง⁹³

ในขณะเดียวกัน ยังมีรายงานการใช้โซ่ตรวนหรือกุญแจมือกับหญิงตั้งครรภ์หรือผู้ที่กำลังคลอดบุตร รวมถึงในอังกฤษ เม็กซิโก และบางแห่งในสหรัฐอเมริกา⁹⁴ การใช้การขังเดี่ยวอย่างเกินความจำเป็นก็เป็นแนวโน้มที่พบได้ทั่วไปตามการสำรวจข้อมูลทั่วโลก ในปี พ.ศ. 2567 จาก 46 ประเทศ ซึ่งหลายประเทศใช้การขังเดี่ยวเป็นมาตรการลงโทษต่อความขัดแย้งหรือปัญหาพฤติกรรมของผู้หญิงที่ถูกควบคุมตัว การสำรวจดังกล่าวยังพบว่า หลายประเทศเลือกขังผู้หญิงที่มีความต้องการด้านสุขภาพจิตสูงในห้องขังเดี่ยว แทนที่จะส่งไปยังสถานพยาบาลที่

เหมาะสม⁹⁵

ผู้ต้องขังหญิงยังคงเผชิญกับปัญหาในการเข้าถึงบริการดูแลสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ในหลายพื้นที่ทั่วโลก รวมถึงการจัดหาผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการมีรอบเดือน ตัวอย่างเช่น ในชูดานใต้ สหประชาชาติรายงานว่า ที่เรือนจำกลางมาลากาล ผู้ต้องขังหญิงไม่ได้รับชุดของใช้พื้นฐานเพื่อการดูแลสุขภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์⁹⁶ ในสหรัฐอเมริกา แม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้ต้องจัดหาผลิตภัณฑ์ดูแลประจำเดือนในเรือนจำของรัฐบาลกลาง แต่ผู้ต้องขังหญิงร้อยละ 90 ยังขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละรัฐ และมี 35 รัฐที่ไม่มีข้อกฎหมายในเรื่องนี้ ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมในบางครั้ง⁹⁷ การยุติการให้บริการทางการแพทย์เพื่อยืนยันเพศสำหรับผู้หญิงข้ามเพศที่ถูกคุมขังในเรือนจำของรัฐบาลกลางถือเป็นผลกระทบหนึ่งจากนโยบายของรัฐบาลทรัมป์ นอกจากนี้ ยังมีรายงานว่าผู้หญิงข้ามเพศถูกกักบริเวณเดี่ยวและถูกย้ายไปยังสถานที่คุมขังของผู้ชาย (แม้ว่าจะมีคำสั่งศาลหลายครั้งที่สั่งห้ามการกระทำดังกล่าวก็ตาม)⁹⁸

ส่วนที่สาม

สุขภาพในเรือนจำ

สุขภาพในเรือนจำ

สถานการณ์ด้านการดูแลสุขภาพในเรือนจำยังคงเลวร้ายในหลายพื้นที่ทั่วโลก โดยผู้ต้องขังยังคงเผชิญกับปัญหาสุขภาพที่รุนแรงกว่าคนทั่วไป ตัวบ่งชี้ที่น่าเป็นห่วงคือ อัตราการเสียชีวิตในกลุ่มผู้ต้องขังสูงกว่าประชากรทั่วไปถึงร้อยละ 50 ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการดูแลสุขภาพที่ไม่เพียงพอ ความแออัด และสภาพความเป็นอยู่ที่แย่ แย่ ปัจจัยเหล่านี้ เมื่อรวมกับโรคไม่ติดต่อและโรคติดต่อ ระดับความรุนแรงและการฆ่าตัวตาย มีส่วนสำคัญที่นำไปสู่การเสียชีวิตภายในสถานคุมขัง⁹⁹

ตามข้อมูลของโครงการโรคเอดส์แห่งสหประชาชาติ (UNAIDS) ในปี พ.ศ. 2566 อัตราการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มผู้ต้องขังสูงเกือบสองเท่าของประชากรทั่วไป¹⁰⁰ โดยอัตราที่สูงที่สุดพบในภูมิภาคแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาใต้ ซึ่งบางประเทศมีอัตราสูงถึงร้อยละ 35¹⁰¹ นอกจากนี้ มากกว่าร้อยละ 15 ของประชากรในเรือนจำทั่วโลกติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี (HCV) ขณะที่ร้อยละ 5 ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรัง (HBV)¹⁰² โดยในสหรัฐอเมริกาอัตราการติดเชื้อ HCV สูงกว่าชุมชนทั่วไปเกือบ 9 เท่า¹⁰³ ในขณะเดียวกันประมาณร้อยละ 2.8 ของผู้ต้องขังทั่วโลกเป็นวัณโรคในระยะแสดงอาการและติดต่อได้¹⁰⁴ การศึกษาหนึ่งในปี พ.ศ. 2567 ยังเน้นถึงความเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งพาการจำคุกมากเกินไป โดยพบว่าอุบัติการณ์ของวัณโรคในภูมิภาคลาตินอเมริกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.4 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 ทำให้การจำคุกกลายเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญของการเป็นวัณโรคมากกว่าการติดเชื้อเอชไอวีหรือภาวะทุพโภชนาการ¹⁰⁵ ประชากรในเรือนจำในยุโรป มีอัตราการติดเชื้อวัณโรคสูงกว่าคนทั่วไปถึง 10 เท่า และมีอัตราการตรวจคัดกรองโรคเมะเร็งที่ต่ำกว่า รวมทั้งได้รับ

การวินิจฉัยโรคล่าช้ากว่า¹⁰⁶

ข้อจำกัดด้านงบประมาณ รวมถึงความท้าทายในการสรรหาและรักษาบุคลากรทางการแพทย์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เป็นอุปสรรคที่พบได้ทั่วไปต่อการดูแลสุขภาพในเรือนจำอย่างเพียงพอในทุกบริบท มีเจ้าหน้าที่เรือนจำเพียงประมาณร้อยละ 10 เท่านั้นที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของผู้ต้องขัง รวมถึงการสนับสนุนด้านสุขภาพจิตและโครงการแก้ไขฟื้นฟู เช่น การศึกษา การฝึกอบรม และโครงการเฉพาะทางต่างๆ¹⁰⁷ ในแอฟริกาใต้ ซึ่งขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ ส่งผลให้เกิดภาระงานที่มากเกินไปและอัตราการลาออกที่สูง ปัญหาดังกล่าวยังทวีความรุนแรงขึ้นจากระดับค่าตอบแทนที่ไม่สูงและกระบวนการจ้างงานที่ยืดเยื้อ ส่งผลให้การรักษามูลค่าที่มิคุณภาพและการสร้างระบบสาธารณสุขที่มั่นคงภายในเรือนจำเป็นไปได้ยากลำบาก¹⁰⁸

ในกรณีที่ประชากรในเรือนจำมีแนวโน้มสูงวัย มักพบว่าระบบเรือนจำประสบความยากลำบากในการตอบสนองต่อความต้องการด้านสุขภาพของผู้ต้องขังกลุ่มนี้ได้ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ในสหรัฐอเมริกา งานวิจัยชี้ให้เห็นว่าการดูแลสุขภาพในเรือนจำยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะการดูแลในช่วงสุดท้ายของชีวิต¹⁰⁹ ในประเทศนี้การก้าวองค์การสหประชาชาติยังได้บันทึกถึงการขาดการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมในสถานคุมขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง และผู้หญิง¹¹⁰ ประเทศญี่ปุ่นพบว่าจำนวนผู้สูงอายุในเรือนจำเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยตัวเลขเพิ่มขึ้นเป็นสี่เท่า นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 การเพิ่มขึ้นนี้มีสาเหตุมาจากความยากจนในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งส่งผล

กระทบต่อผู้ที่มีอายุมากกว่า 65 ปีถึงร้อยละ 20 ทำให้บางคนตัดสินใจก่ออาชญากรรมเพื่อเข้าถึงการรักษาพยาบาลและการดูแลในเรือนจำโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ภาระงานที่มากเกินไปของเจ้าหน้าที่เรือนจำทำให้ผู้ต้องขังที่อายุน้อยต้องเข้ามารับบทบาทดูแลผู้สูงอายุในเรือนจำแทน¹¹¹

รายงานสถานการณ์การลดอันตรายจากยาเสพติดทั่วโลกประจำปี พ.ศ. 2567 เน้นถึงการขาดแคลนบริการลดอันตรายสำหรับผู้ต้องขังอย่างมีนัยสำคัญ แม้บริการเหล่านี้จะได้รับการยอมรับมากขึ้นว่าเป็นส่วนสำคัญของสิทธิด้านสุขภาพและการป้องกันเอชไอวี¹¹² โดยมีเพียง 11 ประเทศเท่านั้นที่ให้บริการโครงการแจกเข็มและกระบอกฉีดยาที่ปลอดภัยในเรือนจำ และมีเพียง 11 ประเทศในยุโรป อเมริกาเหนือ และเอเชียเนียบที่มียานาล็อกโซน (Naloxone) ให้ในเรือนจำ¹¹³ นอกจากนี้ แม้ว่า 93 ประเทศที่ให้บริการบำบัดด้วยสารทดแทนฝิ่นในชุมชน แต่มีเพียง 60 ประเทศเท่านั้นที่ให้บริการนี้ในเรือนจำ ในขณะที่อุยกายอนามัยและสาร์หลอสันมีให้ในเรือนจำเพียง 55 ประเทศทั่วโลก¹¹⁴ คณะกรรมการต่อต้านการทรมานแห่งสหประชาชาติได้ออกข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงการเข้าถึงบริการเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานที่คุมขังอย่างน้อย 7 ประเทศ โดยยอมรับว่าบริการเหล่านี้มีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการป้องกันการปฏิบัติที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม¹¹⁵ รายงานการสำรวจล่าสุดระดับโลกพบว่าบริการลดอันตรายในเรือนจำแทบไม่มีเลยสำหรับผู้หญิงและผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ใช้ยาเสพติด รวมถึงใน 9 ประเทศในลาตินอเมริกาซึ่งมีผู้หญิงระหว่างร้อยละ 35-70 ของผู้ต้องขังทั้งหมดถูกคุมขังในข้อหาผิดยาเสพติดที่ไม่ใช้ความรุนแรง¹¹⁶

ปัจจุบันมีการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และการบูรณาการบริการสุขภาพในเรือนจำกับระบบสาธารณสุขของประเทศถือเป็นแนว

ปฏิบัติที่ดีที่สุดในการดูแลสุขภาพผู้ต้องขัง การถ่ายโอนความรับผิดชอบด้านสุขภาพในเรือนจำมีหลายรูปแบบ ตั้งแต่การโอนหน้าที่และความรับผิดชอบไปยังกระทรวงสาธารณสุข ซึ่ง

เกิดขึ้นแล้วอย่างน้อยใน 13 ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ไปจนถึงรูปแบบการบริหารร่วมกัน เช่น ในตุรกีและมอลตา¹¹⁷

สุขภาพจิต

หลักฐานแสดงให้เห็นอย่างต่อเนื่องว่าผู้ต้องขังมีความต้องการด้านสุขภาพจิตสูงกว่าประชากรทั่วไป บทความที่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2568 พบว่าในกลุ่มผู้ต้องขังเกือบ 60,000 คนใน 43 ประเทศ ผู้ต้องขังในประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลางมีอัตราความชุกของภาวะซึมเศร้าสูงกว่าผู้ต้องขังในประเทศที่มีรายได้สูง โดยคุณภาพของบริการสุขภาพที่ได้รับมีความแตกต่างกันอย่างมาก (แม้แต่ในประเทศที่มีรายได้สูง)¹¹⁸ การศึกษาอีกชิ้นหนึ่งเมื่อไม่นานมานี้ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลจาก 50 ประเทศครอบคลุมผู้ต้องขังกว่า 2 ล้านคน ยืนยันว่าประชากรในเรือนจำทั่วโลกเผชิญกับปัญหาสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจที่ซับซ้อนและทับซ้อนกันหลายประการ ซึ่งรวมถึงอัตราภาวะซึมเศร้าสูงกว่า (ร้อยละ 11.4 เทียบกับร้อยละ 6–8 ในประชากรทั่วไป) ภาวะผิดปกติทางจิตใจจากเหตุการณ์รุนแรง (ร้อยละ 9.8) ความผิดปกติทางจิต (ร้อยละ 3.7) และภาวะพึ่งพาแอลกอฮอล์ (ร้อยละ 23.8) และยาเสพติด (ร้อยละ 38.9) ณ ตอนเข้าเรือนจำ¹¹⁹

อย่างไรก็ตาม ระบบเรือนจำส่วนใหญ่ รวมถึงระบบยุติธรรมทางอาญาโดยรวม ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพจิตของประชากรในระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประชากรชายขอบได้รับผลกระทบอย่างไม่เป็นธรรม องค์การ Global Action on Men's Health ระบุว่า ผู้ชายมีอัตราในเรือนจำของประเทศที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนผิวขาวมีแนวโน้มที่จะไม่ขอความช่วยเหลือด้านสุขภาพจิต เนื่องจากระบบไม่สามารถตอบสนองความต้องการเฉพาะของพวกเขาได้¹²⁰ ในออสเตรเลีย ชนพื้นเมืองหลักเสี่ยงการขอรับบริการดูแลสุขภาพจิตในเรือนจำ เนื่องจากเกรงว่าอาจส่งผลเสียต่อโอกาสในการได้รับการประกันตัวหรือการปล่อยตัวก่อนกำหนด¹²¹ ในเบลเยียม ซึ่งผู้ญมีอัตราความทุกข์ทางจิตใจที่รุนแรงสูงกว่าผู้ชาย (ร้อยละ 52 เทียบกับร้อยละ 36) ยัง

พบว่าพวกเขามีแนวโน้มที่จะไม่ขอรับบริการสนับสนุนด้านสุขภาพจิตในเรือนจำ เนื่องจากความอับอายและการถูกตีตรา¹²²

การดูแลสุขภาพจิตในเรือนจำมักถูกจำกัดอย่างมาก เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและผ่านการฝึกอบรม ตลอดจนขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม ในประเทศนอร์เวย์ มีรายงานว่า อัตราการทำร้ายตัวเองในระบบเรือนจำอยู่ในระดับที่ “พบได้มาก” โดยมีสาเหตุมาจากการเข้าถึงบริการสุขภาพจิตที่จำกัดและการขาดแคลนสถานที่ที่เหมาะสมภายในเรือนจำ¹²³ ในแอฟริกาใต้ มีรายงานว่าผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตในเรือนจำเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างจำกัด และโรงพยาบาลที่รับส่งต่อก็ไม่มีศักยภาพเพียงพอ¹²⁴ มีบางกรณีที่ผู้ต้องขังต้องรอหลายเดือนกว่าจะได้พบจิตแพทย์¹²⁵ ในเรือนจำ 21 แห่งในอังกฤษและเวลส์ ผู้ที่ต้องได้รับการส่งตัวไปรักษาในสถานพยาบาลด้านสุขภาพจิตต้องรอโดยเฉลี่ยนานถึง 85 วัน¹²⁶

อัตราการลาออกของบุคลากรเฉพาะทางด้านสุขภาพจิตที่สูงยังส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการให้การดูแลที่เหมาะสม มีรายงานจากประเทศต่าง ๆ เช่น เบลเยียม โคลอมเบีย และเอกวาดอร์ ที่ระบุว่า ความต่อเนื่องในการดูแลสุขภาพจิตได้รับผลกระทบจากการขาดบุคลากรเฉพาะทางประจำ โดยเจ้าหน้าที่มีการหมุนเวียนในทุกไม่กี่เดือน¹²⁷

การเข้าถึงและคุณภาพของการดูแลสุขภาพจิตหลังจากพ้นโทษจากเรือนจำก็เป็นอีกหนึ่งความท้าทายที่พบได้ทั่วไป ในประเทศไทย มีรายงานว่าบริการดูแลสุขภาพจิตหลังพ้นโทษจำกัดอยู่เพียงการส่งจ่ายยาเท่านั้น โดยขาดการดูแลแบบองค์รวม¹²⁸ การศึกษาที่รัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย พบว่าแม้ว่าร้อยละ 85 ของชายที่ต้องโทษในคดีลหุโทษ ได้พบผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิต

ระหว่างอยู่ในเรือนจำ แต่การวางแผนดูแลหลังพ้นโทษยังไม่เพียงพอ โดยมีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้นที่ได้รับการส่งต่อไปยังทีมสุขภาพจิตในชุมชน และมีเพียงร้อยละ 12 ที่ได้รับการติดตามหรือสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ หลังจากได้รับการปล่อยตัว¹²⁹

ในเดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2568 สภายุโรปได้ออกข้อเสนอแนะฉบับใหม่เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสุขภาพจิตของผู้ต้องขังและผู้ที่อยู่ระหว่างการคุมประพฤติ¹³⁰ โดยในข้อเสนอแนะดังกล่าวได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เฉพาะทาง การเข้าถึงบริการสุขภาพจิตที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม การคัดกรองตั้งแต่ระยะแรก กลยุทธ์การแทรกแซงที่มีมนุษยธรรม และการส่งเสริมสภาพแวดล้อมในเรือนจำและระบบคุมประพฤติที่สนับสนุนสุขภาพจิต¹³¹

**หลักฐานล่าสุดแสดงให้เห็นว่า
เรือนจำที่มีอัตราการความจุผู้ต้องขังต่ำ
มีความเชื่อมโยงกับอัตราการฆ่าตัวตาย
ในเรือนจำที่สูงขึ้น**

ผู้หญิงคนหนึ่งในเรือนจำ
กำลังพูดคุยกับนักจิตวิทยา
ในทัณฑสถานหญิงเบนราสกา
ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเด็นนำจับตามอง:

การฆ่าตัวตายในเรือนจำ

การฆ่าตัวตายเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักของการเสียชีวิตของผู้ต้องขังในบางภูมิภาค โดยสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) รายงานว่า มากกว่า 1 ใน 10 ของการเสียชีวิตในเรือนจำเป็นการฆ่าตัวตาย ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยอัตราการฆ่าตัวตายทั่วโลกในปี พ.ศ. 2566 ถึงสามเท่า โดยภูมิภาคที่มีอัตราการฆ่าตัวตายในเรือนจำสูงที่สุดคือยุโรป รองลงมาคือทวีปอเมริกา¹³²

การทบทวนหลักฐานล่าสุดในปี พ.ศ. 2567 ซึ่งศึกษาครอบคลุม 82 เขตอำนาจศาล พบความเชื่อมโยงระหว่างอัตราการฆ่าตัวตายในเรือนจำกับอัตราความหนาแน่นของผู้ต้องขัง โดยในประเทศรายได้สูง รวมถึงในยุโรป ที่มีการจัดให้อยู่ห้องขังเดี่ยวในสัดส่วนสูงและมีอัตราการจำคุกโดยรวมต่ำกว่า กลับพบว่าอัตราการฆ่าตัวตายในเรือนจำสูงกว่า แม้จะมีระบบบริการสุขภาพจิตที่มีประสิทธิภาพมากกว่า ความเชื่อมโยงระหว่างเรือนจำที่มีผู้ต้องขังหนาแน่นกับอัตราการฆ่าตัวตายที่ลดลงในบางประเทศ อาจมีสาเหตุมาจากการอยู่ร่วมกันในห้องขัง ซึ่งส่งผลให้มีปฏิสัมพันธ์และการเฝ้าระวังซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตาม ในประเทศรายได้ต่ำและปานกลาง ปัจจัยต่าง ๆ เช่น การจำแนกประเภทสาเหตุการตายผิดพลาด การถูกตีตรา และสาเหตุการเสียชีวิตอื่น ๆ เช่น ความรุนแรงและโรคติดต่อ อาจบดบังอัตราการเกิดการฆ่าตัวตายได้¹³³

รายงานฉบับเดียวกันยังพบว่า อัตราการฆ่าตัวตายในเรือนจำในกลุ่มผู้หญิงสูงกว่าประชากรทั่วไปมากกว่า 10 เท่า¹³⁴ โดยมีรายงานจากบางประเทศที่พบความเหลื่อมล้ำอย่างมากในประเทศฝรั่งเศส ความเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของผู้หญิงในเรือนจำสูงกว่าประชากรทั่วไปถึง 40 เท่า¹³⁵ ในประเทศเม็กซิโก เรือนจำกลางแห่งเดียวของประเทศสำหรับผู้หญิงเคยรายงานว่ามีร้อยละ 20 ของผู้ต้องขังทั้งหมดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย¹³⁶ ระหว่างปี พ.ศ. 2565

ถึง พ.ศ. 2567 มีการฆ่าตัวตายทั้งหมด 19 ราย โดยปี พ.ศ. 2566 มีจำนวนสูงสุดที่ 11 ราย และอีก 6 รายเกิดขึ้นภายในสิ้นปี พ.ศ. 2567¹³⁷

ความกังวลที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายในระบบเรือนจำทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นจากการขาดแคลนบุคลากรอย่างมาก เช่น นักจิตวิทยา สถานการณ์ในรัฐฮาวาย สหรัฐอเมริกา ได้แสดงให้เห็นผลกระทบดังกล่าวอย่างชัดเจน เมื่อคณะกรรมการกำกับดูแลระบบราชทัณฑ์พบว่า มีจำนวนผู้หญิงที่ถูกจัดให้อยู่ภายใต้การเฝ้าระวังการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้น หลังจากการขาดแคลนนักจิตวิทยาในช่วงต้นปี พ.ศ. 2567 ซึ่งส่งผลให้ระยะเวลาที่ต้องอยู่ในการเฝ้าระวังยาวนานขึ้นจากหลายวันไปจนถึงหลายสัปดาห์หรือหลายเดือน¹³⁸ (โปรดดูหัวข้อ สุขภาพจิต)

บางมาตรการในการดูแลผู้มีความเสี่ยงกลับถูกวิจารณ์ว่าอาจทำให้ปัญหาเลวร้ายลง เช่น การกักขังเดี่ยว โดยในรัฐเดลาแวร์ สหรัฐอเมริกา ผู้ที่ถูกระบุว่ามีความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายหรือทำร้ายตัวเองจะถูกจัดให้อยู่ภายใต้การสังเกตอย่างใกล้ชิดทางจิตเวช ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ถูกวิจารณ์ว่าอาจทำให้อาการแย่ลง เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นถูกกักขังอย่างโดดเดี่ยวในห้องที่ล็อกไว้¹³⁹ ในประเทศนอร์เวย์ มีการใช้ห้องสังเกตการณ์ ห้องควบคุมพิเศษ และการควบคุมร่างกายในการจัดการกับการทำร้ายตัวเอง ซึ่งสะท้อนถึงแนวทางการดูแลที่มีลักษณะลงโทษและเน้นวินัยมากกว่า¹⁴⁰

ในยุโรป มีความพยายามหลายรูปแบบในการรับมือกับปัญหาการฆ่าตัวตายในเรือนจำ เช่น ในสหราชอาณาจักร หน่วยงานได้ให้คำมั่นว่าจะติดตามการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่หลังจากได้รับคำร้องขอของเจ้าหน้าที่ชั้นสูงสุดศพอาวูโส¹⁴¹ ขณะที่สเปนได้จัดทำแผนปฏิบัติการที่เน้นความสำคัญของการประเมินความเสี่ยง ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เฉพาะ

ทางเพื่อบรรเทาวิกฤตการณ์นี้¹⁴² ส่วนในฝรั่งเศส มีการให้ความสำคัญกับการสร้างพื้นที่พูดคุยระหว่างผู้ต้องขังและกิจกรรมสนับสนุนด้านอารมณ์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตในเรือนจำ¹⁴³

นอกจากนี้ยังมีแนวทางใหม่ในประเทศอื่น เช่น ในประเทศนิวซีแลนด์ กรมราชทัณฑ์ได้เผยแพร่คู่มือปฏิบัติด้านสุขภาพจิตในเรือนจำในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567¹⁴⁴ ขณะที่มาซิโดเนียเหนือได้มีการนำกลยุทธ์การป้องกันการฆ่าตัวตายและมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับบริการสาธารณสุขในเรือนจำมาใช้ รวมถึงข้อตกลงในการเพิ่มเงินเดือนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในเรือนจำร้อยละ 30¹⁴⁵ ส่วนในโคลอมเบีย ศาลรัฐธรรมนูญได้สั่งให้มีการประเมินอย่างครอบคลุมเกี่ยวกับจำนวนผู้ต้องขังที่มีปัญหาสุขภาพจิตและความพร้อมของบริการสาธารณสุขที่เหมาะสม¹⁴⁶ นอกจากนี้ เพื่อจัดการกับอัตราการฆ่าตัวตายที่เพิ่มขึ้นในหมู่ผู้หญิงในเรือนจำ กลุ่มผู้หญิงในเรือนจำเอลบอนพาสเตอร์ของกรุงโบโกตา ได้ร่วมกันเปลี่ยนห้องขังห้องหนึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 ให้กลายเป็นพื้นที่สนับสนุนด้านสุขภาพจิต เพื่อแก้ไขช่องว่างในระบบการดูแลของเรือนจำ ซึ่งนักจิตวิทยาจำนวนมากยังคงเป็นเพียงนักศึกษาฝึกงาน¹⁴⁷

ส่วนที่สี่

การบริหารจัดการเรือนจำ

ความมั่นคงและความรุนแรง

เรือนจำทั่วโลกยังคงประสบกับปัญหาระดับความรุนแรงที่สูงอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยกระตุ้นและผลกระทบหลากหลายประการต่อผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำ ความแออัดในเรือนจำ การทุจริตองค์กรอาชญากรรม วัฒนธรรมความรุนแรงที่ฝังแน่น และการขาดเจตจำนงทางการเมืองหรือทรัพยากรทางการเงินในการดำเนินนโยบายตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ล้วนเป็นความท้าทายที่พบบ่อย

รายงานจำนวนมากได้ยืนยันว่าผู้ที่ถูกควบคุมตัวในพื้นที่ขัดแย้งและบริบทที่เปราะบาง เช่น ซีเรียและสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ต้องเผชิญกับระดับความรุนแรงที่นำตกใจ ซึ่งก่อให้เกิดการประณามอย่างกว้างขวาง รายงานเกี่ยวกับการทรมาน การปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม และความรุนแรงทางเพศและตามเพศสภาพภายในสถานคุมขังยังเน้นย้ำถึงผลลัพธ์อันเลวร้ายจากการล่มสลายอย่างสิ้นเชิงของหลักนิติธรรมและการขาดแคลนความมั่นคง (โปรดดูหัวข้อ เรือนจำในสถานการณ์เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง)

เครือข่ายองค์กรอาชญากรรมยังคงดำเนินการอยู่ และในบางกรณียังขยายอิทธิพลจากภายในเรือนจำ เรือนจำในลาตินอเมริกายังคงประสบปัญหาความรุนแรงที่เชื่อมโยงกับองค์กรอาชญากรรม เมื่อต้นปี พ.ศ. 2567 หลังจากการหลบหนีของหัวหน้าแก๊งอาชญากรรมคนสำคัญ ประธานาธิบดีของเอกวาดอร์ได้ประกาศภาวะฉุกเฉิน โดยมอบอำนาจควบคุมเรือนจำทั่วประเทศให้กับกองทัพ รวมถึงเรือนจำลิตอร์ัลในเมืองกวายากิล อย่างไรก็ตาม ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ได้เกิดการปะทะกันระหว่างแก๊งคู่แข่งภายในเรือนจำดังกล่าว ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 15 ราย และบาดเจ็บอีก 14 ราย ปฏิบัติการด้านความมั่นคงใน

เวลาต่อมาได้พบคลังระเบิดมือและปืนจู่โจม ซึ่งเน้นย้ำถึงความท้าทายอย่างต่อเนื่องในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเรือนจำ

ในทำนองเดียวกัน ในโคลอมเบียและกัวเตมาลาทางการได้ตรวจพบว่าผู้ต้องขังบางรายมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมอาชญากรรมในฐานะส่วนหนึ่งของเครือข่ายองค์กรอาชญากรรม บุคคลสำคัญหลายรายถูกย้ายไปยังเรือนจำอื่น เพื่อรื้อถอนเครือข่ายเหล่านั้นและป้องกันความรุนแรง อย่างไรก็ตาม ความพยายามเหล่านี้ประสบความสำเร็จเพียงเล็กน้อย เนื่องจากปัญหาเรือนจำแออัด มาตรการรักษาความปลอดภัยที่ไม่เพียงพอ และอิทธิพลของแก๊งที่ฝังรากลึกยังคงดำเนินต่อไปในทั้งสองประเทศ ในเม็กซิโกและเวเนซุเอลา เมื่อเจ้าหน้าที่เรือนจำพยายามจัดการกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายในเรือนจำ ผู้ต้องขังก็ตอบโต้ด้วยการก่อเหตุรุนแรง¹⁴⁸

ในยุโรป ผลกระทบของอาชญากรรมองค์กรต่อความปลอดภัยในเรือนจำกำลังได้รับความสนใจมากขึ้น¹⁴⁹ ตัวอย่างเช่น ในเซอร์เบีย มีรายงานว่าเยาวชนในเรือนจำถูกรุ่นพี่ที่มีความเชื่อมโยงกับองค์กรอาชญากรรมให้คำแนะนำ และเมื่อพ้นโทษแล้วก็เข้าร่วมกับกลุ่มเหล่านั้น¹⁵⁰ นอกจากนี้ ยังมีกรณีที่ได้รับ ความสนใจในวงกว้าง เช่น การหลบหนีจากเรือนจำซึ่งเต็มไปด้วยความรุนแรงจนนำมาสู่การเสียชีวิตของหัวหน้าแก๊งในฝรั่งเศสเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 และการปฏิบัติการของทางอิตาลีที่ค้นพบเครือข่ายการสื่อสารเข้ารหัส ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำที่มีความเกี่ยวข้องกับแก๊งในเรือนจำของอิตาลีได้จัดการประชุมผ่านวิดีโอและควบคุมการประชุมโจมตีจากภายในเรือนจำ¹⁵¹

ในพื้นที่อื่น เช่น จาเมกา ได้มีรายงานเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม

ภายในเรือนจำเช่นกัน โดยในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2567 ผู้ต้องขังที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายอาชญากรรมก่อเหตุสังหารหมู่ ซึ่งได้กระตุ้นให้เกิดการถกเถียงกันก่อนหน้านี้เกี่ยวกับการสร้างเรือนจำความมั่นคงสูง¹⁵² ในอินเดียและเวเนซุเอลา มีรายงานว่าผู้ต้องขังยังคงมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางอาชญากรรมในเรือนจำ โดยสามารถเข้าถึงอาวุธและโทรศัพท์ซึ่งเป็นสิ่งของต้องห้ามได้¹⁵³

ตลอดปีที่ผ่านมา ยังมีเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มติดอาวุธภายในเรือนจำเกิดขึ้นอีกด้วย ในทาจิกิสถาน ผู้สนับสนุนกลุ่มรัฐอิสลาม (ISIS) จำนวนห้ารายถูกสังหารหลังจากร่วมกันวางแผนโจมตีเจ้าหน้าที่เพื่อพยายามหลบหนีจากเรือนจำ¹⁵⁴ ในรัสเซีย บุคคลที่มีความเชื่อมโยงกับ ISIS ได้จับเจ้าหน้าที่เรือนจำเป็นตัวประกันในศูนย์ควบคุมตัวก่อนจะถูกสังหารโดยหน่วยรบพิเศษ และไม่กี่เดือนต่อมา ผู้ต้องขังอีกสี่รายที่มีความเกี่ยวข้องกับ ISIS ได้ก่อเหตุลักษณะเดียวกัน ส่งผลให้ทั้งผู้ก่อเหตุและเจ้าหน้าที่หลายคนเสียชีวิต¹⁵⁵ ในโซมาเลีย ผู้ต้องขังติดอาวุธจากกลุ่มอัล-ชาบับ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับอัลกออิดะห์ ได้พยายามหลบหนีจากเรือนจำ ทำให้ทหารเสียชีวิตสามนายและผู้ต้องขังอีกห้ารายเสียชีวิต¹⁵⁶ ส่วนในอินเดีย มีรายงานว่าผู้ต้องขังรายหนึ่งซึ่งต้องสงสัยว่าสนับสนุนกลุ่มรัฐอิสลามได้พยายามหลบหนีจากเรือนจำและได้ทำร้ายเจ้าหน้าที่ระหว่างเหตุการณ์ดังกล่าว¹⁵⁷

ผลกระทบจากปัญหาเรือนจำแออัดและการขาดแคลนบุคลากรปรากฏชัดในข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่เรือนจำ ในฝรั่งเศส โรมานีเย เบลเยียม และคิวเบก ประเทศแคนาดา เหตุการณ์ความรุนแรงได้กระตุ้นให้เจ้าหน้าที่เรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการแก้ไข¹⁵⁸

ในอังกฤษและเวลส์ มีการบันทึกเหตุการณ์ความรุนแรงมากกว่า 10,000 ครั้งระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2566 ถึงมิถุนายน พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นจำนวนสูงสุดในรอบ 21 ปี โดยมีหลายกรณีที่ไม่ได้รับการสอบสวน¹⁵⁹ มีรายงานว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำบางรายตกเป็นเป้าของความรุนแรงแม้กระทั่งที่บ้าน เช่น ในเบลเยียม มีการข่มขืนและเปิดเปลือยในบ้านของเจ้าหน้าที่คนหนึ่งซึ่งเคยถูกข่มขืนมาก่อนแล้ว¹⁶⁰ นอกจากนี้ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 ได้เกิดการโจมตีแบบประสานงานในเรือนจำหลายแห่งของฝรั่งเศส ซึ่งรวมถึงการข่มขืนเจ้าหน้าที่ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การเฆี่ยนตี และในบางกรณีมีการใช้ปืนอัดไนต์ด้วย¹⁶¹

การปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสมต่อผู้หญิงในเรือนจำยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังในทุกรัฐภาค โดยความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงด้วยเหตุ

แห่งเพศยังคงเป็นข้อกังวลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง รายงานฉบับใหม่ชี้ให้เห็นถึงการละเมิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งรวมถึงความรุนแรงทางเพศ มาตรการลงโทษโดยพลการ และความรุนแรงที่ไม่ได้รับการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่เรือนจำ (**โปรดดูหัวข้อประเด็นนำจับตามอง: ผู้หญิง**)

ความรับผิดชอบต่อการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบในเรือนจำยังคงมีความไม่ทั่วถึง แม้ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการทรมานหรือการเสียชีวิต ซึ่งก่อให้เกิดประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนและการบริหารจัดการเรือนจำ ตัวอย่างเช่น ในประเทศฮังการี หน่วยงานติดตามสถานการณ์ของสภายุโรปรายงานในปี พ.ศ. 2567 ว่ามีข้อกล่าวหาที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม

ทางร่างกายโดยเจ้าหน้าที่ในสถานที่ควบคุมตัวที่ไม่มีการติดตั้งกล้องวงจรปิด นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตว่าผู้ต้องขังบางรายไม่รายงานเหตุการณ์ความรุนแรง เนื่องจากเกรงว่าจะทำให้สถานการณ์แย่ลง หรือเชื่อว่าการรายงานจะไม่มีประสิทธิภาพ¹⁶²

อย่างไรก็ตาม ในวันดา มีการดำเนินคดีที่ประสบความสำเร็จโดยอดีตผู้อำนวยการเรือนจำคนหนึ่งถูกตัดสินว่ามีความผิดในเดือนเมษายน พ.ศ. 2567 ฐานทำร้ายร่างกายและสังหารผู้ต้องขังในเรือนจำราวูเมื่อปี พ.ศ. 2562 ร่วมกับเจ้าหน้าที่เรือนจำอีกสองราย และผู้ต้องขังเจ็ดรายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตของผู้ต้องขังในเรือนจำเดียวกัน¹⁶³

เรือนจำในสถานการณ์เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง

จำนวนความขัดแย้งด้วยอาวุธทั่วโลกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อผู้คนหลายล้านคนในปี พ.ศ. 2567 โครงการฐานข้อมูลความขัดแย้งอุพซอลา (Uppsala Conflict Data Program - UCDP) ได้บันทึกความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับรัฐจำนวน 59 กรณี ซึ่งถือเป็นจำนวนสูงสุดนับตั้งแต่เริ่มเก็บข้อมูลในปี พ.ศ. 2489¹⁶⁴ ผู้ที่ถูกคุมขัง ไม่ว่าจะด้วยเหตุทางกระบวนการยุติธรรมหรือจากความขัดแย้ง มักเผชิญกับความรุนแรง สภาพเรือนจำที่เลวร้าย และการถูกตัดขาดจากกระบวนการยุติธรรมโดยสิ้นเชิง ในช่วงที่เกิดความขัดแย้งทางอาวุธ ตลอดปีที่ผ่านมา มีรายงานหลายฉบับที่เผยให้เห็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวางในสถานที่คุมขังของหลายประเทศ

รายงานฉบับหนึ่งชื่อ “Web of Agony” ที่จัดทำโดยคณะกรรมการสอบสวนอิสระระหว่างประเทศขององค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับสาธารณรัฐอาหรับซีเรีย ซึ่งเผยแพร่ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 ได้เปิดเผยการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงในสถานที่ควบคุมตัวภายใต้ระบอบอัสซาด รายงานดังกล่าวระบุว่ามีการทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้าย การบังคับให้สูญหาย การสังหาร การข่มขืน และความรุนแรงทางเพศเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554

โดยรายงานสรุปว่า “การละเมิดสิทธิมนุษยชนในสถานควบคุมตัวที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายควบคู่กับการลายนวลไม่ต้องรับโทษ ถือเป็นปัจจัยสำคัญ และเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักของความขัดแย้งในสาธารณรัฐอาหรับซีเรีย”¹⁶⁵

ความรุนแรงทางเพศในเรือนจำที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ขัดแย้งเป็นปัญหาที่แพร่หลาย ในประเทศซูดานใต้ มีรายงานจากองค์การสหประชาชาติถึงรูปแบบของการทรมานและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม รวมถึงความรุนแรงทางเพศ ซึ่งกระทำโดยหน่วยงานความมั่นคงของรัฐบาลและกลุ่มติดอาวุธที่ไม่ใช่รัฐ โดยผู้ที่ถูกควบคุมตัวจำนวนมากอยู่ในการควบคุมตัวโดยพลการ รายงานระบุถึงการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย เช่น การเฆี่ยน การทำให้ง่วงกายสัมผัสความเย็นจัด และการใส่อุปกรณ์พันธนาการ¹⁶⁶ ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 องค์การสหประชาชาติได้เผยแพร่รายงานเกี่ยวกับสภาพการควบคุมตัวในเรือนจำของซูดาน ซึ่งแสดงภาพสถานการณ์ที่เลวร้าย โดยผู้ต้องขังจำนวนมากถูกควบคุมตัวโดยพลการในสภาพที่แออัดและไม่ถูกสุขลักษณะ พร้อมทั้งมีข้อจำกัดอย่างรุนแรงในการเข้าถึงอาหาร น้ำ และการรักษาพยาบาล ซึ่งส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตจากสาเหตุที่สามารถป้องกันได้¹⁶⁷

ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก การหลบหนีออกจากเรือนจำในปี พ.ศ. 2567 และต้นปี พ.ศ. 2568 ทำมกลางสถานการณ์ความมั่นคงที่เลวร้ายลง ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตหลายร้อยราย องค์การสหประชาชาติรายงาน ว่า จากผู้หญิง 348 คนที่ถูกควบคุมตัวในเรือนจำกลางมากาลา ในกรุงกินชาซา มีถึง 268 คนที่ตกเป็นเหยื่อของการข่มขืนและความรุนแรงทางเพศอื่น ๆ ระหว่างเหตุจลาจลในเดือนกันยายน พ.ศ. 2567 ซึ่งส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต 129 ราย¹⁶⁸ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2568 มีชายประมาณ 4,000 คนหลบหนีจากเรือนจำในเมืองโกมา และมีผู้หญิงจำนวนมากถูกข่มขืนและเสียชีวิต เนื่องจากพื้นที่ควบคุมตัวของผู้หญิงถูกวางเพลิง (**โปรดดูหัวข้อประเด็นนำจับตามอง: ผู้หญิง**) ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ได้เกิดเหตุการณ์ครั้งใหญ่อีกครั้ง โดยมีผู้ต้องขังประมาณ 2,500 คนหลบหนีจากเรือนจำในเมืองบูกา และมีการหลบหนีเพิ่มเติมจากเรือนจำอีกสองแห่งในเวลาต่อมา

การรุกรานยูเครนอย่างเต็มรูปแบบของรัสเซียได้ซ้ำเติมปัญหาของระบบเรือนจำยูเครน ซึ่งรวมถึงปัญหาความแออัด โครงสร้างพื้นฐานที่เสื่อมโทรม การรักษาพยาบาลที่ไม่เพียงพอ และการขาดกิจกรรมที่มีประโยชน์สำหรับผู้ต้องขัง¹⁶⁹ ในยูเครน กฎหมายที่ผ่านในเดือน

เมษายน พ.ศ. 2567 อนุญาตให้ผู้ต้องขังบางรายเข้าร่วมรับราชการทหารเพื่อแลกกับการลดโทษ โดยกำหนดหมวดหมู่ผู้มีสิทธิไว้อย่างชัดเจน (ยกเว้นผู้ที่ถูกตัดสินในคดีอาชญากรรมทางเพศ ความรุนแรงทางประมาท และการกบฏ) และต้องมีการยื่นคำร้องอย่างเป็นทางการต่อผู้บัญชาการเรือนจำ กองกำลังยูเครนได้จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจแยกต่างหากไว้สำหรับผู้เข้าร่วมจากเรือนจำ¹⁷⁰ ในกลางปี พ.ศ. 2567 มีผู้ต้องขังกว่า 3,000 คนเข้าร่วมในโครงการนี้ โดยรัฐบาลตั้งเป้ารับสมัครประมาณ 10,000 คน¹⁷¹

รัสเซียยังได้เกณฑ์ผู้ต้องขังจากเรือนจำไปร่วมรบในสงครามยูเครนประมาณ 170,000 คน ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2567 หน่วยติดตามขององค์การสหประชาชาติระบุว่าบางคนที่ถูกจับจากการรบและได้รับการอธิบายจากการเข้าร่วมรบ ได้ก่ออาชญากรรมใหม่ขึ้นอีกครั้ง ซึ่งในบางกรณีมีความรุนแรง กระทั่งวงกลาโหมของสหราชอาณาจักรชี้ว่า ประสิทธิภาพการรบที่เกิดขึ้นล่าสุดและมักเต็มไปด้วยความรุนแรง จะยิ่งเพิ่มความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของทหารเหล่านี้¹⁷²

ในฉนวนกาซา การโจมตีในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 ได้ทำลายเรือนจำในค่ายผู้ลี้ภัยชาติ ส่งผลให้มีผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ตำรวจเสียชีวิตหลายสิบราย นอกจากนี้ ภาพถ่ายดาวเทียมความละเอียดสูงที่บันทึกในเดือนกันยายน พ.ศ. 2567 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างทั้งหมดในฉนวนกาซาราวสองในสาม (66%) ได้รับความเสียหาย¹⁷³ มี

การสันนิษฐานว่าเรือนจำและศูนย์ควบคุมตัวอื่น ๆ ได้รับผลกระทบเช่นกัน ตัวอย่างเช่น เรือนจำคานยูนิสซึ่งจากการประเมินเบื้องต้นของเทศบาลพบว่าอาคารมากกว่า 80% ถูกทำลาย

ตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567 กองกำลังป้องกันประเทศอิสราเอล (IDF) ได้ควบคุมตัวชาวปาเลสไตน์ในฉนวนกาซาลายพันคน ซึ่งรวมถึงเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์อย่างน้อย 310 คน ตลอดจนผู้ป่วย ผู้ติดตาม และผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ (IDPs) ระหว่างการบุกค้นโรงพยาบาลและที่พักพิง ผู้ถูกควบคุมตัวส่วนใหญ่ถูกควบคุมไว้ในสถานที่ทางทหาร ก่อนจะถูกย้ายไปยังสถานคุมขังและเรือนจำในอิสราเอลและเขตเวสต์แบงก์ที่ถูกยึดครอง นอกจากนี้ ยังมีแรงงานและผู้พลัดถิ่นจากกาซาจำนวนกว่า 10,000 ที่อาศัยอยู่ในอิสราเอลอย่างถูกกฎหมาย เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม ก็ถูกควบคุมตัวเช่นกัน โดยประมาณ 1,000 คนยังไม่ทราบชะตากรรม¹⁷⁴ ตามคำให้การที่รวบรวมโดยองค์การบรรเทาทุกข์และการทำงานของสหประชาชาติสำหรับผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์ในตะวันออกไกล (UNRWA) ผู้ถูกควบคุมตัวถูกกักขังในค่ายทหารชั่วคราว ถูกปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรม และไม่ได้รับสิ่งจำเป็นพื้นฐาน เช่น อาหาร น้ำ และห้องน้ำ¹⁷⁵ นอกจากนี้ การจำกัดการเข้าถึงด้านมนุษยธรรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเยียมเยียนของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ¹⁷⁶ ทำให้ผู้ถูกควบคุมตัวไม่ได้รับความช่วยเหลือที่จำเป็น ยิ่งทำให้เกิดวิกฤต

สุขภาพและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสถานที่ควบคุมตัวรุนแรงยิ่งขึ้น¹⁷⁷

ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 การโจมตีทางอากาศของอิสราเอลในภาคใต้ของเลบานอนส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อโครงสร้างพื้นฐานของเรือนจำในประเทศ สิ่งอำนวยความสะดวกในการควบคุมตัวผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงสูงในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบถูกพิจารณาว่าไม่ปลอดภัย ทำให้ต้องมีการย้ายผู้ต้องขังอย่างเร่งด่วนไปยังเรือนจำอื่นทั่วประเทศ ซึ่งยิ่งเพิ่มความตึงเครียดให้กับระบบเรือนจำของเลบานอนที่แออัดอยู่แล้ว เรือนจำรูมิเยห์ซึ่งเป็นสถานที่คุมขังที่ใหญ่ที่สุดในประเทศได้รับผลกระทบอย่างมาก เนื่องจากไม่สามารถรองรับผู้ต้องขังเพิ่มเติมได้เนื่องจากข้อจำกัดด้านความจุ สถานการณ์ความไม่แน่นอนด้านความมั่นคงนำไปสู่การแหกคุกครั้งใหญ่เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2567 โดยมีผู้หลบหนีทั้งหมด 138 คนจากเรือนจำเจซซีน¹⁷⁸ แหล่งข่าวด้านความมั่นคงรายงานว่ากลุ่มติดอาวุธได้ให้ความช่วยเหลือในการแหกคุกโดยบุกเข้าไปในเรือนจำและอำนวยความสะดวกในการหลบหนี อย่างไรก็ตามผู้หลบหนีทั้งหมดถูกจับกุมแล้ว มีประชากรประมาณ 1.2 ล้านคนต้องพลัดถิ่นในเลบานอน¹⁷⁹ ซึ่งยิ่งเพิ่มภาระให้กับทรัพยากรของประเทศ รวมถึงสถานที่ควบคุมตัว ทำให้ยากต่อการจัดหาสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่เหมาะสมในเรือนจำ ทั้งด้านการดูแลสุขภาพ สุขอนามัย และความมั่นคง

การลงคะแนนเสียงในเรือนจำ

ปี พ.ศ. 2567 เป็นปีแห่งการเลือกตั้ง มีผู้คนมากกว่า 4.3 พันล้านคนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งใน 140 การเลือกตั้งทั่วโลก¹⁸⁰ รายงานของ The Sentencing Project ในปี พ.ศ. 2567 พบว่าในบรรดา 136 ประเทศที่มีประชากรตั้งแต่ 1.5 ล้านคนขึ้นไป มี 73 ประเทศที่ไม่เคยหรือแทบไม่เคยเปิดโอกาสสิทธิในการลงคะแนนเสียงของผู้ต้องขังเพราะมีคำพิพากษาลงโทษทางอาญา ขณะที่อีก 63 ประเทศมีกฎหมายที่เปิดโอกาสสิทธิดังกล่าวในกรณีที่ถูกกว้างกว่านั้น¹⁸¹

หลายเขตอำนาจศาลอนุญาตให้ผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีมีสิทธิลงคะแนนเสียง แต่มีการจำกัดสิทธิสำหรับผู้ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดและกำลังรับโทษ โดยบางแห่งมีกฎ

เกณฑ์ที่แตกต่างกันตามความร้ายแรงและประเภทของความผิด หรือระยะเวลาของโทษจำคุก บางแห่งยังคงจำกัดสิทธิแม้บุคคลนั้นจะพ้นโทษแล้วก็ตาม

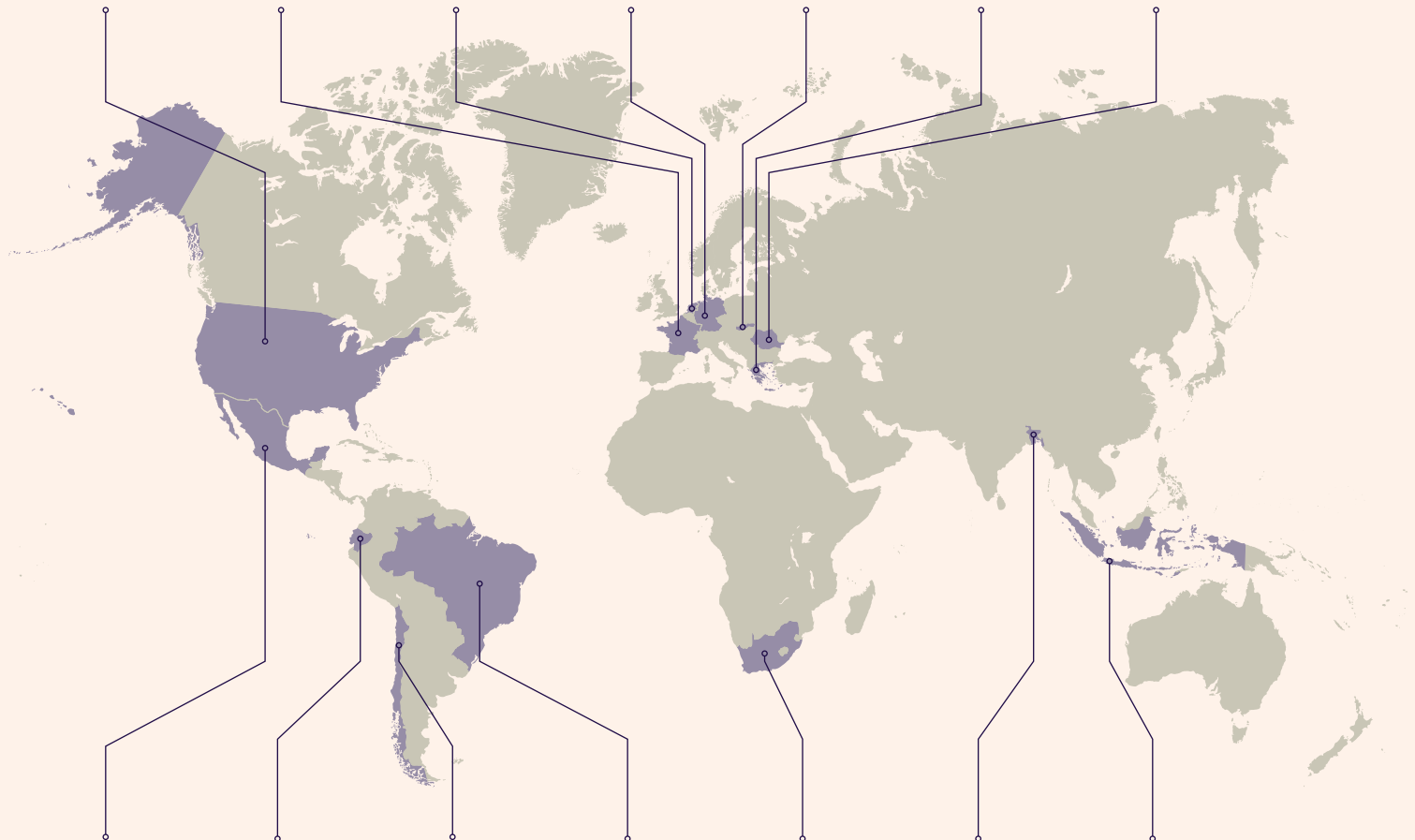
ความพยายามในการผลักดันสิทธิในการลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้ถูกคุมขังได้เริ่มเห็นผลในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา รวมถึงผ่านการดำเนินคดีทางกฎหมาย ตัวอย่างเช่น ในเม็กซิโก เป็นครั้งแรกที่มีผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีมากกว่า 31,000 คนได้รับสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นผลจากคำตัดสินของศาลการเลือกตั้งแห่งสหราชอาณาจักรของรัฐบาลกลางเมื่อปี พ.ศ. 2562 ที่ให้สิทธิลงคะแนนเสียงแก่ผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณา

คดี¹⁸² ในเนปาล คำสั่งของศาลฎีกาในปี พ.ศ. 2565 ได้เปิดทางให้ผู้ต้องขังสามารถลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งรัฐสภาได้ แม้ว่าจำนวนผู้ลงทะเบียนเลือกตั้งจะยังมีไม่มากนัก¹⁸³

ในนิวซีแลนด์ มีความท้าทายทางกฎหมายหลายครั้งต่อการห้ามผู้ต้องขังลงคะแนนเสียงโดยสิ้นเชิงในช่วงทศวรรษก่อนปี พ.ศ. 2563 ก่อนที่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งจะได้รับการแก้ไขให้ผู้รับโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือผู้ที่ถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี มีสิทธิลงคะแนนเสียงในเรือนจำ รายงานฉบับหนึ่งระบุว่า ในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2566 มีผู้ต้องขังที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงกว่า 5,000 คน แต่มีจำนวนผู้มาใช้สิทธิต่ำ¹⁸⁴ ที่ประเทศญี่ปุ่น แม้ว่าศาลจะยกฟ้อง

การเลือกตั้งล่าสุด: การเลือกตั้งจากเรือนจำ¹⁸⁵

สหรัฐอเมริกา ไม่มีตัวเลขปรากฏ ปี พ.ศ. 2567 การเลือกตั้ง ประธานาธิบดี การใช้สิทธิเลือกตั้ง ถูกจำกัดใน 23 รัฐ*	ฝรั่งเศส 12,500 คน ปี พ.ศ. 2565 การเลือกตั้ง ประธานาธิบดี ไม่มีการจำกัดสิทธิ เว้นแต่ศาลมีคำสั่ง ระงับสิทธิเลือกตั้ง	เนเธอร์แลนด์ ไม่มีตัวเลขปรากฏ ปี พ.ศ. 2567 การเลือกตั้ง รัฐสภายุโรป ไม่มีการจำกัดสิทธิ เว้นแต่ศาลมีคำสั่ง ระงับสิทธิเลือกตั้ง	เยอรมนี ไม่มีตัวเลขปรากฏ ปี พ.ศ. 2567 การเลือกตั้ง รัฐสภายุโรป ไม่มีการจำกัดสิทธิ เว้นแต่ศาลมีคำสั่ง ระงับสิทธิเลือกตั้ง	สโลวาเกีย 1,900 คน ปี พ.ศ. 2567 การเลือกตั้ง ประธานาธิบดี ไม่มีการจำกัดสิทธิ ในการเลือกตั้ง	กรีซ มีผู้มาใช้สิทธิเลือก ตั้งมากกว่า 80% ปี พ.ศ. 2567 การเลือกตั้ง รัฐสภายุโรป ไม่มีการจำกัดสิทธิ เว้นแต่ศาลมีคำสั่ง ระงับสิทธิเลือกตั้ง	โรมาเนีย 19,395 คน ปี พ.ศ. 2567 การเลือกตั้ง ประธานาธิบดี ไม่มีการจำกัดสิทธิ เว้นแต่ศาลมีคำสั่ง ระงับสิทธิเลือกตั้ง
---	---	---	--	--	--	---

เม็กซิโก 26,569 คน ปี พ.ศ. 2567 การเลือกตั้ง ประธานาธิบดีและ ท้องถิ่น ให้สิทธิเฉพาะ ผู้ต้องขังระหว่าง พิจารณาคดีเท่านั้น	เอกวาดอร์ 1,411 คน ปี พ.ศ. 2568 การเลือกตั้ง ประธานาธิบดี ให้สิทธิเฉพาะ ผู้ต้องขังระหว่าง พิจารณาคดีเท่านั้น	ชิลี มากกว่า 700 คน (จาก 14 เรือนจำ) ปี พ.ศ. 2565 การลงประชามติ ร่างรัฐธรรมนูญ ให้สิทธิเฉพาะ ผู้ต้องสงสัยหรือ ผู้ที่ถูกตัดสินในคดี ลหุโทษ (โทษจำคุก ไม่เกิน 3 ปี) เท่านั้น	บราซิล 332 คน (ในรัฐโอกรันดี โดซูล) ปี พ.ศ. 2567 การเลือกตั้งระดับ เทศบาล ให้สิทธิเฉพาะ ผู้ต้องขังระหว่าง พิจารณาคดี และ เยาวชนอายุ 16 ปี ขึ้นไปที่อยู่ในสถาน พินิจเท่านั้น	แอฟริกาใต้ มีผู้ลงทะเบียนเลือก ตั้ง 14,753 คน ปี พ.ศ. 2567 ไม่ให้สิทธิผู้ที่ถูก ตัดสินในคดีร้าย แรงหรือกำลังรับ โทษจำคุกตลอด ชีวิต	บังกลาเทศ 10 คนจาก 34 เรือนจำ ปี พ.ศ. 2567 การเลือกตั้งทั่วไป ไม่มีการจำกัดสิทธิ เว้นแต่ถูกตัดสิน ความผิดภายใต้ กฎหมายผู้สมรู้ ร่วมคิด	อินโดนีเซีย 10,303 คน ปี พ.ศ. 2567 การเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุง จาการ์ตา ไม่มีการจำกัดสิทธิ เว้นแต่ศาลมีคำสั่ง ระงับสิทธิเลือกตั้ง
---	--	---	--	---	--	--

หมายเหตุ

ประเทศ

จำนวน

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่
ใช้สิทธิปีที่มีการเลือกตั้ง
กรอบกฎหมายว่า
ด้วยสิทธิในการ
เลือกตั้ง

* ประเมินการว่ามีประชาชนราว 4 ล้านคนที่ได้รับสิทธิเลือกตั้ง
คืนเนื่องจากคดีอาญาร้ายแรง ในสหรัฐอเมริกา มี 2 รัฐ และ 2 เขต
อำนาจศาลที่อนุญาตให้ลงคะแนนเสียงได้ รวมถึงในกรณีที่มีการ
ตั้งข้อหาคดีอาญาร้ายแรง และมีเพียงไม่กี่ท้องถิ่นที่อนุญาตให้
ผู้ต้องขังระหว่างรอการพิจารณาคดีและผู้กระทำความผิดในคดี
ลหุโทษลงคะแนนเสียงได้

ผู้ต้องขังใช้สิทธิลงคะแนนเสียง
เมืองเชอมารัง จังหวัดชวากลาง
ประเทศอินโดนีเซีย ปี พ.ศ. 2557

**การรับรองสิทธิในการลงคะแนนเสียงตามกฎหมาย
สำหรับผู้ถูกคุมขังมีความแตกต่างกันอย่างมาก
ในแต่ละประเทศ ผู้ที่ถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี
อาจได้รับอนุญาตให้ลงคะแนนเสียงได้
แต่ผู้ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดและกำลังรับโทษ
มักถูกตัดสิทธิจากการเลือกตั้ง**

คดี แต่ในปี พ.ศ. 2567 ได้มีการยื่นฟ้องต่อศาลอุทธรณ์โตเกียวเพื่อท้าทายการตัดสินเลือกตั้งของผู้ต้องขัง ซึ่งได้จุดประกายให้เกิดการถกเถียงในประเด็นนี้

องค์กรภาคประชาสังคมในไอร์แลนด์ และคณะกรรมการกำกับดูแลเรือนจำกลางในเบลเยียมได้รับแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่เรือนจำสนับสนุนการลงคะแนนและอำนวยความสะดวกในกระบวนการลงคะแนนเสียงก่อนการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2567¹⁸⁶ ในไนจีเรีย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้จัดทำร่างกรอบแนวทางเพื่อรับรองสิทธิในการเลือกตั้งของผู้ต้องขัง ซึ่งจัดทำโดยองค์กร Carmelites Prisoners' Interest Organization และกำลังทำงานร่วมกับรัฐสภาเพื่อผลักดันการปฏิรูปกฎหมาย¹⁸⁷ ขณะที่รัฐสภาของเปรูกำลังพิจารณาการให้สิทธิเลือกตั้งแก่ผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดี ตามข้อเสนอของคณะทำงานพหุภาคีนำโดยผู้ตรวจการแผ่นดิน¹⁸⁸

แม้ว่าสิทธิในการเลือกตั้งจะได้รับการรับรองตามกฎหมายสำหรับผู้ต้องขัง แต่อุปสรรคด้านการจัดการและระบบราชการมักจำกัดการมีส่วนร่วมจริงในแอฟริกาใต้ เจ้าหน้าที่การเลือกตั้งได้เข้าเยี่ยมเรือนจำโดยมีเป้าหมายในการลงคะแนนให้ผู้ต้องขัง 100,000 คน แต่สามารถเข้าถึงได้เพียง 17,000 คน¹⁸⁹ โดยมีข้อกังวลเกี่ยวกับกระบวนการลงคะแนนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเรือนจำ¹⁹⁰ ในชิลี รัฐธรรมนูญให้สิทธิเลือกตั้งแก่ผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีในคดีลหุโทษ หรือผู้ที่รับโทษจำคุกไม่เกินสามปี แต่เพิ่งเริ่มมีการใช้สิทธินี้ในทางปฏิบัติเมื่อปี พ.ศ. 2565 ซึ่งมีผู้ใช้สิทธิมากกว่า 700 คนในเรือนจำ 14 แห่ง¹⁹¹ ในสหรัฐอเมริกา แม้ผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีส่วนใหญ่จะมีสิทธิเลือกตั้ง

แต่ต้องเผชิญกับอุปสรรคสำคัญเนื่องจากไม่มีหน่วยเลือกตั้งภายในเรือนจำ และการลงคะแนนทางไปรษณีย์เป็นเรื่องยากจากความล่าช้าของไปรษณีย์ ปัญหาการลงทะเบียนและการขาดคำแนะนำสำหรับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง¹⁹² หนึ่งในอุปสรรคที่ใหญ่ที่สุดคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าเกณฑ์ รวมถึงเจ้าหน้าที่เอง อาจไม่ทราบว่ามีสิทธิเลือกตั้ง¹⁹³ ซึ่งได้นำไปสู่ความพยายามของภาคประชาสังคมและหน่วยงานรัฐในรัฐต่างๆ เช่น โคโลราโดและเนวาดา เพื่อให้บริการเลือกตั้งสำหรับผู้ที่มีสิทธิในเรือนจำ¹⁹⁴

อีกหนึ่งปัญหาคือ การขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่เรือนจำ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก มีผู้ต้องขังเพียง 10 จาก 115 เรือนเท่านั้นที่ได้รับการลงทะเบียนเลือกตั้งก่อนการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2567 ส่งผลให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนมากไม่ได้รับการลงทะเบียน และการขาดการสนับสนุนด้านการจัดการอย่างเพียงพอทำให้ผู้มีสิทธิหลายคนไม่สามารถเข้าร่วมการเลือกตั้งได้¹⁹⁵ ในบังกลาเทศและปากีสถาน ขั้นตอนระบบราชการที่ซับซ้อน เช่น การยื่นคำร้องขอบัตรเลือกตั้งและการจัดเตรียมเอกสารจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้มาใช้สิทธิต่ำมาก โดยมีรายงานว่าในเรือนจำ 34 แห่งในบังกลาเทศ¹⁹⁶ มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งเพียง 10 คนจากผู้มีสิทธิทั้งหมด 47,000 คน และในเรือนจำแห่งหนึ่งของปากีสถาน มีผู้ใช้สิทธิน้อยกว่า 100 คนจากทั้งหมด 7,000 คน¹⁹⁷

ในทำนองเดียวกัน ในโมซัมบิก เนปาล และศรีลังกา การลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเรือนจำไม่ได้ดำเนินการอย่างเพียงพอก่อนการเลือกตั้ง ส่งผลให้ผู้ต้องขังจำนวนมากที่มีสิทธิถูกตัดสิทธิในการเลือกตั้งไปโดยปริยาย¹⁹⁸

ในเนเธอร์แลนด์ ทางกรรมาธิการได้จัดตั้งหน่วยเลือกตั้งเคลื่อนที่สำหรับการเลือกตั้งรัฐสภายุโรป อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผู้ต้องขังได้รับแจ้งล่าช้าหลายคนได้ทิ้งบัตรเลือกตั้งของตนไปแล้ว¹⁹⁹

นอกจากอุปสรรคด้านการจัดการแล้ว ยังมีความกังวลเกี่ยวกับความโปร่งใสของกระบวนการเลือกตั้งในเรือนจำ รายงานจากจอร์เจียระบุว่า มีบุคคลที่มีอิทธิพลภายในเรือนจำบังคับผู้ต้องขังคนอื่นให้ลงคะแนนให้กับพรรคการเมืองบางพรรคในการเลือกตั้งรัฐสภาปี พ.ศ. 2567²⁰⁰

ตัวอย่างกรณีความสำเร็จที่มีการอำนวยความสะดวกให้ผู้ต้องขังสามารถลงคะแนนเสียงได้ผ่านการประสานงานอย่างเข้มแข็งระหว่างหน่วยงานพบได้ในหลายประเทศ เช่น ในอินโดนีเซีย ความร่วมมือระหว่างเรือนจำกับหน่วยงานการเลือกตั้งทำให้พลเมืองจากจาร์ตาจำนวน 10,000 คนสามารถลงคะแนนเสียงได้ในปี พ.ศ. 2567²⁰¹ โรมานียก็ได้จัดตั้งความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ถูกคุมขังได้รับเอกสารแสดงตนที่ถูกต้องก่อนการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปี พ.ศ. 2567 ทำให้ผู้ต้องขังที่มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่า 19,000 คนสามารถลงคะแนนเสียงได้²⁰² ในกานาและนามิเบีย คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ทำงานอย่างใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่เรือนจำเพื่อดำเนินการลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งก่อนการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2567 และทำให้กระบวนการลงคะแนนเสียงเข้าถึงได้²⁰³ สำหรับการเลือกตั้งรัฐสภายุโรปปี พ.ศ. 2567 ผู้ต้องขังที่มีสิทธิเลือกตั้งในประเทศต่าง ๆ เช่น ฝรั่งเศส เยอรมนี และกรีซ สามารถลงคะแนนเสียงได้ผ่านการจัดตั้งหน่วยเลือกตั้งพิเศษหรือระบบการลงคะแนนทางไปรษณีย์ที่มีประสิทธิภาพและตรงเวลา²⁰⁴

การแก้ไขฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคม

การเข้าถึงและคุณภาพของโปรแกรมการฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคมในเรือนจำมีความแตกต่างกันอย่างมากทั่วโลก ซึ่งสะท้อนถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนทั้งในด้านแนวทางและการลงทุน บางประเทศได้พัฒนาระบบขั้นสูงที่มีการประเมินความเสี่ยงและความต้องการอย่างครอบคลุม นำไปสู่การออกแบบโปรแกรมการฟื้นฟูเฉพาะบุคคลเพื่อสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคม ขณะที่อีกด้านหนึ่ง การฟื้นฟูอาจมีเพียง

โปรแกรมฝึกอาชีพพื้นฐาน หรือในบางกรณีแทบไม่มีเลย ในหลาย ๆ ครั้ง องค์กรภาคประชาสังคมได้เข้ามาช่วยเติมเต็มช่องว่างในกรณีที่ไม่จัดให้มีโปรแกรมฟื้นฟู มีรายงานอย่างกว้างขวางว่าการขาดแคลนงบประมาณและทรัพยากร รวมถึงปัญหาเรือนจำแออัด เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการฟื้นฟูผู้ต้องขัง

จากการตอบแบบสำรวจของสำนักงานว่าด้วย

ยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) จาก 62 เขตอำนาจศาล ส่วนใหญ่ระบุว่ามีการดำเนินโปรแกรมการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพในเรือนจำ และ 68% รายงานว่ามีโปรแกรมเฉพาะทางมากขึ้น แม้จะมีข้อสังเกตว่าขอบเขตและการเข้าถึงโปรแกรมเหล่านี้ยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัด มีเพียง 54% ของเขตอำนาจศาลที่ตอบแบบสำรวจที่ระบุว่ามีการพัฒนาพื้นฐานของหลักฐานเชิง

ประจักษ์ และมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน (57%) ที่ได้รวมแนวทางการตอบสนองต่อเพศภาวะเข้าไว้ด้วย²⁰⁵

ในด้านบวก หลายประเทศได้ดำเนินการปฏิรูปเพื่อมุ่งสู่ระบบเรือนจำที่เน้นการฟื้นฟูมากขึ้น โดยในญี่ปุ่น ประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ซึ่งมีกำหนดมีผลบังคับใช้ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2568 ได้ให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูมากกว่าการลงโทษ ซึ่งนับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในแนวทางของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศ ทางกรมได้มีการเตรียมการเพื่อดำเนินการตามการปฏิรูป รวมถึงการนำแผนการฟื้นฟูเฉพาะบุคคลมาใช้²⁰⁶ ในปีถัดมาซึ่งเคยมีรายงานว่าโปรแกรมการฟื้นฟูไม่เพียงพอ และองค์กร NGO ในประเทศชื่อ Justice Project Pakistan ได้เปิดเผยถึงระเบียบที่ผู้ต้องขัง (รวมถึงผู้ป่วยและผู้สูงอายุ) ซึ่งต้องทำงานเป็นเวลานาน ได้มีการจัดทำนโยบายปฏิรูปเรือนจำแห่งชาติเพื่อพัฒนาโปรแกรมฟื้นฟูอย่างครอบคลุม²⁰⁷ ในทำนองเดียวกันที่รัฐมหาษัตริย์ในอินเดีย ได้มีการผ่านร่างกฎหมายเพื่อปฏิรูประบบเรือนจำของรัฐ โดยให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูอย่างเด่นชัด²⁰⁸

หลายประเทศเริ่มตระหนักว่า การมีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม เป็นหัวใจสำคัญของการทำให้โครงการฟื้นฟูผู้ต้องขังมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น ในอาร์เมเนีย

เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์จากเรือนจำ 10 แห่งได้เข้ารับการอบรมในปี พ.ศ. 2567 เพื่อเพิ่มทักษะในการช่วยผู้ต้องขังกลับคืนสู่สังคม²⁰⁹ ในประเทศอื่น ๆ เช่น กายอานา ยูเครน ชูแดนใต้ โลปีเรีย และโมซัมบิก เจ้าหน้าที่เรือนจำได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสนับสนุนกระบวนการฟื้นฟู ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับทุนสนับสนุนและการสนับสนุนจากหน่วยงานของสหประชาชาติ²¹⁰ ส่วนในโมร็อกโก ขณะนี้กำลังมีการพัฒนาเครื่องมือฝึกอบรมเจ้าหน้าที่โดยใช้ ‘กฎบัตรจริยธรรมการปฏิบัติโทษ’ ฉบับใหม่เป็นแนวทาง ซึ่งจะถูกนำมาใช้ในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เรือนจำเกี่ยวกับแนวทางการฟื้นฟูในเรือนจำเร็ว ๆ นี้

นอกจากนี้ การเพิ่มโอกาสด้านการศึกษาในเรือนจำกำลังเป็นกระแสสำคัญทั่วโลก หลายประเทศเริ่มร่วมมือกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อนำการศึกษาเข้าไปในระบบเรือนจำ และจัดหลักสูตรการศึกษาระดับประถมและมัธยมให้ผู้ต้องขัง ห้องสมุดในเรือนจำมีอยู่พอสมควรแล้ว แต่โครงการใหม่ ๆ ก็กำลังส่งเสริมให้มีมากขึ้น และบางแห่งยังเชื่อมโยงกับโอกาสการลดโทษด้วย เช่น ในฟิลิปปินส์ โครงการ ‘Read Your Way Out’ เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังที่เข้าร่วมกิจกรรมการอ่าน การเข้าชมรมหนังสือ และกิจกรรมด้านวรรณกรรมอื่น ๆ ได้รับการพิจารณาปล่อยตัวก่อนกำหนด²¹² นอกจากนี้

นี้ เพื่อแสดงและส่งเสริมแนวทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในเรือนจำ สถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตแห่งยูเนสโก (UNESCO Institute for Lifelong Learning – UIL) ได้เปิดตัวชุดกรณีศึกษา 16 กรณีเกี่ยวกับการศึกษาในเรือนจำเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 โดยเน้นย้ำถึงโครงการห้องสมุดเรือนจำที่ประสบความสำเร็จ เช่น ที่ประเทศไทยและนอร์เวย์²¹³

เนื่องจากมีหลักฐานชัดเจนว่า การมีงานทำช่วยลดโอกาสการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษ การฝึกอาชีพซึ่งมักเชื่อมโยงกับความต้องการของตลาดแรงงานจึงขยายตัวมากขึ้น เช่น ในเคนยา หน่วยงานราชทัณฑ์ได้เริ่มดำเนินโครงการใหม่ ๆ ในอุตสาหกรรมและกิจการสมัยใหม่สำหรับผู้ต้องขัง²¹⁴ นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดตั้งศูนย์ฝึกวิชาชีพแห่งใหม่ในหลายประเทศ เช่น อาร์เมเนียและจอร์แดน²¹⁵ อีกทั้งยังมีการให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นกับทักษะดิจิทัลซึ่งกำลังกำหนดทิศทางของโปรแกรมการฟื้นฟู²¹⁶ ตัวอย่างเช่น มีการจัดตั้งห้องปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคอมพิวเตอร์และทักษะดิจิทัลในเรือนจำในอินเดียและเซียร์ราลีโอน ขณะที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอาเซอร์ไบจานได้เสนอให้มีการเพิ่มหลักสูตรเทคโนโลยีและความรู้ดิจิทัลเข้าไว้ในโปรแกรมของเรือนจำ²¹⁷

กระบวนการยุติธรรม เชิงสมานฉันท์ในเรือนจำ

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในบริบทของการฟื้นฟูในเรือนจำกำลังได้รับความสนใจในฐานะวิธีการที่มีประสิทธิภาพ โดยมีโปรแกรมต่าง ๆ เกิดขึ้นมากขึ้น ตัวอย่างเช่น โครงการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่เรือนจำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ได้เริ่มดำเนินการในสิงคโปร์ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา แคมเบีย และมาลาวี²¹⁸ ในสหรัฐอเมริกา หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในรัฐนิวแฮมป์เชียร์มีโครงการ Restorative Learning Dialogues ซึ่งเป็นโปรแกรมระยะเวลา 8 ถึง 10 สัปดาห์ ที่มุ่งเยียวยาความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่น²¹⁹

ในประเทศญี่ปุ่น เจ้าหน้าที่เรือนจำเก็บรวบรวมคำให้การของผู้เสียหาย รวมถึงความรู้สึกต่าง ๆ

และใช้รายงานเหล่านั้นในกระบวนการฟื้นฟูของผู้ต้องขัง โดยได้รับความยินยอมจากผู้เสียหาย ปฏิกริยาของผู้กระทำผิดจะถูกสื่อสารกลับไปยังผู้เสียหายด้วย²²⁰ ในประเทศอินเดีย แม้จะไม่มี การส่งจดหมายออกไป แต่ผู้ต้องขังก็มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกและสะท้อนความรับผิดชอบของตนเอง²²¹

กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ยังได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการสนทนา และการไกล่เกลี่ยระหว่างผู้ต้องขังด้วยกันเอง ในประเทศอาร์เจนตินา มีการจัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขความขัดแย้งเพื่อจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคลระหว่างผู้ต้องขังหญิงและเจ้าหน้าที่เรือนจำ โดยมีรายงานว่าแนวทางดังกล่าวมีประสิทธิภาพ และแสดงให้เห็นว่าการ

ลงโทษทางวินัยจำเป็นเฉพาะในสถานการณ์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น²²² ที่เรือนจำแห่งหนึ่งในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ มีทีมเฉพาะด้านแก่งอาชญากรรมที่ทำงานร่วมกับพี่เลี้ยงผู้ต้องขังเพื่อจัดการกับความขัดแย้งก่อนจะบานปลาย และเข้ามามีบทบาทในการไกล่เกลี่ยเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ดังที่เรียด นอกจากนี้ ยังมีองค์กรผู้นำด้านยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่มีบทบาทในการแก้ไขข้อขัดแย้ง และการไกล่เกลี่ยระหว่างผู้ต้องขังที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงด้วย²²³

แนวทางยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ยังถูกนำมาใช้ในประเทศสิงคโปร์และสหราชอาณาจักรเพื่อเยียวยาความสัมพันธ์ที่เสียหายระหว่างสมาชิกในครอบครัวกับผู้ต้องขัง²²⁴

ประเด็นนำจับตามอง:

ประสบการณ์ตรงที่มีบทบาทต่อการปฏิรูปเรือนจำ

มีการยอมรับเพิ่มมากขึ้นว่า ความพยายามในการปฏิรูปเรือนจำจะเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อมีการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของบุคคลที่มีประสบการณ์ตรงจากการต้องโทษจำคุกหรือจากระบบยุติธรรมทางอาญาโดยรวม ในหลายประเทศ โดยเฉพาะในประเทศทางซีกโลกเหนือ ขบวนการที่ผลักดันให้บุคคลเหล่านี้มีบทบาทกำลังเติบโตขึ้น ซึ่งมักนำโดยองค์กรภาคประชาสังคมระดับรากหญ้า และขณะนี้เริ่มได้รับความสนใจจากหน่วยงานรัฐและผู้ให้ทุนมากขึ้นเรื่อย ๆ

งานวิจัยจำนวนมากชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของแนวทางดังกล่าว รวมถึงการทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อความท้าทายที่ชุมชนที่ได้รับผลกระทบต้องเผชิญซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่มีข้อมูลรอบด้านและเปี่ยมด้วยความเข้าใจ²²⁵ งานศึกษาเหล่านี้ยังชี้ให้เห็นถึงความซับซ้อนและประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมลักษณะนี้ เช่น การถูกเอารัดเอาเปรียบ การสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง รวมถึงปัญหาการตีตราที่ต่อเนื่องต่อบุคคลที่เคยถูกตัดสินว่ากระทำความผิดทางอาญา²²⁶

แม้ว่าจะมีแนวปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับในสาขาที่เกี่ยวข้อง เช่น สุขภาพจิต และการดูแลด้านนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งให้ผู้ใช้บริการหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากบริการเหล่านั้นเข้ามามีส่วนร่วม แต่เมื่อพูดถึงระบบยุติธรรมทางอาญา การตีตราทางสังคมและอคติมักเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของบุคคลเหล่านี้ในการกำหนดนโยบายและการปฏิรูปในหลายประเทศ ตัวอย่างเช่น นโยบายการเปิดเผยประวัติอาชญากรรมโดยบังคับมักเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในการผลักดันการปฏิรูป²²⁷ ซึ่งประเด็นนี้ได้รับการยอมรับในที่ประชุมผู้เชี่ยวชาญระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมสำหรับทุกคนเมื่อช่วงปลายปี พ.ศ. 2567²²⁸

ในสหรัฐอเมริกา ขบวนการ Credible Messenger ซึ่งเริ่มต้นขึ้นในช่วงทศวรรษ 1970 และเกิดก่อนการเคลื่อนไหวของผู้มีประสบการณ์ตรงในระบบยุติธรรมในวงกว้าง มุ่งเน้นให้บุคคลที่เคยผ่านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและสามารถปรับตัวกลับคืนสู่สังคมได้สำเร็จ มาเป็นพี่เลี้ยงให้ผู้อื่น องค์กรอื่นในสหรัฐฯ เช่น InsideOut Writers และ Juvenile Rights ก็มีผู้นำที่เป็นผู้มีประสบการณ์ตรงซึ่งนำประสบการณ์เหล่านั้นมาใช้ในการสนับสนุนเพื่อนที่มีประสบการณ์คล้ายกันและผลักดันการปฏิรูประบบในเชิงโครงสร้าง

ในยุโรป องค์กร Prison Reform Trust ในอังกฤษได้ก่อตั้งเครือข่าย Prisoner Policy Network ซึ่งรวบรวมผู้ที่อยู่ในเรือนจำ ผู้ที่พ้นโทษ ครอบครัวของพวกเขา และองค์กรผู้สนับสนุนเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ในสหราชอาณาจักร องค์กร NGO ที่ชื่อ Peer Power ยังร่วมมือกับหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเยาวชน เพื่อนำประสบการณ์ตรงของเยาวชนมาใช้ในการออกแบบบริการด้านไอร์แลนด์ NGO ที่ชื่อ Spéire Nua ให้การสนับสนุนผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในระบบยุติธรรมทางอาญา เพื่อช่วยให้พวกเขามีบทบาทในการปฏิรูปและเป็นพี่เลี้ยงให้ผู้อื่น ส่วนในเนเธอร์แลนด์ กลุ่ม Young Perspectives เป็นผู้นำในการฝึกอบรมเยาวชนที่มีประสบการณ์ตรงให้กลายเป็นผู้สนับสนุนการปฏิรูปความยุติธรรม โดยทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงานด้านกระบวนการยุติธรรมเพื่อพัฒนาทักษะและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ นอกจากนี้ หลักสูตรระดับปริญญาตรีด้านสังคมสงเคราะห์ในเนเธอร์แลนด์หลายแห่งยังมีสาขาเฉพาะด้านความรู้จากประสบการณ์ตรง เพื่อเตรียมให้นักศึกษาเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประสบการณ์ตรงอย่างมืออาชีพ

ในแอฟริกา องค์กร Tithandizane Comfort

Homes ในแซมเบียทำงานรณรงค์เพื่อการปฏิรูปความยุติธรรมร่วมกับผู้หญิงที่มีประสบการณ์ตรงจากเรือนจำ ในเคนยา องค์กร Clean Start Africa ได้สร้างเครือข่ายสนับสนุนของผู้หญิงที่เคยต้องโทษ ซึ่งร่วมกันรณรงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลง ขณะที่ในคาสัสสถานก็มีเครือข่ายสนับสนุนในลักษณะคล้ายกัน แม้จะไม่ใช่เป็นการคุมขังได้มากขึ้น ส่วนในกัวเตมาลา องค์กร Colectivo Artesana ทำงานเพื่อปกป้องสิทธิของผู้หญิงในเรือนจำและบุตรของพวกเขา โดยให้ความสำคัญกับการทำให้โทษจำคุกไม่ส่งผลกระทบต่อครอบครัว พร้อมทั้งดูแลเรื่องโภชนาการของเด็กในเรือนจำด้วย

ในระดับนานาชาติ เครือข่ายต่างๆ เช่น International Network of Formerly Incarcerated Women และ Incarceration Nations Network ได้รวบรวมผู้ที่มีประสบการณ์ตรงจากเรือนจำในหลากหลายภูมิภาค เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีความหมาย ในลักษณะเดียวกัน เครือข่าย International Network of Women Relatives of Persons Deprived of Liberty (RIMUF) ก็ทำงานรณรงค์เพื่อสิทธิของครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากการจำคุก ขณะเดียวกัน องค์กร NGO ระดับนานาชาติ เช่น องค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล (PRI) และ Fair Trials ก็ได้จัดตั้งโครงสร้างการดำเนินการอย่างเป็นทางการเพื่อขับเคลื่อนการเคลื่อนไหวต่อไป

นอกจากโครงการที่ขับเคลื่อนโดยภาคประชาสังคมและกลุ่มนักเคลื่อนไหวแล้ว รัฐบาลในหลายประเทศก็เริ่มให้ผู้ที่มีประสบการณ์ตรงเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งใน

กระบวนการอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการมากขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในวงกว้างต่อการปฏิรูปอย่างครอบคลุม ตัวอย่างเช่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 หน่วยงานราชทัณฑ์และคุมประพฤติในอังกฤษและเวลส์ได้ดำเนินเครือข่าย Lived Experience Engagement Network (LEEN) โดยร่วมมือกับองค์กรกว่า 30 แห่ง หนึ่งในผลลัพธ์สำคัญคือการพัฒนามาตรฐานความเป็นเลิศในการมีส่วนร่วมของผู้มีประสบการณ์ตรง (Lived Experience Engagement Standard of Excellence)²²⁹

กระทรวงยุติธรรมของไอร์แลนด์ได้ให้การรับรองอย่างเป็นทางการถึงคุณค่าของประสบการณ์ตรงในยุทธศาสตร์ล่าสุด ซึ่งเห็นได้จากโครงการ Lived Experience Leadership Programme ที่มีแนวทางแบบองค์รวม²³⁰ นอกจากนี้หน่วยงานราชทัณฑ์ของไอร์แลนด์ยังคงจ้างบุคคลที่มีประสบการณ์ตรงเพื่อดำเนินโครงการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในสหรัฐอเมริกา เมืองลอสแอนเจลิสได้นำโครงการ Credible Messenger มาใช้เพื่อสนับสนุนเยาวชนที่ถูกคุมขังและเพิ่งได้รับการปล่อยตัว โดยโครงการนี้ดำเนินการร่วมกับ

องค์กรภาคประชาสังคมท้องถิ่นหลายแห่ง²³¹ จากการสำรวจที่จัดทำโดย UNODC พบว่า 32 เขตอำนาจศาลได้มีการมีส่วนร่วม หรือมีแผนที่จะให้ผู้ต้องขังและ/หรือครอบครัวของพวกเขามีส่วนร่วมในการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขฟื้นฟูในเรือนจำ โดยส่วนใหญ่เขตอำนาจศาลเหล่านี้อยู่ในภูมิภาคเอเชียและอเมริกา และไม่มีในทวีปแอฟริกา²³²

เรือนจำสีเขียว

ทางการในหลายประเทศทั่วโลกยังคงแสวงหาแนวทางในการทำให้ระบบเรือนจำมีความยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อมและมีความสามารถในการรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากยิ่งขึ้น มีหลักฐานเพิ่มขึ้นที่แสดงให้เห็นว่า การเข้าถึงพื้นที่สีเขียวและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติสามารถช่วยลดความรุนแรง ทำให้สุขภาพจิตในเรือนจำดีขึ้น และเพิ่มโอกาสในการฟื้นฟูผู้ต้องขัง ตัวอย่างเช่น ในการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับยุโรปเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2567 ในหัวข้อนี้ งานวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า พื้นที่สวนที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสามารถส่งเสริมสุขภาพของทั้งผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ และโครงการริเริ่มด้านความยั่งยืนต่าง ๆ ยังสามารถเพิ่มโอกาสในการทำงานและฝึกอบรมให้กับผู้ต้องขังได้อีกด้วย²³³

นอกจากนี้ ยังเริ่มเห็นได้ชัดเจนมากขึ้นว่าเรือนจำที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสามารถนำไปสู่การประหยัดต้นทุนในระยะยาวอย่างมีนัยสำคัญสำหรับหน่วยงานราชทัณฑ์ ตัวอย่างเช่น ในประเทศไอร์แลนด์ โครงการเปลี่ยนหลอดไฟเป็นแบบ LED ช่วยลดการใช้พลังงาน ส่งผลให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้ประมาณ 265,000 ยูโรต่อปี และลดการใช้พลังงานของหลอดไฟลงได้ถึง 50%²³⁴ และมีรายงานว่าเรือนจำแห่งหนึ่งในประเทศมาลาวีสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายด้านไฟฟ้าได้ถึง 400 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน หลังจากที่ได้ติดตั้งเครื่องผลิตก๊าซชีวภาพเพื่อใช้ในการผลิตเชื้อเพลิง²³⁵

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากเรือนจำยังคงมีความสำคัญ โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ปริมาณของเสียที่ปล่อยออกมา และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับระบบนิเวศท้องถิ่น ในเอกวาดอร์ มีแผนที่จะสร้างเรือนจำความมั่นคงสูงสองแห่งในระบบนิเวศที่อ่อนไหวและชุมชนชนพื้นเมืองโดยไม่ได้มีการปรึกษาหารือก่อน ทำให้เกิดการประท้วงจากองค์กรชุมชนบรรพบุรุษในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ โดยพื้นที่ป่าฝนแห่งเขตร้อนขนาด 74 เฮกตาร์ ซึ่งเป็นหนึ่งในระบบนิเวศที่ถูกคุกคามมากที่สุดของเอกวาดอร์ ได้ถูกแผ้วถางสำหรับสร้างหนึ่งในเรือนจำดังกล่าวแล้ว²³⁶ ในฮอนดูรัส แผนการสร้างเรือนจำแห่งใหม่บนเกาะสวอนได้ก่อให้เกิดความกังวลในกลุ่มนักอนุรักษ์เนื่องจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อระบบนิเวศทางบกและน้ำของเกาะ²³⁷

ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 องค์กรการปฏิรูปการลงโทษสากล (PRI) และสถาบันวิจัยอาชญากรรมและความยุติธรรมระหว่างภูมิภาคแห่งสหประชาชาติ (UNICRI) ได้ออกคู่มือสำหรับการสร้างเรือนจำที่ยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีตัวอย่างแนวปฏิบัติที่น่าสนใจและขั้นตอนปฏิบัติที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพและเอื้อต่อการฟื้นฟู²³⁸ คู่มือชี้ให้เห็นว่าเรือนจำมักถูกมองข้ามในการอภิปรายเกี่ยวกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมทั้งๆ ที่มีร่องรอยการปล่อยก๊าซคาร์บอนในระดับสูง อย่างไรก็ตามเรือนจำก็สามารถ

มีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมความพยายามด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงผ่านการมีส่วนร่วมโดยตรงของผู้ที่อยู่ในเรือนจำ และการบูรณาการโอกาสด้านความเป็นอยู่ที่ดีและการฟื้นฟู

มีการดำเนินการขั้นตอนเชิงบวกในการบูรณาการหลักการความยั่งยืนเข้าสู่แนวทางนโยบายเรือนจำและพัฒนาแผนปฏิบัติการด้านสภาพภูมิอากาศโดยเฉพาะสำหรับเรือนจำในหลายประเทศ ในแคนาดา ยุทธศาสตร์ความยั่งยืนปี พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570 ของบริการราชทัณฑ์ให้ความสำคัญกับมาตรการลดการใช้พลังงาน น้ำ และของเสียเพื่อช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก²³⁹

กรอบยุทธศาสตร์และแนวทางของเคนยาในการสร้างความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้กับระบบยุติธรรมของประเทศ ระบุบทบาทของภาคส่วนในการดำเนินมาตรการปรับตัวและลดผลกระทบเพื่อต่อสู้กับผลกระทบด้านลบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และรวมแผนที่จะทำให้บริการเรือนจำเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยเชื่อมโยงอย่างแน่นแฟ้นกับการฟื้นฟูสภาพใหม่²⁴⁰ โครงการใหม่รวมถึงโปรแกรมการนำเสื้อผ้ามาใช้ใหม่และรีไซเคิล ซึ่งส่งเสริมความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างชุมชน และการบำบัดฟื้นฟูในระดับบุคคล โดยมุ่งหวังที่จะให้ความรู้และทักษะที่ใช้งานได้จริงในอุตสาหกรรมสีเขียว รวมถึงการฝึกอบรมด้านธุรกิจและการตลาด²⁴¹

ผู้ต้องขังตรวจสอบรั้วก่อนการแถลงข่าว
ประกาศเปิดโครงการฟาร์มเรือนจำคิงส์ตันใหม่
อีกครั้ง ที่ออนแทรีโอ ประเทศแคนาดา สิงหาคม
พ.ศ. 2562

**พื้นที่สวนที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ
สามารถส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี
ของทั้งผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่
และโครงการความยั่งยืนต่างๆ
สามารถเพิ่มโอกาสในการทำงาน
และการฝึกอบรมสำหรับผู้ต้องขังได้**

นอกจากนี้ ยังมีแผนที่จะปรับปรุงฟาร์มเรือนจำให้ทันสมัย เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองในการผลิตอาหาร และสามารถจำหน่ายผลผลิตส่วนเกินได้²⁴²

โครงการความยั่งยืนในเรือนจำยังคงได้รับการพิจารณาเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาคาความไม่มั่นคงทางอาหาร รวมถึงในพื้นที่ที่เปราะบางและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง การดำเนินโครงการ Green Corrections Initiative ในชูดานใต้ได้รวมการฝึกทักษะด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มโอกาสในการดำรงชีวิตทางการเกษตรด้วย²⁴³

มีเรือนจำหลายแห่งที่เริ่มหันมาใช้แหล่งพลังงานทดแทนและนำมาตรการประหยัดพลังงานมาใช้เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและต้นทุนการดำเนินงาน เช่น กรมราชทัณฑ์

ของไอร์แลนด์มีเป้าหมายที่จะติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ในเรือนจำทั้งหมด²⁴⁴ นอกจากนี้ ระบบโซลาร์เซลล์ยังได้ถูกติดตั้งในเรือนจำ 6 แห่งในปีถัดมาในช่วงที่ผ่านมา เพื่อแก้ไขปัญหาไฟฟ้าดับบ่อยครั้งและจัดหาแหล่งพลังงานที่มั่นคงและคุ้มค่าทางการเงินมากขึ้น เจ้าหน้าที่ระบุว่าแหล่งพลังงานใหม่ที่นำเชื้อถ่านหินได้ช่วยให้พวกเขาสามารถรักษาอุณหภูมิอาหารและยาให้เย็นอยู่เสมอและดำเนินระบบการจัดการข้อมูลดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ²⁴⁵ บางระบบเรือนจำยังได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำการขนส่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้นเข้ามาใช้ รวมถึงในแคนาดาที่เจ้าหน้าที่มีแผนจะให้รถยนต์ที่ปล่อยก๊าซเป็นศูนย์หรือรถไฮบริดอย่างน้อย 50% ภายในปี พ.ศ. 2570²⁴⁶

ในขณะที่เจ้าหน้าที่พยายามมองหาวิธีที่ทำให้เรือนจำเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น นักเคลื่อนไหวเพื่อการปฏิรูปเรือนจำยังคงย้ำเตือนเกี่ยวกับภัยคุกคามของ “การฟอกเขียว” (greenwashing) และชี้ให้เห็นว่าวิธีที่มีประสิทธิภาพมากกว่าที่จะทำให้ระบบเรือนจำยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อมและประหยัดต้นทุนคือการปฏิรูประบบยุติธรรมทางอาญาในวงกว้าง รวมถึงการลดจำนวนผู้ต้องขังและการปรับปรุงสภาพการคุมขัง²⁴⁷ นอกจากนี้ ยังมีความกังวลว่าการ “ทำให้เรือนจำเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ในบางพื้นที่อาจจะละเลยประเด็นสิทธิมนุษยชน รวมถึงความกังวลเกี่ยวกับสภาพการทำงานและค่าตอบแทนที่ไม่เป็นธรรมด้วย²⁴⁸

ระบบเรือนจำ ในดินแดนโพ้นทะเล

หลายประเทศยังคงมีดินแดนโพ้นทะเล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่แยกออกจากแผ่นดินใหญ่ทางภูมิศาสตร์ แต่ถูกปกครองภายใต้การควบคุมทางการเมือง การบริหาร กฎหมาย และการเมืองในระดับที่แตกต่างกัน ประเทศหลักที่มีดินแดนโพ้นทะเล ได้แก่ ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และนอร์เวย์ ระบบยุติธรรมและเรือนจำของดินแดนเหล่านี้ถูกปกครองภายใต้สถานะที่แตกต่างกัน โดยมีระดับของการปกครองตนเองทางการเมือง กฎหมาย และการเมืองที่หลากหลาย

ระบบเรือนจำในดินแดนโพ้นทะเลจำนวนมากยังคงมีร่องรอยของมรดกทางประวัติศาสตร์ รวมถึงบางส่วนที่เป็นผลจากยุคอาณานิคม ในช่วงการปกครองแบบอาณานิคม เรือนจำมักถูกใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมทางเชื้อชาติ สังคม และการเมือง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและบังคับใช้อำนาจและยังเป็นแหล่งแรงงานบังคับอีกด้วย²⁴⁹ สิ่งนี้ได้ทิ้งร่องรอยอย่างยาวนานไว้ในรูปแบบการจัดการเรือนจำ ซึ่งมักแออัด มีโครงสร้างพื้นฐานล้าสมัย และทรัพยากรจำกัด เนื่องจากระบบเหล่านี้ไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อรองรับประชากรจำนวนมากและหลากหลาย และ

เน้นการฟื้นฟูผู้กระทำผิด ส่งผลให้ระบบเหล่านี้ยังคงประสบปัญหาในการกลับคืนสู่สังคมและการฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอิทธิพลจากยุคอาณานิคมยังคงหล่อหลอมแนวทางการดำเนินงานของระบบยุติธรรมในปัจจุบัน

ดินแดนโพ้นทะเลของเนเธอร์แลนด์ ซึ่งเรียกรวมกันว่าแคริบเบียนเนเธอร์แลนด์ ประกอบด้วยหมู่เกาะหลายแห่งที่มีระดับของความเป็นอิสระแตกต่างกัน ได้แก่ อารูบา คูราเซา และซินต์มาร์เทน ซึ่งเป็นเขตอำนาจที่ปกครองตนเอง ขณะที่โบแนร์ ซินต์เอิสตาซียุส และซาบา เป็นเทศบาลพิเศษของเนเธอร์แลนด์ ระบบกฎหมายของดินแดนเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากกฎหมายเนเธอร์แลนด์ โดยรัฐบาลเนเธอร์แลนด์มีอำนาจในเรื่องกระบวนการยุติธรรม ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ได้เข้าแทรกแซงเพื่อปฏิรูปเรือนจำและการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อตอบสนองต่อสภาพการคุมขังที่ย่ำแย่และอัตราอาชญากรรมที่สูง ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปได้พิจารณาคดีเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำและการไม่สามารถลดหย่อนโทษจำคุกตลอดชีวิตได้²⁵⁰ ในซินต์มาร์เทนและคูราเซา ซึ่งเนเธอร์แลนด์ได้เป็นฝ่ายชี้แจงและปกป้องฝ่ายตน

ระบบเรือนจำบนเกาะเหล่านี้ได้รับผลกระทบจากความท้าทายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด เนื่องจากที่ตั้งอยู่ใกล้เส้นทางการค้ายาเสพติดสายหลักที่เชื่อมโยงโคลอมเบียและเวเนซุเอลา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดแรงกดดันอย่างต่อเนื่องต่อระบบเรือนจำ รายงานล่าสุดจากคณะกรรมการป้องกันการทรมานของสภายุโรป (CPT) เกี่ยวกับสภาพเรือนจำในอารูบา คูราเซา และซินต์มาร์เทน ระบุว่า แม้จะมีการปรับปรุงสถานที่บางส่วน แต่ปัญหาความแออัด ความไม่ถูกสุขลักษณะ และการสนับสนุนด้านสุขภาพจิตยังคงมีอยู่อย่างจำกัดอย่างมาก²⁵²

เพื่อแก้ไขปัญหาคาความแออัด โครงสร้างพื้นฐานที่เสื่อมสภาพ และความเสียหายจากสภาพอากาศรุนแรงในดินแดนโพ้นทะเล ได้มีการให้คำมั่นในการลงทุน ตัวอย่างเช่น สำนักงานบริการโครงการแห่งสหประชาชาติ (UNOPS) ซึ่งได้รับการสนับสนุนเงินจำนวน 52 ล้านดอลลาร์สหรัฐจากรัฐบาลซินต์มาร์เทนและรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ จะดำเนินการก่อสร้างเรือนจำแห่งใหม่ โดยคาดว่าจะเริ่มงานในปี พ.ศ. 2568²⁵³ ความเคลื่อนไหวนี้เกิดขึ้นจากการหารือที่ดำเนินมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ภายหลังพายุเฮอริเคนเออร์มา ผู้ต้องขังบางรายถูกย้ายไปยังเนเธอร์แลนด์ ขณะที่มีการส่งผู้

คอนเทนเนอร์ 11 ยูนิตมาที่ซินต์มาร์เทนเพื่อใช้เป็นห้องขังชั่วคราว แต่ไม่ได้ถูกนำมาใช้งาน โดยให้เหตุผลหลักว่าเกิดจากปัญหาด้านการจัดการ²⁵⁴

นอกจากนี้ เรือนจำปวงต์บล็องชีในซินต์มาร์เทนได้รับการสนับสนุนจากกองทัพเนเธอร์แลนด์เนื่องจากมีความกังวลอย่างมากด้านความมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากปฏิบัติการตรวจค้นที่ดำเนินการในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ปฏิบัติการดังกล่าวนำโดยกองกำลังตำรวจท้องถิ่นร่วมกับกองทัพเนเธอร์แลนด์ ซึ่งส่งผลให้มีการยึดอาวุธ โทรศัพท์มือถือ และยาเสพติดจำนวนหนึ่ง²⁵⁵

ดินแดนโพ้นทะเลของฝรั่งเศสทั้งหมดอยู่ภายใต้อำนาจทางกฎหมายของกระทรวงยุติธรรมฝรั่งเศส และได้รับการสนับสนุนในระดับที่แตกต่างจากฝรั่งเศส ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานะทางกฎหมายของแต่ละดินแดน รายงานวุฒิสภาฝรั่งเศสประจำปี พ.ศ. 2568 ระบุถึงวิกฤตด้านความมั่นคงที่ทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งสะท้อนผ่านอาชญากรรมรุนแรงที่เพิ่มขึ้น ความไม่สงบในเขตเมือง และการโจมตีเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่เพิ่มขึ้นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา²⁵⁶ รายงานยังชี้ถึงอิทธิพลที่ขยายตัวของเครือข่ายค้ายาเสพติด โดยเฉพาะในเขตแคริบเบียนและเฟรนช์เกียนา ตลอดจนปัญหาเรือนจำแออัดอย่างรุนแรง การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์อย่างรุนแรง และสภาพการคุมขังที่ย่ำแย่

ความท้าทายเหล่านี้ยังได้รับความสนใจจากองค์กรสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศด้วย ในรายงานปี พ.ศ. 2568 คณะกรรมการป้องกันการทรมานของสภายุโรป (CPT) ได้วิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงเกี่ยวกับปัญหาความแออัดอย่างรุนแรง สภาพการคุมขังที่ไม่เหมาะสม และความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในเรือนจำทัวกวาเดอลูปและเฟรนช์เกียนา โดยเน้นย้ำความกังวลเกี่ยวกับการขาดแคลนบริการสุขภาพจิตที่เหมาะสม และเรียกร้องให้ทางการฝรั่งเศสดำเนินการปฏิรูปเร่งด่วนเพื่อป้องกันการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมและย่ำแย่²⁵⁷

ที่มายอด ซึ่งเป็นดินแดนโพ้นทะเลของฝรั่งเศสในมหาสมุทรอินเดีย มีอัตราการใช้เรือนจำโดยเฉลี่ยของเรือนจำมาจิกัว ซึ่งเป็นเรือนจำชายแห่งเดียวบนเกาะ ฟุงสูงถึง 320% ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 และที่ศูนย์ราชทัณฑ์บาเอ-มาโอของกวาเดอลูป มีผู้ต้องขังอยู่ถึง 750 คนในช่วงเวลาเดียวกัน ทั้งที่เรือนจำ

ถูกออกแบบมาสำหรับรองรับเพียง 520 คน สถานการณ์นี้ถูกประณามโดยศาลปกครองของกวาเดอลูป²⁵⁸

รัฐบาลฝรั่งเศสได้จัดการกับวิกฤตเรือนจำแออัดด้วยโครงการขยายพื้นที่เรือนจำ โดยมีแผนเพิ่มพื้นที่รองรับผู้ต้องขังอีก 15,000 แห่งภายในระยะเวลา 10 ปี โดยมีโครงการก่อสร้างที่กำลังดำเนินการในมาร์ตีนิก กวาเดอลูป นิวแคลิโดเนีย และวาลิสและฟูตูนา ซึ่งใช้งบประมาณเกือบ 2 พันล้านยูโร อย่างไรก็ตาม การเปิดเรือนจำแห่งใหม่ที่โคเนในนิวแคลิโดเนียเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 ยังไม่สามารถแก้ปัญหาความแออัดเรื้อรังที่เรือนจำแคมป์เอสโนเมอาได้ โดยในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 เรือนจำโคเนมีจำนวนผู้ต้องขังใกล้เต็มความจุแล้ว ขณะที่แคมป์เอสโนเมอาเผชิญกับปัญหาเรือนจำแออัดอย่างรุนแรง โดยมีอัตราการใช้เกินความจุถึง 157% ในส่วนคุมขังระหว่างพิจารณาคดี และ 149% ในศูนย์กักกัน รัฐบาลมีแผนจะสร้างเรือนจำแห่งใหม่ที่คูโกส ซึ่งสามารถรองรับผู้ต้องขังได้ 600 คน มีกำหนดแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2575²⁶⁰

นิวแคลิโดเนียยังคงได้รับผลกระทบจากนโยบายในยุคนานาชาติที่มีอิทธิพลต่อระบบยุติธรรมในปัจจุบัน²⁶¹ นโยบายเหล่านี้ได้นำไปสู่อัตราการจำคุกที่ไม่สมส่วนในกลุ่มประชากรพื้นเมืองคานัค และปัญหาดังกล่าวยิ่งรุนแรงขึ้นจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและอคติในเชิงระบบ²⁶² อัตราการจำคุกในนิวแคลิโดเนียสูงกว่าฝรั่งเศสแผ่นดินใหญ่กว่า 2 เท่า โดยมีผู้ต้องขังบางรายถูกย้ายไปยังเรือนจำที่อยู่ห่างออกไปหลายพันกิโลเมตรในฝรั่งเศสแผ่นดินใหญ่ ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 เกิดเหตุประท้วงรุนแรงในกรุงนูเมอา เมืองหลวงของนิวแคลิโดเนีย จากการคัดค้านข้อเสนอปฏิรูประบบเลือกตั้งซึ่งถูกมองว่าเป็นการลดทอนสิทธิของชาวคานัค ความไม่สงบครั้งนี้นำไปสู่การสูญเสียชีวิต ทรัพย์สินเสียหาย และเกิดวิกฤตในเรือนจำ รวมถึงเหตุจับตัวประกันเจ้าหน้าที่เรือนจำ 3 รายในระหว่างเหตุจลาจล ฝรั่งเศสประกาศภาวะฉุกเฉิน และส่งกำลังเจ้าหน้าที่ความมั่นคง รวมถึงเจ้าหน้าที่เรือนจำเข้าระงับเหตุ พร้อมกับกุมแกนนำขบวนการเรียกร้องเอกราช โดยในจำนวนนี้มี 7 คนถูกส่งตัวไปยังฝรั่งเศสแผ่นดินใหญ่ ซึ่งเป็นประเด็นที่สร้างความขัดแย้งอย่างมาก²⁶³

เรือนจำทัวดินแดนโพ้นทะเลของสหราชอาณาจักรมักจะรองรับผู้ต้องขังไม่เกิน 100 คนในสถานที่คุมขังต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น เรือนจำ HMP Anguilla East มีผู้ต้องขังเพียง 50 คน ซึ่งน้อยกว่าความจุที่สามารถรองรับได้ถึง 116 คน ภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะสภาพอากาศสุดขั้ว มีผลกระทบต่อดินแดนในแคริบเบียนมากขึ้น หลังจากพายุเฮอริเคนอริมาและมาเรียในปี พ.ศ. 2560 สหราชอาณาจักรได้เตรียมการรับมือต่อภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงการส่งเจ้าหน้าที่เรือนจำที่เชี่ยวชาญไปบริหารเรือนจำในหมู่เกาะเวอร์จิน และผู้ต้องขัง 21 คนที่ถือว่ามีความเสี่ยงสูงสุดถูกส่งตัวทางอากาศไปยังเรือนจำในเซนต์ลูเชีย

เปอริโตริโกถูกจัดประเภทเป็นดินแดนที่ยังไม่ถูกรวมเข้ากับสหรัฐอเมริกา แม้ว่าเกาะนี้จะได้รับอนุญาตให้ร่างรัฐธรรมนูญของตนเอง ซึ่งต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐสภาสหรัฐฯ แต่ยังคงอยู่ภายใต้เขตอำนาจของสหรัฐฯ พร้อมด้วยการปกครองตนเองในระดับจำกัด ส่งผลให้ผู้อยู่อาศัยไม่สามารถลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งประธานาธิบดีและไม่มีตัวแทนเต็มรูปแบบในรัฐสภา โดยได้รับการแทนที่เพียงผู้แทนที่ไม่มีสิทธิออกเสียงในสภาผู้แทนราษฎร นักวิชาการบางคนโต้แย้งว่าดินแดนเช่นเปอริโตริโกสะท้อนลักษณะของการล่าอาณานิคม ที่ซึ่งการแสวงประโยชน์ยังคงดำเนินต่อไปแทนการแก้ไข ปัญหาเชิงระบบ พลวัตนี้ขยายไปเกินกว่าด้านเศรษฐกิจและการเมือง รวมถึงมีผลต่อสถาบันอื่น ๆ เช่น เรือนจำด้วย²⁶⁴

ในปี พ.ศ. 2563 เกิดความกังวลจากสมาชิกสภาคองเกรสจากเปอริโตริโกซึ่งที่ไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียง หลังจากมีการโอนย้ายผู้ต้องขัง 54 คนในเรือนจำของรัฐบาลกลางจากสหรัฐอเมริกาไปยังศูนย์กักขังมหานครเปอริโตริโกในกวายนาโบ ในช่วงการระบาดของโควิด-19 โดยอย่างน้อย 7 คนที่ถูกโอนย้ายตรวจพบเชื้อไวรัสเมื่อเดินทางมาถึง และรายงานระบุว่าเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นไม่ได้รับการปรึกษาหรือแจ้งเหตุผลในการโอนย้ายนี้²⁶⁵ ความไม่เสมอภาคในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังยังเห็นได้ชัดในเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ในช่วงพายุเฮอริเคนไฟโอนานปี พ.ศ. 2565 การตอบสนองของรัฐบาลสหรัฐฯ ต่อวิกฤตในเปอริโตริโกมีความครอบคลุมน้อยกว่าการสนับสนุนที่มอบให้แก่ผู้ต้องขังในรัฐฟลอริดาในช่วงพายุเฮอริเคนเอียน ซึ่งเกิดขึ้นในปีเดียวกัน²⁶⁶

ส่วนที่ห้า

บทบาทและการใช้เทคโนโลยี

นวัตกรรมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างประเทศ ขณะที่บางประเทศกำลังนำเสนอหรือขยายเรือนจำอัจฉริยะที่ผสมผสานเทคโนโลยีล้ำสมัยเข้ากับทุกด้านของการออกแบบและการดำเนินงานของเรือนจำ ระบบเรือนจำในบางประเทศเพิ่งเริ่มเปลี่ยนจากระบบจัดเก็บเอกสารด้วยกระดาษมาเป็นบันทึกข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล

ในสถานที่ที่มีทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ภายในเรือนจำกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีเหล่านี้ถูกนำมาใช้มากขึ้นในทุกด้านของการจัดการเรือนจำ เช่น เครื่องมือสำหรับการบริหารจัดการประจำวัน ระบบรักษาความปลอดภัย การดูแลสุขภาพ การจัดการคดี การศึกษาและฝึกอบรม การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว การเยี่ยมแบบเสมือนจริง การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และการติดตามพฤติกรรมของผู้ต้องขัง

การใช้เทคโนโลยีในการศึกษา การฝึกอบรม และการแก้ไขฟื้นฟูภายในเรือนจำยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมทักษะความรู้ด้านดิจิทัลของผู้ต้องขัง นอกจากนี้ เทคโนโลยียังถูกนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่ดีขึ้นของผู้ต้องขังและการเก็บรวบรวมประสบการณ์จากชีวิตจริง ช่วยให้ผู้ต้องขังสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตในเรือนจำได้ ในประเทศฟินแลนด์ ผู้ต้องขังใน “เรือนจำอัจฉริยะ” ได้รับโอกาสในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างแก้ไขพระราชบัญญัติเรือนจำและพระราชบัญญัติการควบคุมตัวก่อนการพิจารณาคดีโดยไม่เปิดเผยตัวตนผ่านคอมพิวเตอร์ในห้องขัง ความริเริ่มนี้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการส่งเสริมการออกกฎหมายอย่างมีความรับผิดชอบ โดยการรวมเสียงของกลุ่มคนที่มักถูกกีดกันจากการอภิปรายเกี่ยวกับกฎหมายที่มีผลกระทบโดยตรงต่อพวกเขา²⁶⁷

เมื่อไม่นานมานี้ หลายเขตอำนาจศาลได้ลงทุน

อย่างมากเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 สาธารณรัฐโดมินิกันได้จัดสรรงบประมาณ 5.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐเพื่อสนับสนุนสำนักงานอัยการในการติดตั้งอุปกรณ์ล็อกสัญญาณในเรือนจำบางแห่ง โดยมีเป้าหมายเพื่อสกัดกั้นอาชญากรรมไซเบอร์ที่เกิดจากการใช้โทรศัพท์มือถือภายในเรือนจำ²⁶⁸ ขณะที่ในเปรู รายงานฉบับหนึ่งเปิดเผยว่า ระบบบล็อกสัญญาณโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ตไม่สามารถใช้งานได้ในเรือนจำ 33 แห่งทั่วประเทศ ระบบดังกล่าวดำเนินการโดยเอกชน ซึ่งระบุว่าสาเหตุของปัญหานี้เกิดจากการที่สถาบันราชทัณฑ์แห่งชาติ (INPE) ไม่ชำระเงิน²⁶⁹

การใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) ภายในระบบเรือนจำกำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น โดยมีตลาดเชิงพาณิชย์ที่เติบโตสำหรับผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นแรงผลักดัน ตัวอย่างของการใช้ AI ในเรือนจำ ได้แก่ การติดตามและคาดการณ์พฤติกรรมของผู้ต้องขังในประเทศอย่างฮ่องกง สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และเนเธอร์แลนด์ ตลาดระบบเฝ้าระวังด้านความมั่นคงกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยมีความก้าวหน้าที่ขับเคลื่อนด้วย AI สำหรับการติดตาม วิเคราะห์ทางนิติวิทยาศาสตร์ และการตรวจจับเหตุการณ์ ระบบกล้องความละเอียดสูง การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย AI และแนวทางการเฝ้าระวังแบบบูรณาการกำลังถูกนำมาใช้ในเรือนจำมากขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคงและความสามารถในการตอบสนองแบบทันทีทั่วทั้ง เทคโนโลยีนี้รวมถึงกล้องและการวิเคราะห์วิดีโอที่ใช้ AI ซึ่งสามารถระบุตัวบุคคล ติดตามพฤติกรรม และแจ้งเตือนเจ้าหน้าที่เรือนจำ รวมทั้งระบบที่วิเคราะห์ภาษาภายในเพื่อคาดการณ์เหตุการณ์ความรุนแรง²⁷⁰ ในทำนองเดียวกัน ได้มีการทดสอบนำร่องในสเปนเพื่อทดลองใช้เทคโนโลยีที่วิเคราะห์ภาพการแสดงออกทางสีหน้าและภาษาภายในเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการหลบหนี การจลาจล หรือการลักลอบนำ

ยาเสพติดเข้าเรือนจำ²⁷¹ เทคโนโลยีอื่น ๆ ได้แก่ การตรวจจับความเคลื่อนไหว การนับจำนวนบุคคล และการตรวจจับเหตุการณ์แบบทันที²⁷² การใช้ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีดิจิทัลอื่น ๆ ในหน่วยงานราชทัณฑ์และหน่วยงานคุมประพฤติตลอดจนระบบยุติธรรมในวงกว้างยังคงก่อให้เกิดข้อกังวลด้านจริยธรรมและสิทธิมนุษยชน รวมถึงผลกระทบที่ไม่ได้สัดส่วนต่อผู้ที่อยู่ในสถานการณ์เปราะบาง

ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567 สภายุโรปได้ออกข้อเสนอแนะฉบับใหม่เกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในเรือนจำและการคุมประพฤติ เพื่อสนับสนุนการกำกับดูแล โดยกำหนดให้การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ต้องมีความชอบธรรม มีความเหมาะสมตามสัดส่วน และใช้เฉพาะในกรณีที่มีส่วนช่วยในการฟื้นฟูผู้ต้องขัง ข้อเสนอแนะดังกล่าวยอมรับว่าแม้ปัญญาประดิษฐ์จะสามารถช่วยรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงได้ แต่ควรใช้เพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ ไม่ใช่ทดแทนเจ้าหน้าที่ ข้อเสนอแนะยังเรียกร้องให้การตัดสินใจใด ๆ ที่อาศัยการใช้ปัญญาประดิษฐ์ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบโดยมนุษย์และมีการเก็บร่องรอยการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ²⁷³ นอกจากนี้ ในการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญระดับนานาชาติซึ่งจัดขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 ภายใต้มติของสหประชาชาติว่าด้วยการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม มีการเรียกร้องให้เสนอแนะว่าการนำเทคโนโลยีรวมถึงปัญญาประดิษฐ์มาใช้อย่างมีความรับผิดชอบควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและประเมินผลกระทบต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล²⁷⁴

มีความกังวลเพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับการใช้ระบบอัลกอริทึมในการจัดประเภทผู้ต้องขังหรือตรวจประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำในการตัดสินใจเรื่องประกันตัวหรือการปล่อยตัวชั่วคราว งานวิจัยล่าสุดชิ้นหนึ่งพบว่ามีการขาดข้อมูลและความโปร่งใสเกี่ยวกับการ

โปรแกรมจำลองการก่อสร้างในเรือนจำ
ที่เมืองเลสเตอร์ ประเทศอังกฤษ

**ข้อเสนอแนะฉบับใหม่ของสภายุโรป
เกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในเรือนจำและการคุมประพฤติ
กำหนดให้การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์
ต้องเป็นไปอย่างชอบธรรมและเหมาะสมตามสัดส่วน
และใช้เฉพาะเมื่อเทคโนโลยีดังกล่าว
มีส่วนช่วยในการฟื้นฟูผู้ต้องขังเท่านั้น**

ทำงานของระบบอัลกอริทึมดังกล่าว และชี้ให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของอดีตทางเชื้อชาติและการเลือกปฏิบัติ²⁷⁵

ในขณะที่ “เรือนจำอัจฉริยะ” ในประเทศที่มีรายได้สูงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น มีความพยายามในการติดตามประสิทธิภาพและผล

กระทบของระบบเหล่านี้ โดยข้อดี ได้แก่ การให้ความเป็นอิสระแก่ผู้ต้องขังโดยอุปกรณ์ดิจิทัลที่ช่วยให้เข้าถึงข้อมูล การศึกษา และการสื่อสารกับเพื่อนและครอบครัวบ่อยขึ้น รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการฟื้นฟูอย่างมีประสิทธิภาพ²⁷⁶ อย่างไรก็ตาม มีเสียงวิจารณ์ว่าเทคโนโลยีที่ใช้ในเรือนจำอัจฉริยะเพื่อติดตาม

อุณหภูมิ คุณภาพอากาศ การใช้น้ำและพลังงาน กลับนำไปสู่การเพิ่มการเฝ้าระวังและควบคุมผู้ต้องขังมากขึ้น ส่งผลกระทบด้านลบต่อความเป็นส่วนตัว ความเป็นอิสระ และการฟื้นฟูในท้ายที่สุด²⁷⁷

เชิงอรรถท้ายเล่ม

- 1 The Sentencing Project, Out of Step: U.S. Policy on Voting Rights in Global Perspective, 27 June 2024, www.sentencingproject.org/reports/out-of-step-u-s-policy-on-voting-rights-in-global-perspective.
- 2 Helen Fair and Roy Walmsley, *World Prison Population List*, 14th edition, World Prison Brief, 1 May 2024.
- 3 Ibid.
- 4 Wendy Sawyer and Peter Wagner, *Mass Incarceration: The Whole Pie 2025*, Prison Policy Initiative, 11 March 2025.
- 5 Helen Fair and Roy Walmsley, *World Female Imprisonment List*, 6th edition, World Prison Brief, 12 February 2025.
- 6 'Justice for Children', UNICEF, October 2024, data.unicef.org/topic/child-protection/justice-for-children.
- 7 United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), *Prison Matters 2024*, July 2024, p. 13.
- 8 Based on data available on World Prison Brief.
- 9 UNODC, *Prison Matters 2024*, July 2024, p. 14.
- 10 Justice Reform Initiative, *Reforming Bail and Remand*, November 2024.
- 11 Denis Yukhnenko, Leen Farouki and Seena Fazel, 'Criminal recidivism rates globally: A 6-year systematic review update', *Journal of Criminal Justice*, Volume 88:102115, Sep-Oct 2023.
- 12 Helen Fair and Roy Walmsley, *World Prison Population List*, 14th edition, World Prison Brief, 1 May 2004.
- 13 'Indigenous fury against Daniel Noboa's plans for a mega-prison in the Ecuadorian Amazon', *El País*, 12 December 2024.
- 14 'Pueblo misquito cumple 75 días de protestas contra construcción de megacárcel en Mocarón', *El Mundo*, 11 February 2025.
- 15 'CECOT es el único penal que no está al máximo de su capacidad en El Salvador', *La Prensa Gráfica*, 27 June 2024.
- 16 'South Africa needs R36 billion to build more prisons', *BusinessTech*, 5 March 2024.
- 17 '\$1 Billion Blowout on Mega Prison is a Bad Investment for WA', *Justice Reform Initiative*, 19 February 2024.
- 18 'Thousands of new prison places to be built to keep streets safe', *Ministry of Justice*, 11 December 2024, www.gov.uk/government/news/thousands-of-new-prison-places-to-be-built-to-keep-streets-safe.
- 19 'Accord de gouvernement : de fausses solutions pour les prisons', *I.Care*, 5 February 2025.
- 20 'Sex work decriminalised in Queensland after decades of campaigning', *The Guardian*, 2 May 2024.
- 21 'Drug Decriminalisation Across the World', *Talking Drugs*, accessed 13 March 2025, www.talkingdrugs.org/drug-decriminalisation.
- 22 Nicole D. Porter, *Top Trends in Criminal Legal Reform 2024*, The Sentencing Project, 20 December 2024, www.sentencingproject.org/newsletter/top-trends-in-criminal-legal-reform-2024.
- 23 Ioan Durnescu, James M. Byrne, Benjamin J. Mackey, Faye S. Taxman, eds., *The Routledge Handbook on Global Community Corrections*, 1st edition, Routledge, 2024, p. 644.
- 24 Ibid.
- 25 Wendy Sawyer and Peter Wagner, *Mass Incarceration: The Whole Pie 2025*, Prison Policy Initiative, 11 March 2025.
- 26 Government of Canada, *Sentencing in Adult Criminal Courts in Canada in 2020-2021*, March 2023, www.justice.gc.ca/eng/rp-pr/jr/jf-pf/2023/mar1.html.
- 27 Ioan Durnescu, James M. Byrne, Benjamin J. Mackey, Faye S. Taxman, eds., *The Routledge Handbook on Global Community Corrections*, 1st edition, Routledge, 2024, p. 443.
- 28 'Aprueban dictamen que declara de interés nacional el uso de grilletes electrónicos para delitos menores', *Congreso de la República del Perú*, 7 January 2025, comunicaciones.congreso.gob.pe/noticias/aprueban-dictamen-que-declara-de-interes-nacional-el-uso-de-grilletes-electronicos-para-delitos-menores.
- 29 'Logro para la Justicia: por primera vez se instaló una tobillera electrónica en el país', *Ministerio de Justicia de Paraguay*, January 2025, ministeriodejusticia.gov.py/logro-para-la-justicia-por-primera-vez-se-instalo-una-tobillera-electronica-en-el-pais.
- 30 Moroccan Law No. 43.22, enacted in 2024.
- 31 Jordanian Penal Code No. 16 of 1960 and its Amendments.
- 32 'Jordan Embraces Alternative Punishments to Imprisonment', *Arab Renaissance for Democracy and Development*, 25 November 2023, ardd-jo.org/blogs/jordan-embraces-alternative-punishments-to-imprisonment.
- 33 Marcelo F. Aebi, Lorena Molnar and Edoardo Cocco, *Key Findings of the SPACE reports: Probation and Prisons in Europe*, Council of Europe, 2023.
- 34 Ibid.
- 35 Ioan Durnescu, James M. Byrne, Benjamin J. Mackey, Faye S. Taxman, eds., *The Routledge Handbook on Global Community Corrections*, 1st edition, Routledge, 2024, p. 583.
- 36 Prison Policy Initiative, *Probation Conditions: A Growing Crisis in the U.S. Criminal Justice System*, 2024.
- 37 Ioan Durnescu, James M. Byrne, Benjamin J. Mackey, Faye S. Taxman, eds., *The Routledge Handbook on Global Community Corrections*, 1st edition, Routledge, 2024.
- 38 'Two thirds of the United Nations General Assembly vote in favour of the 10th resolution for a moratorium on the death penalty', *World Coalition Against the Death Penalty*, 20 December 2024.
- 39 'ADPAN Statement on Malaysia's Progress in Death Penalty Reform and Indefinite Juvenile Detention', *The Anti-Death Penalty Asia Network*, 13 March 2025, adpan.org/malaysiasprogress.
- 40 Amnesty International, *Death sentences and executions 2024*, 2025.
- 41 Giada Girelli et al., *The Death Penalty for Drug Offences: Global Overview 2024*, Harm Reduction International, 2025, hri.global/flagship-research/death-penalty/the-death-penalty-for-drug-offences-global-overview-2024.
- 42 'Condemning Nigeria's amendment of the NDLEA act: A violation of human rights and failed drug policy', *Students for Sensible Drug Policy*, 13 June 2024.
- 43 'New Report Highlights Alarming Rise in Arbitrary Arrests and Death Sentences for Youth in the Democratic Republic of the Congo', *Death Penalty Information Center*, 10 March 2025.
- 44 'Women facing a death sentence experience gender-based biases in the courtroom', *Death Penalty Information Centre*, accessed 13 March 2025, deathpenaltyinfo.org/death-row/women.
- 45 'Supreme Court Rules in Favor of Only Woman on Oklahoma Death Row, Confirming Admission of Prejudicial, Gendered Evidence Can Violate Due Process Rights', *Death Penalty Information Centre*, 22 January 2025.
- 46 'Somalia: UN Officials Alarmed at Execution of Four Young People for Crimes Committed as Minor, Call for Release, Reintegration of Children in Detention', *Office of the Special Representative for Children and Armed Conflict*, 3 September 2024.
- 47 Van Zyl Smit, D. and Appleton, C., *Life imprisonment: A global human rights analysis*, Harvard University Press, January 2019, p. xiii.
- 48 PRI, Zinat Jimada, Dirk van Zyl Smit and Catherine Appleton, *Informal Life Imprisonment: A Policy Briefing on this Harsh, Hidden Sentence*, Penal Reform International, February 2024.
- 49 Van Zyl Smit, D. and Appleton, C., *Life imprisonment: A global human rights analysis*, Harvard University Press, January 2019, p. 99.
- 50 Ashley Nellis and Celeste Barry, *A Matter of Life: The Scope and Impact of Life and Long-Term Imprisonment in the United States*, The Sentencing Project, January 2025.
- 51 National Crime Records Bureau, *Prison Statistics India Report 2022*, www.livelaw.in/news-updates/ncrb-releases-prison-statistics-india-report-2022-243973.
- 52 Project 39A, *Annual Statistics Report 2024*, www.project39a.com/annual-statistics-2024.
- 53 'Top Trends in Criminal Legal Reform 2024', *The Sentencing Project*, 20 December 2024.
- 54 For more information see Forum Levenslang, forumlevenslang.nl/nieuws/het-ehrm-stelt-nederland-vragen-vervolg.
- 55 European Court of Human Rights, *Medvid v. Ukraine*, Application no. 7453/23, 10 October 2024, hudoc.echr.coe.int/tur?i=002-14390.
- 56 Government of Canada, Office of the Correctional Investigator, *Annual Report 2024*, June 2024.

- 57 'In search of hope: the case of older life sentenced prisoners in England and Wales', a UKRI project led by Dr Marion Vannier, PI with Dr Helen Gair, RA: 2022-2026.
- 58 "90 people have taken their own lives already. How many more do they want?" The Labour peer taking on the scandal of "99-year" sentences', *The Guardian*, 25 December 2024.
- 59 'UN expert urges UK government to prioritise review of indefinite prison sentences', *United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights*, 19 August 2024.
- 60 Judgment is available at: www.gov.kz/memleket/entities/ksrk/documents/details/690691?lang=ru.
- 61 'Kazakhstan toughens stance on drug crimes with life sentences', *Report News Agency*, 2 January 2025.
- 62 Aleksandra Polak-Kruszyk, 'Life imprisonment in Poland: Issues and Challenges', *Humanities & Social Sciences Reviews*, 12(2), 2024, pp. 68-71.
- 63 UNODC, *World Drug Report 2022* (Booklet 1. Executive Summary).
- 64 Wendy Sawyer and Peter Wagner, *Mass Incarceration: The Whole Pie 2025*, Prison Policy Initiative, 11 March 2025.
- 65 UNODC, *World Drugs Report 2024* (Special points of interest).
- 66 'HC Türk on "The international pursuit of sensible regulation of drugs"', *Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights*, 4 December 2024, www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2024/12/hc-turk-international-pursuit-sensible-regulation-drugs.
- 67 United Nations General Assembly, Drug use, harm reduction and the right to health, Report of the Special Rapporteur on the right of everyone to the highest attainable standard of physical and mental health, A/HRC/56/52, 30 April 2024, www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc5652-drug-use-harm-reduction-and-right-health-report-special.
- 68 'Singapore's Drug Reoffending Rate Rises for Third Consecutive Year', *Channel News Asia*, 12 February 2025.
- 69 'It's been 12 months since small amounts of illicit drugs were decriminalised in the ACT', *ABC News*, 27 October 2024.
- 70 'Fact Sheet: The False Promises of Oregon's Drug Recriminalization', *Drug Policy Alliance*, 29 August 2024, drugpolicy.org/resource/fact-sheet-the-false-promises-of-oregons-drug-recriminalization.
- 71 'King Of Morocco Pardons Over 4,800 Cannabis Farmers', *Forbes*, 20 August 2024.
- 72 'Drug Policy Alliance Applauds Biden's Commutations for Drug War Victims, Urges Elected Officials to Avoid Repeating Same Mistakes', *Drug Policy Alliance*, 17 January 2025.
- 73 Vanda Felbab-Brown, *The fentanyl crisis: From naloxone to tariffs*, *Brookings*, 5 March 2025, www.brookings.edu/articles/the-fentanyl-crisis-from-naloxone-to-tariffs.
- 74 'Pueblo misquito cumple 75 días de protestas contra construcción de megacárcel en Mocorón', *El Mundo*, 11 February 2025.
- 75 'Kazakhstan toughens stance on drug crimes with life sentences', *Report News Agency*, 2 January 2025.
- 76 'Philippines: Türk says arrest of former President Duterte is important step toward accountability', *Office of the High Commissioner for Human Rights*, 12 March 2025, www.ohchr.org/en/press-releases/2025/03/philippines-turk-says-arrest-former-president-duterte-important-step-toward-accountability.
- 77 'Philippines: Humane approach to incarceration relieves chronic prison overcrowding', *United Nations*, 14 July 2024.
- 78 Global Commission on Drug Policy, *Beyond Punishment: From Criminal Justice Responses to Drug Policy Reform*, 2024, www.globalcommissionondrugs.org/reports/beyond-punishment-from-criminal-justice-responses-to-drug-policy-reform.
- 79 International Drug Policy Consortium, *Off Track: Shadow Report for the Mid-Term Review of the 2019 Ministerial Declaration on Drugs*, 2023.
- 80 'Lei de Drogas é a maior responsável por encarceramento em massa da população negra', *Jornal da USP*, 20 March 2024, jornal.usp.br/diversidade/lei-de-drogas-e-a-maior-responsavel-por-encarceramento-em-massa-da-populacao-negra/.
- 81 PRISON POPULATIONS REFERENCES: **Women:** World Prison Brief as of 26 March 2025. **Older persons:** Emily Widra, *The aging prison population: Causes, costs, and consequences*, Prison Policy Initiative, 2 August 2023; Prison Reform Trust, National strategy urgently needed to support rising numbers of older prisoners, 2 September 2024. Annual Report of Statistics on Correction, July 31, 2024, Ministry of Justice, www.e-stat.go.jp/dbview?sid=0003270021. **Race and ethnicity:** New Zealand Corrections, Prison facts and statistics – December 2024, www.corrections.govt.nz/resources/statistics/quarterly-prison-statistics/prison-facts-and-statistics--december-2024; Irish Penal Reform Trust, Joint Committee on Key Issues affecting the Traveller Community: Travellers in Prison, 26 September 2024; 'Despite Trudeau promises, more Indigenous people being jailed in Canada', *Reuters*, 8 March 2025; Anuário Brasileiro de Segurança Pública / Fórum Brasileiro de Segurança Pública, 2024, forumseguranca.org.br/wp-content/uploads/2024/07/anuario-2024.pdf; Wendy Sawyer and Peter Wagner, *Mass Incarceration: The Whole Pie 2025*, Prison Policy Initiative, 11 March 2025; Prison Reform Trust, Race, prisonreformtrust.org.uk/project/race/. **Foreign nationals:** Unless specified, data from the World Prison Brief as of 26 March 2025; EuroPris and Confederation of European Probation, 'Foreign Nationals in Prison and Probation, Workshop Summary', 29 - 30 October 2024, Vienna, Austria.
- 82 Helen Fair and Roy Walmsley, *World Female Imprisonment List*, 8th edition, World Prison Brief, 12 February 2025.
- 83 UNODC, *Prison Matters 2024*, July 2024, p. 15.
- 84 Darrell Steffensmeier, Jennifer Schwartz, Hua Zhong, and Jeff Ackerman, 'An Assessment of Recent Trends in Girls' Violence Using Diverse Longitudinal Sources: Is the Gender Gap Closing?', *Criminology*, 43(2), 2005, p. 355.
- 85 Penal Reform International and Women Beyond Walls, *From poverty to punishment: Examining laws and practices which criminalise women*, 17 March 2025, www.penalreform.org/resource/from-poverty-to-punishment.
- 86 UNODC, *Prison Matters 2024*, July 2024, p. 46.
- 87 Association for the Prevention of Torture, *Global Report on Women in Prison, Analysis from National Preventive Mechanisms*, December 2024.
- 88 Ndeyapo Emma Nafuka and Atty Twahafifwa Mwafufya, 'Implementation of an Evidence-Based Programme for Justice Involved Women in Namibia', *Advancing Corrections*, Edition #18, 2024.
- 89 'DR Congo: Rights chief warns crisis could worsen, without international action', *United Nations*, 7 February 2025.
- 90 'The torture, sexual violence and social stigma faced by Syria's women prisoners', *Middle East Eye*, 20 December 2024.
- 91 'Vrouwengevangenissen moeten veiliger', *Universiteit Leiden*, 5 February 2025, www.universiteitleiden.nl/nieuws/2025/02/vrouwengevangenissen-moeten-veiliger.
- 92 'Arrests Shed Light on Abuse of Women in Guatemala's Prisons', *Insight Crime*, 28 August 2024.
- 93 'UN women's rights committee publishes findings on Belarus, Belize, Congo, Democratic Republic of the Congo, Liechtenstein, Luxembourg, Nepal and Sri Lanka', *UN Office of the High Commissioner for Human Rights*, 24 February 2025, www.ohchr.org/en/press-releases/2025/02/un-womens-rights-committee-publishes-findings-belarus-belize-congo.
- 94 'New claim another prisoner handcuffed after giving birth', *Channel 4*, 21 February 2025; The Reach Alliance, *Caged Beginnings: The Mexican Prison Infrastructure's Influence on the Early Development of Children with Incarcerated Mothers*, January 2025, reachalliance.org/wp-content/uploads/2023/10/incarcerated_final.pdf; United States Government Accountability Office, *Pregnant Women in State Prisons and Local Jails Assistance to Support Their Care*, October 2024, www.gao.gov/assets/gao-25-106404.pdf.
- 95 Association for the Prevention of Torture, *Global Report on Women in Prison, Analysis from National Preventive Mechanisms*, December 2024, p. 28.
- 96 Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and United Nations Mission in South Sudan, *Deprivation of Liberty in South Sudan*, January 2023 - May 2024, 2024.
- 97 'Prison Menstruation Can Be a Punishment of Its Own', *Time*, 28 March 2023.
- 98 'Trans women transferred to men's prisons despite rulings against Trump's order', *The Guardian*, 7 March 2025.
- 99 Penal Reform International and University of Nottingham, *Deaths in prison: A tool for detention monitors*, 2025.
- 100 UNAIDS, *The urgency of now: AIDS at a crossroads*, 2024.
- 101 UNODC, *Prisons and HIV: Situation and Response Analysis in High-Priority Countries 2021/2022*, 2023.
- 102 'Prisons and HIV', UNODC, accessed 13 March 2025, www.unodc.org/unodc/en/hiv-aids/new/prison_settings_HIV.html.
- 103 Anne Spaulding et al., 'Estimates of Hepatitis C Seroprevalence and Viremia in State Prison Populations in the United States', *The Journal of Infectious Diseases*, 228(Suppl 3):S160-S167, 2023.
- 104 'Prisons and HIV', UNODC, accessed 13 March 2025, www.unodc.org/unodc/en/hiv-aids/new/prison_settings_HIV.html.

- 105 Yiran E. Liu et al., 'Mass incarceration as a driver of the tuberculosis epidemic in Latin America and projected effects of policy alternatives: a mathematical modelling study', *The Lancet Public Health*, Volume 9, Issue 11, 2024, e841 - e851.
- 106 'Bridging the health gap in Portugal's prisons', *WHO Europe*, 4 October 2024, who.int/europe/news-room/feature-stories/item/bridging-the-health-gap-in-portugal-s-prisons.
- 107 UNODC, *Prison Matters* 2024, July 2024, p. 21.
- 108 Prison Insider, *South Africa: Country Profile* 2024, 2024, www.prison-insider.com/en/countryprofile/afrique-du-sud-2024.
- 109 Freedom and care at the end of life: Reporting the "greying" of one of the United States of America's largest prison systems, Joanne DeCaro and Christopher Seeds for *Penal Reform International*, 12 April 2025, www.penalreform.org/blog/freedom-and-care-at-the-end-of-life.
- 110 United Nations High Commissioner for Human Rights, *Situation of human rights in Nicaragua*, A/HRC/57/20, 28 February 2024.
- 111 'Japan's elderly are lonely and struggling. Some women choose to go to jail instead', *CNN*, 18 January 2025.
- 112 Harm Reduction International, *The Global State of Harm Reduction* 2024, 2024.
- 113 Ibid.
- 114 Ibid.
- 115 International Drug Policy Consortium, *The World Drug Report 2024: A failed attempt to reframe the right to health of people who use drugs*, 14 January 2025.
- 116 WHRIN, *Global Mapping of Harm Reduction Services for Women and Gender Diverse People Who Use Drugs*, 2024.
- 117 Marie Claire Van Hout, 'State of transition to Ministry of Health governance of prison healthcare in the Council of Europe region', *Public Health*, 229, 2024, pp. 151-159.
- 118 Christina Emilian, Noura Al-Juffali and Seena Fazel, 'Prevalence of severe mental illness among people in prison across 43 countries: a systematic review and meta-analysis', *The Lancet Public Health*, Volume 10, Issue 2, February 2025.
- 119 Louis Favril et al., 'Mental and physical health morbidity among people in prisons: an umbrella review', *Lancet Public Health* Volume 9, Issue 4, 2024, pp. e250-e260.
- 120 Global Action on Men's Health, *Absent-Minded - The Treatment of Men in Global Mental Health Policy*, 2024, gamh.org/absent-minded.
- 121 Nous Group, *National Review of First Nations Health Care in Prisons: Final Report*, 11 July. 2024, www.health.gov.au/sites/default/files/2024-12/the-national-review-of-first-nations-health-care-in-prisons-2023-24.pdf.
- 122 'Santé mentale en prison : elles parlent aux murs', *Magazine Axelle*, 2025, No. 262, January-March 2025, pp. 24-25, www.axellemag.be/sante-mentale-des-femmes-en-prison.
- 123 Council of Europe, *Report to the Norwegian Government on the visit to Norway carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 21 to 31 May 2024*, CPT/Inf (2025) 03, 21 January 2025.
- 124 Parliamentary Monitoring Group, *Judicial Inspectorate for Correctional Services Quarter 1 2024/25 Performance*, 10 September 2024, pmg.org.za/committee-meeting/39453.
- 125 'South Africa: Country Profile 2024', *Prison Insider, South Africa: Country Profile* 2024, 2024, www.prison-insider.com/en/countryprofile/afrique-du-sud-2024.
- 126 HM Chief Inspector of Prisons, *The long wait - A thematic review of delays in the transfer of mentally unwell prisoners*, February 2024, www.justiceinspectorates.gov.uk/hmiprison/wp-content/uploads/sites/4/2024/02/The-long-wait-web-2024.pdf.
- 127 'Santé mentale en prison : elles parlent aux murs', *Magazine Axelle*, 2025, No. 262, January-March 2025, pp. 24-25; "Mal rebaño", el colectivo de presas que promueve la salud mental en la cárcel El Buen Pastor', *El País*, 8 February 2025.
- 128 International Federation for Human Rights, *Thailand Annual Prison Report* 2024, March 2024, www.fidh.org/IMG/pdf/thailandprison823a.pdf.
- 129 Browne C., et al., 'Continuity of mental health care during the transition from prison to the community following brief periods of imprisonment', *Front Psychiatry* 13, 2022, 934837.
- 130 Recommendation CM/Rec(2025)2 of the Committee of Ministers to member States regarding the promotion of the mental health of prisoners and probationers and the management of their mental disorders, adopted on 26 February 2025.
- 131 'New recommendation to protect mental health of prisoners and probationers', *Council of Europe*, 26 February 2025, www.coe.int/en/web/portal/-/new-recommendation-to-protect-mental-health-of-prisoners-and-probationers.
- 132 UNODC, *Prison Matters* 2024, July 2024, p. 19.
- 133 Adrian P Mundt et al., 'Worldwide incidence of suicides in prison: a systematic review with meta-regression analyses', *Lancet Psychiatry*, Volume 11, 2024, pp. 536-544.
- 134 Ibid.
- 135 'Au quartier disciplinaire, le risque de suicide est multiplié par vingt', *Observatoire international des prisons*, 2 January 2025, oip.org/analyse/au-quartier-disciplinaire-le-risque-de-suicide-est-multiplie-par-vingt/#_ftnref2.
- 136 'Tragedia en la cárcel de mujeres: así estalló la ola de suicidios en el Cefereso 16', *El País*, 22 May 2024, elpais.com/mexico/2024-05-22/tragedia-en-la-carcel-de-mujeres-asi-estallo-la-ola-de-suicidios-en-el-cefereso-16.html.
- 137 'Alarma en el Cefereso 16: Aumentan los suicidios en la única prisión federal para mujeres', *ADN* 40, 30 January 2025.
- 138 Hawaii Correctional System Oversight Commission, *Women's Community Correctional Center (WCCC) August 2024 Site Tour Observations*, 26 September 2024.
- 139 Community Legal Aid Society, *The State of Solidarity: Restrictive Housing and Treatment of Incarcerated Delawareans with Mental Illness*, 2024, www.declasi.org/wp-content/uploads/2024/09/Report-The-State-of-Solitary-September-2024.pdf.
- 140 Council of Europe, *Report to the Norwegian Government on the visit to Norway carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 21 to 31 May 2024*, CPT/Inf (2025) 03, 21 January 2025.
- 141 UK Courts and Tribunals Judiciary, *Kayleigh Melhuish: Prevention of Future Deaths Report*, 27 January 2025, www.judiciary.uk/prevention-of-future-death-reports/kayleigh-melhuish-prevention-of-future-deaths-report.
- 142 Ministerio de Sanidad, Gobierno de España, *Plan de acción para la prevención del suicidio 2025-2027*, February 2025.
- 143 Johann Bihr, *Dix fois plus de suicide en prison qu'à l'extérieur*, OIP, 19 December 2024, oip.org/analyse/dix-fois-plus-de-suicide-en-prison-qua-l-exterieur.
- 144 The Office of the Inspectorate of the Department of Corrections of New Zealand, *Progress update for Suicide and Self-harm Threat to Life report*, 10 September 2024.
- 145 Human Rights Council, *Report of the Working Group on the Universal Periodic Review, North Macedonia*, A/HRC/57/11, 16 May 2024.
- 146 'Corte Constitucional ordena al gobierno realizar un "diagnóstico integral" sobre los presos con discapacidad psicosocial en las cárceles', *Semana*, 18 December. 2024.
- 147 "Mal rebaño", el colectivo de presas que promueve la salud mental en la cárcel El Buen Pastor', *El País*, 8 February 2025.
- 148 '7 killed in prison riot as officers try to transfer 2 dangerous inmates in Mexico', *CBS News*, 20 December 2024; 'Venezuela's Prisons Remain Out of Control Despite Government Measures', *InSight Crime*, 12 June 2024.
- 149 'Insights on security and violence in European prisons', Jérôme Manginckx for *Penal Reform International*, 2 April 2025, www.penalreform.org/blog/insights-on-security-and-violence-in-european-prisons.
- 150 'Risks in prisons may disrupt crime-fighting in the Western Balkans', *Global Initiative Against Transnational Organized Crime*, Risk Bulletin #17, December 2023.
- 151 'Italian police prevent the return of Cosa Nostra with the arrest of 150 gangsters in Sicily', *VOZ*, 11 February 2025.
- 152 'New prison must be priority', *The Gleaner*, 31 August 2024.
- 153 'Behind bars: India's prisons punish without reform', *Deccan Herald*, 21 September 2024; 'Despite Interventions, Venezuela's Prison Gangs Thrive', *InSight Crime*, 14 November 2024.
- 154 'Five Islamic State prisoners killed trying to escape from Tajik jail, source says', *Reuters*, 4 February 2025.
- 155 'Russian forces storm detention centre, free guards taken hostage', *Al Jazeera*, 16 June 2024; 'ISIS-affiliated inmates kill four prison officers at Russian penal colony', *CNN*, 23 August 2024.
- 156 'At least eight killed in shootout during Somalia prison breakout attempt', *Al Jazeera*, 13 July 2024,
- 157 'Two 'IS sympathisers' assault warders, try to escape from Coimbatore jail', *The New Indian Express*, 8 December 2024.
- 158 'Neuf agressions en deux mois à la prison de Perpignan: "une population carcérale de plus en plus difficile" selon les syndicats qui bloquent le centre pénitentiaire', *France 3*, 10 February 2025; 'Quebec prisons keep cell doors closed in protest after guard was assaulted', *CBC*, 3 December 2024; 'Prison strike announced following attack on guard's home', *The Brussels Times*, 16 January 2025; 'Sindicaliștii din penitenciare anuntă proteste. Închisorile din România: „școli de criminalitate, unde deținuții devin și mai violenți”', *Digi 24*, 14 October 2024.
- 159 'Attacks on prison staff in England and Wales hit 21-year high', *The Standard*, 31 October 2024; 'More than a third of assaults on UK prison officers are not fully investigated', *The Guardian*, 16 November 2024.

- 160 'Prison strike announced following attack on guard's home', *The Brussels Times*, 16 January 2025.
- 161 'Attackers burn vehicles and fire automatic weapons at French prisons overnight', *France 24*, 15 April 2025.
- 162 Council of Europe, *Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 16 to 26 May 2023*, CPT/Inf (2024) 36, para. 49, 50, 3 December 2024.
- 163 Human Rights Watch, *They Threw Me in the Water and Beat Me: The Need for Accountability for Torture in Rwanda*, 15 October 2024.
- 164 'UCDP: record number of armed conflicts in the world', *Uppsala Universitet*, 3 June 2024.
- 165 Human Rights Council, "Web of Agony": *Arbitrary Detention, Torture, and Ill-Treatment by former Government forces in the Syrian Arab Republic* (Companion Report to A/HRC/46/55), A/HRC/58/CRP.3, 27 January 2025.
- 166 UN Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and United Nations Mission in South Sudan, *Deprivation of Liberty in South Sudan, January 2023 - May 2024*, 2024, para. 77.
- 167 UN Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, *Report on Sudan: Detention Facilities in Khartoum*, March 2025.
- 168 Human Rights Watch, *Protect Women and Girls in DR Congo's Prisons*, 20 September 2024, www.hrw.org/news/2024/09/20/protect-women-and-girls-dr-congos-prisons.
- 169 The Danish Immigration Service, *Country of Origin Information - Thematic report: Ukraine - prison conditions*, 2024 update, 2024, us.dk/media/tx1o42fe/ukraine-prison-conditions-2024.pdf?
- 170 'Ukraine's Zelenskyy signs law allowing some convicts to serve in the army', *Politico*, 17 May 2024.
- 171 The Danish Immigration Service, *Country of Origin Information - Thematic report: Ukraine - prison conditions*, 2024 update, 2024, us.dk/media/tx1o42fe/ukraine-prison-conditions-2024.pdf?
- 172 'A UN expert says Russian convicts sent to war in Ukraine commit crimes when they return', *AP News*, 23 September 2024.
- 173 '9th update of its assessment of the damage inflicted on buildings in the Gaza Strip', *The United Nations Satellite Centre (UNOSAT)*, 30 September 2024, unitar.org/about/news-stories/press/66percent-total-structures-gaza-strip-have-sustained-damage-unosats-analysis-reveals.
- 174 UN Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, *Thematic report: 'Detention in the context of the escalation of hostilities in Gaza (October 2023-June 2024)'*, 31 July 2024.
- 175 'Detention and alleged ill-treatment of detainees from Gaza during Israel-Hamas War', *United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East*, April 2024.
- 176 'Debunking harmful narratives about our work in Israel and the occupied territories', *International Committee of the Red Cross*, 24 January 2025.
- 177 'Joint Statement Calling on UN Member States to Take Urgent Steps to Protect People Deprived of Their Liberty Across the Occupied Palestinian Territory and Israel', *Human Rights Watch*, 11 September 2024.
- 178 See news report in 'ثُحاك في الشجون؟' *IMLebanon*, 3 October 2024, www.imlebanon.org/2024/10/03/prison-lebanon34.
- 179 'Lebanon crisis deepens as Israeli airstrikes intensify', *United Nations High Commissioner for Refugees*, 15 October 2024, www.unhcr.org/us/news/briefing-notes/unhcr-lebanon-crisis-deepens-israeli-airstrikes-intensify.
- 180 'Election Snapshot: IFES FAQs in the Global Year of Elections', *International Foundation for Electoral Systems*, 31 December 2024, www.ifes.org/publications/election-snapshot-ifes-faqs-global-year-elections.
- 181 The Sentencing Project, Human Rights Watch and ACLU, *Out of Step: U.S. Policy on Voting Rights in Global Perspective*, June 2024.
- 182 'Más de 31.000 reclusos en México votarán por primera vez para elegir presidente', *CNN*, 25 April 2024.
- 183 'Achham prisoners eager to cast ballot, but only a few are registered voters', *Kathmandu Post*, 7 November 2022.
- 184 'Prisoners voting habits revealed', *Stuff*, 20 October 2023.
- 185 RECENT ELECTIONS: VOTING FROM PRISON: **Chile**: Pablo Marshall et al., 'Voto Preso': Prisoners' enfranchisement in Chile, *The Howard Journal of Crime and Justice*, pp. 1-21. **Romania**: 'ALEGERI PREZIDENTIALE 2024 - 19.395 de persoane aflate in penitenciare au votat / Nu s-au înregistrat incidente / 591 de deținuți au votat și pentru referendumul din București', *News.ro*, 24 November 2024. **Bangladesh**: '10 inmates out of 47,000 voted thru postal ballots', *The Daily Star*, 6 January 2024. **Ecuador**: 'Así votaron los presos de Ecuador en las elecciones presidenciales de 2025', *Primicias*, 18 March 2025. **Mexico**: 'Recibe INE 26 mil 569 sufragios de Personas en Prisión Preventiva y tres mil 445 del Voto Anticipado', *Central Electoral*, 23 May 2024. **Indonesia**: '10.303 Warga Binaan DKI Jakarta Gunakan Hak Pilih di Pilkada 2024', *Indo Satu News*, 27 November 2024. **Brazil**: 'Mais de 300 pessoas privadas de liberdade votaram nas Eleições Municipais no RS', *Policia Penal Rio Grande Do Sul*, 7 October 2024. **Slovakia**: 'Deväť z desiatich väzňov volilo Pellegriniho. Zozbierali sme zaujímavosti z volieb', *SME Domov*, 8 April 2024. **Greece**: 'Ευρωεκλογές: Μαζικά στις κάλπες οι κρατούμενοι φυλακών της Β. Ελλάδας', *News24/7*, 10 June 2024. **Germany**: Section 45 of the German Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB) **Netherlands**: 'Stemmen in de gevangenis: het kan in Evertsoord', *L1Nieuws*, 6 June 2024. **France**: 'In French Presidential Election, Thousands More Vote from Prison', *Bolts*, 21 April 2022. **South Africa**: 'Correctional Services ready for inmates to vote on Election', *South African Government News Agency*, 24 May 2024. **United States**: The Sentencing Project, Human Rights Watch and ACLU, *Out of Step: U.S. Policy on Voting Rights in Global Perspective*, June 2024.
- 186 'Letter to Governors: Voting in prison', *Irish Penal Reform Trust*, 25 April 2024; Centrale toezichtsraad voor het gevangeniswezen, *Over het stemrecht van gedetineerden*, 29 April 2024.
- 187 'INEC makes progress in major push to allow prison inmates vote in elections', *Pulse*, 10 May 2024; 'INEC Moves to Include Nigerians in Diaspora, Inmates in Electoral Process', *The Sight News*, 13 January 2025.
- 188 European Union, *Election Follow-Up Mission to Peru 15 January to 10 February 2024 Final Report*, 2024, p. 10; Defensoría del Pueblo del Perú, *Elecciones Generales 2021, Supervisión electoral de la Defensoría del Pueblo, Segunda vuelta*, June 2021.
- 189 'Election officials in South Africa rush to register 100,000 prisoners to vote', *AP News*, 2 February 2024; 'More than 17,000 inmates registered to vote in this year's election', *Independent Online*, 29 May 2024.
- 190 'Prisoners set to protest over voting complaints', *Independent Online*, 12 May 2024.
- 191 'Cómo votó la población penal en el plebiscito', *CIPER Chile*, 26 September 2022; Pablo Marshall et al., "Voto Preso": Prisoners' enfranchisement in Chile', *The Howard Journal of Crime and Justice*, Volume 64, Issue 1, March 2025, pp. 3-23.
- 192 'Many people in jail have the right to vote. So do many felons', *NPR*, 9 October 2024; 'Out of Step - U.S. Policy on Voting Rights in the Global Perspective', *Human Rights Watch*, 27 June 2024.
- 193 'Out of Step - U.S. Policy on Voting Rights in the Global Perspective', *Human Rights Watch*, 27 June 2024.
- 194 'About Half a Million People in Jail Have a Legal Right to Vote, But Don't Get to Cast Ballots', *Vera*, 24 September 2024, www.vera.org/news/about-half-a-million-people-in-jail-have-a-legal-right-to-vote-but-dont-get-to-cast-ballots; "Even if my one vote doesn't matter, it still matters to me": Jeffco inmate votes for the first time thanks to new Colorado law', *Jeffco Transcript*, 29 October 2024; 'ACLU of Nevada Champions Voting Rights Access For Voters in County Jails', *ACLU*, 30 May 2024.
- 195 'Elections en Rdc: sur 115 prisons du pays, seules 10 prisons ont connu les opérations d'identification et enrôlement des électeurs', *Radio Okapi*, 13 July 2023; 'Élections 2023 : les prisonniers oubliés par la CENI en Ituri', *Bunia Actualite*, 21 December 2023.
- 196 '10 inmates out of 47,000 voted thru postal ballots', *The Daily Star*, 6 January 2024.
- 197 'Last-minute' registration drive deprives many inmates of right to vote', *Dawn*, 29 January 2024; 'Pakistan Polls 2024: Know how jailed Imran Khan has cast his vote', *Firstpost*, 8 February 2024.
- 198 European Union, *Election Observation Mission to Mozambique 2024 Final Report*, 9 October 2024, p. 20; 'Acham prisoners eager to cast ballot but only a few are registered voters', *The Kathmandu Post*, 7 November 2022; 'Out of Step - U.S. Policy on Voting Rights in the Global Perspective', *Human Rights Watch*, 27 June 2024; European Union, *Election Observation Mission to Sri Lanka 2024 Final Report*, 21 September 2024, p. 17.
- 199 'Voting in prison: it's possible in Evertsoord', *L1 Nieuws*, 6 June 2024.
- 200 'How are elections rigged in prison? A former prisoner and observer's story for "Shabatis Hajisin"', *Mtavari*, 11 January 2025, mtavari.tv/news/174604-rogor-qalbdeba-archevnebi-tsikheshi-qopili.
- 201 '10.303 Warga Binaan DKI Jakarta Gunakan Hak Pilih di Pilkada 2024', *Regional Office of the Ministry of Law and Human Rights of the Republic of Indonesia*, 27 November 2024, jakarta.kemenkum.go.id/berita-utama/10-303-warga-binaan-dki-jakarta-gunakan-hak-pilih-di-pilkada-2024.

- 202 'Deținutii pot vota prin urna specială la alegerile prezidențiale, dar și la referendum', *Stiri pe surse*, 20 November 2024, www.stiripesurse.ro/deținutii-pot-vota-prin-urna-speciala-la-alegerile-prezidențiale-dar-si-la-referendum_3498655.html; '19.395 de persoane aflate în penitenciare au votat / Nu s-au înregistrat incidente / 591 de deținuți au votat și pentru referendumul din București', *NEWS.RO*, 24 November 2024.
- 203 'EC to extend voter registration to prison inmates', *Ghana Broadcasting Corporation*, 27 June 2024; 'ECN Takes Voters' Registration to Prisons', *New Era Live*, 17 June 2024.
- 204 'Europawahl in der JVA Neumünster: Zur Urne darf hier keiner raus', *SHZ.de*, 26 May 2024; 'Ευρωεκλογές: Μαζικά στις κάλπες οι κρατούμενοι φυλακών της Β. Ελλάδας', *NEWS 24/7*, 10 June 2024, www.news247.gr/ekloges/evroekloges-mazika-stis-kalpes-oi-kratoumenoi-filakon-tis-v-elladas; Perrine Roguet, 'Avant la détention je ne votais pas' : quand la conscience politique naît derrière les barreaux', *France 3*, 8 June 2024.
- 205 UNODC, *Prison Matters* 2024, July 2024, p. 46.
- 206 'Editorial: As Japan changes form of prison sentences, efforts needed to curb recidivism', *Mainichi*, 22 November 2022, mainichi.jp/english/articles/20221102/p2a/00m/0op/012000c; '「拘禁刑」概要が判明 受刑者を24課程で更生支援 再犯防止へ軸足', *毎日新聞*, 21 January 2025, mainichi.jp/articles/20250121/k00/00m/040/227000c.
- 207 Justice Project Pakistan (JPP), National Academy of Prisons Administration (NAPA) & National Commission for Human Rights (NCHR), *Prison Data Report*, January 2025; Jehanzeb Abbasi, 'Chief Justice Afridi launches jail reforms', *Tribune*, 3 November 2024.
- 208 Vaibhav Ganjapure, 'Assembly passes landmark bill to overhaul Maha prison system', *Times of India*, 21 December 2024.
- 209 'Rehabilitation where it is most needed: Armenia certifies social workers to aid prison reform', *Council of Europe*, 19 December 2024.
- 210 'UNMISS builds capacity of prison wardens in Greater Mundri to ensure respect for inmate rights' *United Nations Mission in South Sudan*, 30 January 2025; 'Mykola Kucheryavenko: We are improving emergency planning and prisoner rehabilitation within the framework of the PACE.UA program, which is implemented by the UNODC', *Ministry of Justice of Ukraine*, 25 November 2024, minjust.gov.ua/news/ministry/mikola-kucheryavenko-pokraschuemo-planuvannya-na-vipadok-nadzvichaynih-situatsiy-ta-reabilitatsiyuv%CA%BCyaznenih-u-ramkah-programi-paceua-yaka-implementuetsya-unz-oon; '45 Rehabilitation officers and Prison Superintendents undergo BCR Training', *UNDP*, 23 August 2024; 'From custody to reintegration: Mozambique's efforts to combat terrorism and support prisoner rehabilitation', *UNODC*, 15 May 2024; 'GPS empowers inmates with training, tools for successful reintegration', *Guyana Times*, 16 February 2025.
- 211 'Morocco's Prison System on Track for Radical Reforms', *Morocco World News*, 21 November 2024.
- 212 'New beginnings in the Philippines for prisoners released early through UNODC reading programme', *UNODC*, 21 January 2025.
- 213 UNESCO, *Prison Education Case Studies*, www.uil.unesco.org/en/prison-education-case-studies.
- 214 Pili Chimerah, 'Government prioritizing rehabilitation and re-integration of offenders', *Ministry of Interior and National Administration of Kenya*, 3 October 2024, correctional.go.ke/government-prioritizing-rehabilitation-and-re-integration-offenders.
- 215 'Crafting new beginnings for inmates: woodworking centre opens in Sevan prison in Armenia', *Council of Europe*, 22 January 2025; 'Correctional centres implement major reforms in health, education, rehabilitation services', *The Jordan Times*, 4 January 2025.
- 216 'Prison leavers are being neglected due to lack of digital skills. It's time for change', *Big Issue*, 26 May 2024.
- 217 'Computer training for inmates in B'pur jails', *Times of India*, 13 January 2025; 'A new Digital Unify Lab at Pademba Road Prison in Freetown - Sierra Leone', *ST Foundation*, 22 January 2025; Arifa Karimzadeh, 'Çəzaçəkmə məntəqələrində təhsil necə təşkil olunur?', *Modern.az*, 14 September 2024, modern.az/tehsil/486487/cezacekme-menteqelerinde-tehsil-nece-teshkil-olunur.
- 218 Stephen Roy, 'Witnessing the seeds of peace blossom', *Mennonite Central Committee*, 6 November 2023, mcc.org/our-stories/witnessing-seeds-peace-blossom; Kristin Oakley, 'Restorative Work in Prisons Across the Globe', *International Institute of Restorative Practices Graduate School*, 18 November 2024, www.iirp.edu/news/restorative-work-in-prisons-across-the-globe; 'Here, there and everywhere: how Restorative Justice has application across the criminal justice system', *Catch-22*, 20 November 2024.
- 219 Abigail Ham, 'N.H. jail embraces restorative justice to tackle recidivism', *Corrections 1*, 21 December 2024, www.corrections1.com/re-entry-and-recidivism/n-h-jail-embraces-restorative-justice-to-tackle-recidivism.
- 220 'New system aims to relay feelings of crime victims to offenders', *The Asahi Shimbun*, 15 November 2023, www.asahi.com/ajw/articles/15057456.
- 221 'Restorative Work in Prisons Across the Globe', *International Institute of Restorative Practices Graduate School*, International Institute for Restorative Practices, 18 November 2024.
- 222 Association for the Prevention of Torture, *Global Report on Women in Prison, Analysis from National Preventive Mechanisms*, December 2024.
- 223 Independent Monitoring Boards, *Annual Report of the Independent Monitoring Board at HMP Thameside - For reporting year from 1 July 2023 to 30 June 2024*, November 2024, paras. 4.3 and 7.3.
- 224 'Programme helps to rekindle inmates' strained familial relations', *The Straits Times*, 3 February 2025; 'Here, there and everywhere: how Restorative Justice has application across the criminal justice system', *Catch-22*, 20 November 2024.
- 225 For example, Angela Newton, *Lived Experience Matters, Lived Experience: learning from others*, 2022, beyondthestreets.org.uk/lived-experience-learning-from-others.
- 226 See discussion, for example in: Gillian Buck et al., 'This is how it feels: Activating lived experience in the penal voluntary sector', *The British Journal of Criminology*, Volume 62, Issue 4, July 2022, pp. 822-839; *Tijdschrift voor Coaching*, nr.4, December 2022, pp. 12-17.
- 227 'Translating Lived Criminal Justice Experience into Policy Innovation', *Irish Probation Journal*, Vol. 20, October 2023.
- 228 UNODC, *Recommendations of the Expert Group Meeting on Equal Access to Justice for All*, held in Brasilia, Brazil, from 9 to 11 December 2024, A/CONF.241/PM/CRP.2, 16 January 2025, www.unodc.org/unodc/en/crimecongress/regional/latin-america.html.
- 229 Ruth Walters, 'Involving People with Lived Experience of the Criminal Justice System', *Prison Service Journal*, Issue 262, 2024.
- 230 An initiative of Spéire Nua, The Turnaround Project, PACE and The Probation Service., see: Department of Justice, *Building Pathways Together: Criminal Justice Reintegration Through Employment Strategy 2025-2027*, page 27.
- 231 LA County, Youth Reentry, Department of Youth Development, dyd.lacounty.gov/reentry.
- 232 UNODC, *Prison Matters* 2024, July 2024, pp. 24-25.
- 233 Europris: Workshop summary, Sustainability in prisons, November 2024, www.europris.org/wp-content/uploads/2024/11/Report-Summary-Sustainability-in-Prisons-Workshop-Final.pdf.
- 234 Irish Prison Service, Climate Action Roadmap 2023, March 2023, www.irishprisons.ie/wp-content/uploads/documents/pdf/Climate-Action-Roadmap-2023_WEB.pdf.
- 235 'How human waste can protect Malawi's forests', *BBC*, 22 April 2021.
- 236 'Indigenous communities rise up against prison projects in Ecuador', *Mongabay*, 22 January 2025.
- 237 'Conservationists alarmed by plan to build prison on island reserve: "This project means quite strong environmental damage"', *Yahoo News*, 6 July 2024.
- 238 Penal Reform International and UN Interregional Crime and Justice Research Institute, *Green Prison: A Guide to Creating Environmentally Sustainable Prisons*, 2025.
- 239 Correctional Service of Canada, *2023 to 2027 Departmental Sustainable Development Strategy*, 2023, publications.gc.ca/collections/collection_2024/scc-csc/PS81-2-2023-eng.pdf.
- 240 National Council on the Administration of Justice, *Strategic Guiding Framework for Greening Kenya's Justice System* 2024, 2024, qr.me-qr.com/mobile/pdf/ac8966de-1075-4a56-a1a2-56cae524a061.
- 241 'Initiative to promote upcycled fashion and handcrafted product launched', *Republic of Kenya, State Department for Correctional Services*, 15 January 2025, correctional.go.ke/initiative-promote-upcycled-fashion-and-handcrafted-products-launched.
- 242 'Plans to revamp prison farms and industries taking shape', *Republic of Kenya, State Department for Correctional Services*, 7 February 2025, www.correctional.go.ke/plans-revamp-prison-farms-and-industries-taking-shape.
- 243 'Prison officers receive agricultural training from UNMISS to boost food security in Raja County', *United Nations Mission in South Sudan*, 31 January 2025.

- 244 Irish Prison Service, *Climate Action Roadmap 2023*, March 2023, www.irishprisons.ie/wp-content/uploads/documents_pdf/Climate-Action-Roadmap-2023_WEB.pdf.
- 245 'Solar electricity boosts climate resilience in Pakistan's prisons', *UNODC*, August 2024.
- 246 Correctional Service Canada, *2023 to 2027 Departmental Sustainable Development Strategy*, 2023.
- 247 For example, Prison Journalism Project, *How Prisons and Jails Can Go Green*, 20 February 2023, prisonjournalismproject.org/2023/02/20/how-prisons-and-jails-can-go-green.
- 248 'The Cost of Zero-Waste: Ohio States Use of Prison Labour Sparks Scrutiny', *The Lantern*, 7 July 2020, thelantern.com/2020/07/the-cost-of-zero-waste-ohio-states-use-of-prison-labor-sparks-scrutiny.
- 249 Clare Anderson et al., 'Coloniality and the Criminal Justice System: Empire and its Legacies in Guyana', *Slavery & Abolition*, Volume 43, Issue 4, 2022, pp. 682-704.
- 250 European Court of Human Rights, *Romero Rudolf CANWORD v. the Netherlands*, Application no. 21464/15, 2022.
- 251 Christopher Hernandez-Roy et al., 'Tracking Transatlantic Drug Flows, Cocaine's Path from South America across the Caribbean to Europe', *Center for Strategic and International Studies*, 19 September 2023.
- 252 Council of Europe, *Council of Europe Anti-Torture Committee (CPT) publishes report on its 2022 periodic visit to the Netherlands*, 23 June 2023.
- 253 'Strengthening the rule of law in Sint Maarten', *UNOPS*, 18 November 2024.
- 254 'Pointe Blanche prison remains a major headache', *St Maarten News*, 15 March 2020.
- 255 'Military Assistance During Search Operation at Point Blanche Prison, Sint Maarten', *Government of Sint Maarten*, 13 February 2025.
- 256 Sénat de France, *L'action de l'État outre-mer : pour un choc régalién*, Rapport d'information No. 264 (2024-2025), 23 January 2025.
- 257 Council of Europe, Report to the French Government on the visit to French Guiana and Guadeloupe carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 28 November to 14 December 2023, CPT/Inf (2025) 07, 12 March 2025, www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-cpt-deplores-overcrowding-and-violence-in-prisons-in-guadeloupe-and-french-guiana-france.
- 258 'Statistiques mensuelles de la population détenue et écrouée', Ministère de la justice, accessed 13 March 2025, www.justice.gouv.fr/documentation/etudes-et-statistiques/statistiques-mensuelles-population-detenu-ecrouee-9.
- 259 'Créer 15 000 nouvelles places en prison', Government of France, accessed 13 March 2025, www.info.gouv.fr/politiques-prioritaires/renforcer-l-ordre-republicain-et-encourager-l-engagement/poursuivre-le-plan-de-creation-de-15-000-places-nouvelles-en-prison.
- 260 'Nouvelle-Calédonie : les écrits désespérés des détenus de la prison de Nouméa', *Mediapart*, 19 December 2024, www.mediapart.fr/journal/france/191224/nouvelle-caledonie-les-ecrits-desesperes-des-detenus-de-la-prison-de-noumea.
- 261 Observatoire International des Prisons, Section Française, 'Kanaky - Nouvelle-Calédonie : dans l'ombre de la prison', *Dedans Dehors*, No. 125, December 2024.
- 262 Eddie Wayuone Wadrawane, 'Transforming Kanak Knowledge to Teach Students and Train Teachers in New Caledonia', in M. Kowasch and S.P.J. Batterbury (eds), *Geographies of New Caledonia-Kanaky*, Springer, Cham, 2024.
- 263 'Fresh unrest in New Caledonia after independence activists flown to France for detention', *The Guardian*, 24 June 2024.
- 264 Marisol LeBrón, 'Puerto Rico, Colonialism, and the U.S. Carceral State', *Modern American History*, Volume 2, Issue 2, 2019, pp. 169-173.
- 265 "'Con Air' Is Spreading COVID-19 All Over the Federal Prison System", *The Marshall Project*, 13 August 2020.
- 266 Maylee Carbajal, 'Ciudadanos Sin Derechos: The Plight of Puerto Rican Prisoners', *Hastings Race & Poverty Law Journal*, Volume 21, Issue 1, 2024, p. 91.
- 267 'Vankien mielipiteitä lakiehdotuksiin selvitetään älyvankiloissa', *Finland Criminal Sanctions Agency*, 10 January 2025, rikosseuraamus.fi/fi/index/ajankohtaista/tiedotteet/2025/vankienmielipiteitalakiehdotuksiinselvitetaanalyvankiloissa.html.
- 268 'Indotel habilita RD\$300 millones a la Procuraduría para los bloqueadores de señales en cárceles', *Listin Diario*, 22 October 2024.
- 269 'Bloqueadores de celulares e internet no funcionan en 33 cárceles del país', *El Foco*, 2 February 2025.
- 270 'AI could help us predict prison violence, says Justice Secretary', *The Times*, 27 November 2024.
- 271 'Inside the Prison of the Future: "Inmates will be able to choose between spending decades in a cell or rehabilitate through artificial memories"', *El Mundo*, 14 November 2024.
- 272 See, for example: nsoft.vision.com, www.nsoft.vision/industries/prisons-correction-facilities?utm_source=chatgpt.com.
- 273 'AI in prisons and probation: new Council of Europe recommendation aims to ensure respect for human rights and dignity', *Council of Europe*, 9 October 2024.
- 274 UNODC, *Recommendations of the Expert Group Meeting on Equal Access to Justice for All, held in Brasilia, Brazil from 9 to 11 December 2024*, A/CONF.241/PM/CRP.2, 16 January 2025, www.unodc.org/unodc/en/crimecongress/regional/latin-america.html.
- 275 'Inside the Prison of the Future, "Inmates will be able to choose between spending decades in a cell or rehabilitate through artificial memories"', *El Mundo America*, 14 November 2024.
- 276 Veronika Hofinger and Philipp Pflegerl, 'A reality check on the digitalisation of prisons: Assessing the opportunities and risks of providing digital technologies for prisoners', *Punishment & Society*, Volume 26, Issue 5, 2024, pp. 898-916.
- 277 Ejo Imandeka et al., 'Exploring the world of smart prisons: Barriers, trends, and sustainable solutions', *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2024.

เกี่ยวกับองค์กรปฏิรูปการลงโทษสากล (Penal Reform International; PRI)

องค์กรปฏิรูปการลงโทษสากล (PRI) เป็นองค์กรไม่แสวงผลกำไรที่ปฏิบัติงานทั่วโลก มีภารกิจในการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งช่วยให้เกิดการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนสำหรับทุกคนและการไม่ทำให้เกิดผลหรือความเสียหายใด ๆ องค์กร PRI ดำเนินการเพื่อสร้างกระบวนการยุติธรรมที่ไม่มีการเลือกปฏิบัติ รวมถึงคุ้มครองสิทธิของบุคคลชายขอบที่อยู่ในสภาวะเปราะบางผ่านโครงการด้านสิทธิมนุษยชนในเชิงปฏิบัติ และการสนับสนุนการปฏิรูปต่าง ๆ ที่ทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ

www.penalreform.org

เกี่ยวกับสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice; TIJ)

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยเป็นองค์การมหาชนที่รัฐบาลไทยจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2554 และได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการโดยสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime; UNODC) ให้เป็นสมาชิกล่าสุดของ “สถาบันเครือข่ายแผนงานสหประชาชาติด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme Network Institutes; PNIs)” ในปี พ.ศ. 2559 ทั้งนี้ หนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของ TIJ คือการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติตามกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-Custodial Measures for Women Offenders) หรือข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules) นอกจากนั้น TIJ ยังมีบทบาทในการนำแนวคิดต่าง ๆ ระดับโลกมาปฏิบัติในประเทศไทย โดยมุ่งเน้นประเด็นพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างหลักนิติธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน สันติภาพ และความมั่นคง

www.tijthailand.org

**องค์การปฏิรูประบบการลงโทษสากล
(Penal Reform International)**

สำนักงานใหญ่และโครงการในยุโรป

Amsterdam Law Hub
University of Amsterdam
Nieuwe Achtergracht 164
1018 WV Amsterdam
ประเทศเนเธอร์แลนด์

สำนักงานใหญ่

The Green House
244-254 Cambridge Heath Road
London E2 9DA
สหราชอาณาจักร

+44 (0) 203 559 6752
info@penalreform.org

 @PenalReformInt
 @Penal Reform International
 @PenalReformInt
 @PenalReformInternational

สำนักงานประจำเอเชียกลาง

Syganak str. 29, office 1531
Astana
Kazakhstan
info@penalreform.org

สำนักงานประจำตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ

22 Amro Bin Dinar
Amman
Jordan
priamman@penalreform.org

สำนักงานประจำคอเคซัสใต้

info@penalreform.org

สำนักงานประจำซบซาราวาแอฟริกา

Plot 4999 Kironde Road Muyenga
Kampala P.O. Box 11455
Uganda
africa@penalreform.org

**สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
(Thailand Institute of Justice)**

**สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
(องค์การมหาชน)**

999 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ
10210 ประเทศไทย

info@tijthailand.org

 @TIJthailand
 @tijthailand.org

www.tijthailand.org